

zámolnia,
igen fog-
nást lesz
egy-egy
a saját
ítéletű,
látja a
t.

as, nagy
lapjában
mások
en. Van
abb apró
sen ősz-
dokolni,
y, miért
valanút,
ehézkés,
zású, de
ég. Igen
mulatni
amikor
odrából,
en. Sok

den túl-
avakkal,
zett kö-
etek kö-
kedélyű,
pet sem
; inkább
k, mint
jú egyé-
a nagy
sztőnei,
erülését

iforrott
is fog-
zorosan
a módja
t fordí-
mindíg
és nem
irtelen
l mon-
. Igen

7 éves
e ügy-
s, lelki-
zerefő.
önálló-
oban a
benne,
mélem,
m fog
n szót,
t, mert
m már
na, ha

Sz. V.

Délibáb

26
FILLÉR

VI. ÉVFOLYAM 32 SZÁM
BUDAPEST, 1932. AUGUSZTUS 6
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON

Zilahy Irén
a "Weekend"
primadonnája

Kamara felv.

Amin az egész világ nevet

A szokás hatalma

A vezérigazgató úr mindenáron meg akarja csókolni szép és fiatal titkárnőjét.

— Nem, nem — védekezik a lány, — a felesége jönni talál! Szép kis meglepetés lenne a számára!

— Ugyan, szó sincs róla — nyugtatja meg a vezérigazgató, — hiszen ő volt a korábbi titkárnőm!

(Das Interessante Blatt)

Anyai tanács

— Ottó nagyon kedves hozzám, mama — sugárik a fiatalasszony, — mindent megtesz, amit csak kívánok...

— Ez csak azt bizonyítja, — oktatja a gondos anyós, — hogy nem kérsz eleget...

(Lustige Ecke)

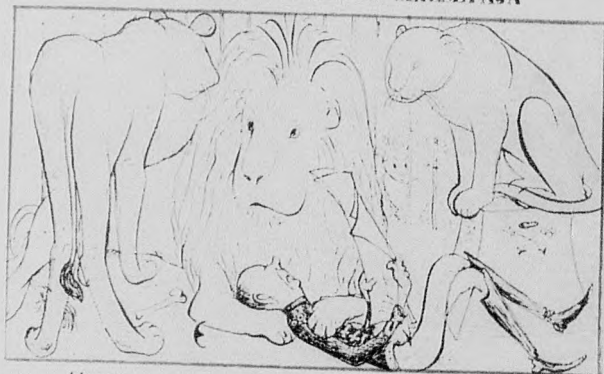
Szomorú!

— Az ön felöltője meglehetősen viseltes — miért nem fordítatja ki?

— Megtenném — de sajnos, nincsen harmadik oldala!

(Kölnische Ill. Zeitung)

AZ OROSZLÁNSZELIDÍTŐ SZIESZTÁJA

— Harry, gyere, az igazgató akar veled sürgősen beszélni!

— Már megint? Az ördögbe is — hát az ember már az újságját sem olvashatja el nyugodtan?

(Meggendorfer Blätter)

Ez pech!

Egyik betörő: Hogy ment a munka az utóbbi időben?

A másik: Borzasztó pechem volt! Képzeld csak, egész éjszaka dolgoztam a gazdag Hansen hentes kasz-száján — és amikor már megfúrtam, akkor vettem csak észre, hogy a jégcszek-rény!

(Hamburger Ill.)

Még mindig jó üzlet

A bál zajos forgatagában az egyik frakkos úr rémülten veszi észre, hogy a pénztárcája elveszett. Amint elhallgat a zene, fellép a jazz-pódiumra és kihirdeti:

— Elveszett a pénztárcám ezer márká tartalommal. A becsületes megtalálónak száz márkát adok...

Mire egy hang a háttérből:

— Én kétszázat adok!...

(Hamburger Ill.)

Friss a tej?

— Friss a tej?

— Micsoda kérdés! Egy órával ezelőtt még — fű volt!

(Ulk)

AZ ŐSZINTE FÉRFI

— Mondd kedvesem, még mindig olyan csinos vagyok, mint tíz évvel ezelőtt?

— Igen — csakhogy most több időre van hozzá szükséged!

(Sündagsnisse)

NAGY ÖRÖM A HOR-GÁSZÁS!

— Érdekes! Ma egy sem akar beléharapni!

(Die Woche)

Asszonyok egymásközt

— Képzeld, legnap találkoztam azzal a csalóval!

— Melyik csalóval?

— Azzal a fiatalemberrel, aki állandóan csalja az uramat!

— Mivel?

— Velem!

(La Vie Parisienne)

Édes a bosszú!

A cselédközvetítőnél:

— Ön volt az, aki a múlt héten az új szakácsnőt hozta hozzánk?

— Igen!

— Na, akkor legyen szerencsem holnap ebédre!

(Tit-Bits)

Délibáb

26
FILLÉR

SZINHÁZI HETILAP

Megjelenik minden szombaton

Előfizetési ár: negyedévre 2 P 50 fill., félévre 5.— pengő. Egyes szám ára — pályaudvarokon is — 26 fillér. Ausztriában 40 Groschen, Csehszlovákiában 2.— cseh korona, Jugoszláviában 4 dinár, Romániában 15 lei, Olaszországban 1 lira 20 centesimo. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII, Dohány ucca 12. Telefon: J. 423—39, J. 423—50

**MINDENKI SÓPÓRJÓN A SAJÁT
WEEKENDHÁZA ELŐTT**

Szillágyi Maresa
(Kamara felv.)

A szobalány Kálmán vadászöltönyét szorongatta a kezében

Rózsahegyi Kálmánt halálra várják a nagy- marosi „rengeteg”-ben

Ki irtotta ki a marosi vaddisznókat?

Irtó: BIBÓ LAJOS

Van nekem egy régi kenyeres pajtásom, aki itt éldegél most elvonultan a nagymarosi ósvadonban. Félelmetes erejű és öldöklő indulatú ember ez az én cimborám, aki békés pillanataiban, amikor nem fessegeti a csontjait pusztító harag, rendesen vadászattal üti agyon az idejét.

Ezzel a pajtásommal találkoztam a minap.

— Na — adtam föl a szót, amikor át-estünk a nem várt viszontlátás első viharos pillanatain, — hány disznót lőttél azóta, amióta utoljára találkoztunk?

A barátom még a vállamon nyugtatta a kezét, ezután akart csak komolyan meg-ölelgetni. Még el sem hangzott jóformán a kérdésem, zord arca máris megvonaglott.

— Egyet sem... — mondta rekedten s olyan fenyegető pillantással kutatta át

az arcomat, hogy egyszerre megfagyott bennem az érdeklődés.

Nem értettem a dolgot.

— Hogyan? — kockáztattam meg a bátortalan kérdéssel.

Összeszorította a száját, tetőtől-talpig végigmért.

— Nézd... — tekintett a szemembe, — tudod, hogy nem szeretek fecsegni. Te firkász vagy, hát bizonyára ismered azt a... Azt a Rózsahegyi Kálmánt. Nos, ha találkozol mostanában vele, mondd meg neki, be-merje tenni a lábát ebben az életben a nagymarosi erdőbe, mert ha összeütközöm vele, olyan igazán golyót ereszték a hasába, amilyen igaz, hogy átadtam neked ezt az üzenetet.

Már meg is rázta a kezemet és otthagyt. Megzavart és megfélemlített. Ismerem

D

gyerekkora óta, ifjúságunk tragikus kalandjait együtt szenvedtük át — tudtam, nem tréfál a kimondott szóval: Kálmánnak, mint vadlőnnek meg vannak számlálva az órái.

Rohantam hozzá. Az ebédutáni emésztés álmosító gyönyöreiben pihettek éppen, mikor rájuk köszöntöttem. Azaz hogy csak rájuk akartam köszönteni, mert amikor a kűszöböt átléptem, első pillantásom a szobalányra esett, aki ott állt az ajtóban, Kálmán vadásztarisznyáját szorongatva a kezében. Megállt a szívem verése.

— Hova készülsz? — fordultam oda Kálmánhoz halálos rémülettel.

Kálmán elszánt nyugalma és rejtélyes vidámsága gyermekes ártatlanságával pislantott rám.

— Látod. Nagymarosra. Ózbakra.

Kifújtam a tüdőmbe szorult levegőt. Sebtiiben tudomására adtam Kálmánnak, kivel találkoztam s az illető mit üzent.

Kálmán rózsapiros arcán nem rezdült semmi, de a homlokán mintha halvány árnyék suhant volna át. A fiára meg a vendégre, a szegedi szerkesztőre tekintett, aztán szítt egy mérgeset kurta fapipájából.

— Hej, azt a! — fohászodott fel, — Hát alábbvalóbb népség nincs a kocavadásznál. Előre is kijelentem, nem félek a barátódtól. De mert látom, téged begyullasztott, hát majd megmondom, mi rájja a máját a nyavalyásnak.

Leültem. Hozták a kávé. Kálmán dühös füstöt fujt, aztán belekezdett a „magyarázat”-ba.

— Kérlek, most két éve lépfene lépett fel Nagymaros környékén. A járvány egyre terjedt s a végén beleütött a vaddisznókba is. Kezdett hullani a disznó, eleinte egyenként, aztán rakásra s ahogy pusztított a dög, úgy szaporodtak a találgatások. Amikor aztán a lépfene olyan komolyra fogta, hogy kezdte tizedelni már az irmagot is, valaki gazember elkezdte híresztelni, hogy világraszóló bitangság történt. Az egész járványról szóló beszéd költött mese, amit én találtam ki és én eresztettem szélnek. Mert nem a lépfene irtja a disznót, hanem — én. Engem kerített a hatalmába valami kegyetlen vadászszenvedély és én magam vagyok az a bizonyos lépfene. De mert félttem és félek ennek az ártó szenvedélynek a következményeitől, hogy eltereljem magamról a gyanút, egyszerűen rákentem a saját vandalizmusomat a lépfenére.

Bennem még mindig didergett a legvastagabb ideg.

— Szóval, a barátom hitelt adott ennek a hazugságnak, azért akar az életedre törni?

— Azért. Azért, mert gyűlöl... jennyi kocavadász. Mert vedd tudomásul, azt mondhatják, hogy rossz színész, csapnivaló ripacs, vásári csepürágó vagyok, azzal nem törődöm, ez nem fáj, de ha valaki belém köt, mint vadászbá, aki csak egy ócsárló szóval illeti huszonöt esztendő vadászmúltamat, annak az Uristen legyen irgalmas.

Nézem Kálmánt, nem tudok szólni. Átrezdül rajtam a meghatottság, amely a fölismerés nagy pillanatában önti el a lelkem. Ime, az — ember. Ez a félelmetes tehetségében csaknem felelőtlen nagy művész, aki az ösztön és a sugallat szörnyű hatalmával a saját isteni eredetű teremtő mámorában akkor nevetett vagy ríkat meg ezer embert, mikor jónak látja, ez a titkokkal és rejtelmekkel teli pazar komédiás, aki a színpadi ígézet szédületében egyetlen hanggal vagy egyetlen mozdulattal meghatározza a végest és a végtelent, megnyilatkoztatván a gyámoltalannak és hatalmasnak alkotott emberi lelkem — ennek az embernek abban van minden ereje, káprázatos természetessége, megrendítő egyszerűsége, hogy kamaszos férfiasodásból többnek tartja a puskáját a legjobb szerepénél és egy vaddisznó

— Nézd meg ezt a puskát — tartja előm a fegyverét... .

(Bibó Lajos és Rózsahegyi Kálmán)

elejtése viharosabb diadalt ver föl benne a legzűgöbbszínészi sikernél.

Meg akarom szelídíteni, mert látom, mindenáron a vesztébe akar rohanni.

— Hiába tüzelsz, Kálmán — fogom tréfára.

— Hallottam, hogy a múltkor is autogramot kért tőled egy idősebb nyúl kisasszony, amikor ráfogtad a puskádat.

Kálmánt komolyan elfutja a méreg.

— Ezt a komizságot meg Csathó Kálmán találta ki. Azért, mert ő Zebegény mellett meglátta az őzbakját, én meg nem. Nadehát most Tökölre megyek, oda harminc éve járok, ott ismer minden vad. Majd meglátjuk, ha megjövök, autogramot kértek-e vagy golyót.

— Kimégy?

— Ki.

Kérlelem, ne tegye kockára az életét. Hasztalan. Már öltözik is.

— Ne menj, Kálmán. Meglátod, beléd lő az a félbolond.

Megvetőleg legyint.

— Nézd meg ezt a puskát — tartja elébem a fegyverét, — ha lyuk iránt fogod, nincs az a vad, amelyik elvigye.

Utolsó kísérletképpen könyörgésre fogom:

— Kálmán, hallgass rám. Gyerekeid vannak, kaesalábon forgó kis kastélyod ennek a tündérkertnek a közepén, erőd teljében,

férfiasságod gazdag nyarán, dicsőséged zavartalan pihenőjén, gyerekes virtusból ne lövesd magadat gyomron.

A lány lép be.

— Tessék sietni, megy a vonat.

Kálmán nyakába veti a látcsövet. Nyújtja a kezét.

— Na, Isten áldjon meg.

— Kálmán? ...

— Holnap gyere el. Majd megnézed az őzbakot.

Kikísértük, aztán elköszöntem a ház népétől magam is. Este szorongó érzéssel tértem nyugovóra. Álmomban egész éjjel kannibálokkal meg tarajos öslényekkel viaskodtam.

Másnap már hajnalban talpon voltam. Futottam ki az ujságért. Még nem tudtak. Még nem állott benne, hogy Kálmánt — elejtette az én rettenetes barátom.

Lázás kábulatban dolgoztam délig, akkor rohantam megint hozzájuk.

Éppen akkor érkezett meg. Nem úgy jött, mint egy hős, egyszerűen és szerényen csak úgy, *mint egy — jélisten.*

Olyan őzbakot lőtt Tökölön, hogy Csathó Kálmánt, meg a főbbi pesti vadászt, ha meglátják, rögtön előnti a legkeserűbb epe.

Hanem a lépfene? — akármit mond is Kálmán, a lépfenekérdést még tisztázni kell.

— Tessék sietni, megy a vonat ...

A művész nyaral

írta Szegedi István

Letárazom a jólismert számot:

— Halló! Kérem, a művésznővel szeretnék beszélni.

A házvezetőnő kövérkés, jóindulattól csöpögő hangja szólal meg:

— Halló! Halló! A szerkesztő úr? Jaj, kérem, szerkesztő úr, a művésznővel nem lehet beszélni. A művésznő nincs itthon. A művésznő nyaral. Hát nem tetszik tudni?

Hát persze, ezt tetszeltem volna tudni. A kánikula kellős közepén a művésznő természetesen nem lehet itthon. A művésznő természetesen nyaral.

Istenkém, rászolgált a nyaralásra. Koronatanu vagyok, hogy rászolgált. Az egyik szerepét, amelyben felülmulhatatlan — amint azt én magam megállapítottam róla — százszor játszotta. A másikat, amelyben szintén felülmulhatatlan volt, amint azt a három hónap elteltével nyugodtan megint csak meg lehetett írni, száznegyvennyolcszor. Akkor a színház igazgató gyorsan becsukta a színházat, a szerző valami ismeretlen, sötét alak volt, az uccáról hozta fel a darabot és azt csak nem lehet megengedni, hogy egy ilyen ismeretlen nimand szatólvesen szériál érjen meg mángyárt az első darabjával.

Hát persze, a siker a művésznőnek volt köszönhető. Aki ezt a blódséget száznegyvennyolcszor mentelle meg a biztos bukástól. A művésznő halálosan elfáradt és most nyaral, ami lökéletesen rendben van.

Nyáron mindenki mást csinál. A diák meg a tanár — ez egyetlen alkalommal lökéletes egyelőrlésben — vakációzik. Az ügyvéd pihen. Az orvos fürdőre megy. A miniszter nyári tartózkodásra indul. A bankvezér üdül. A kereskedelmi alkalmazott weekendezik. Az újságíró elutazik.

A művésznő nyaral.

Végeredményében nyáron mindenki pihen. Az ősz, a tél, a tavasz szörnyű fáradalmait pihenő ki a csak valamelyes módban levő emberiség. A vakációzó tanár meg diák. A pihenő ügyvéd. A fürdőző orvos. A nyári tartózkodásra indult miniszter. Az üdülő bankvezér. A weekendező kereskedelmi alkalmazott. Az elutazó újságíró.

Csak a művésznő nem pihen. A művésznő nyaral.

Teszem azt — vegyünk egy egyszerűbb példát — Balatonkenderesen.

Mivel kezdődik a művésznő nyaralása Balatonkenderesen?

Mint hogy a művésznő rutinos utazó, előzetesen szobát rendeltel magának a balatonkenderesi Hullámban.

Ezzel megpecsételte nyaralása sorsát.

A levél kézbesítését követő második pillanatban a szállodaigazgató rohan a patikushoz:

— Tudod-e, mi újság, le mérgekverő? Büvölggyi Tessyke nálunk nyaral az idén.

És már rohan is — dolgavégeztével — vissza az irodába. Hogyne, ez a hír, amint azt lehetséges kezdő korunkban írjuk, jutótázként fog elterjedni Balatonkenderesnek úgy óslakossága, mint a helyszínen nyaraló nagyérdemű közönség soraiban. Rohan vissza az irodába és megírja a választ, miszerint a Hullám igazgatósága végtelen boldogsággal veszi tudomásul a művésznő kitüntető választását, amely éppen a balatonkenderesi Hullám-szállóra esett. A művésznőt kitörő örömmel és rajongással várja Balatonkenderes aprajánagyja, a Hullám-szálló emberfeletti fog produkálni, hogy a művésznő legkényesebb igényeit is kielégítse.

A levelet lezárja, megcímezi és letorsolja kölnivízzel, amit a gépirókisasszonytól két kölesön. Azután kiszól a szobapincérnek.

— Józsi, a hestet rezerválja a Büvölggyi művésznőnek tizenhetedikére.

Ezzel a dolgot a maga részéről elintézte.

De nem intézte el sem a művésznő, sem Balatonkenderes művészelrajongó óslakossága, sem a hasonló beállítottságú mélyen tisztelt fürdőzőközönség részéről. Amely ezúttal versengve ostromolja a portást:

— Mikor érkezik a művésznő?

A portásnak utasítása van, hogy a szintisztla igazságot megmondja. A Hullám-szállónak igazán semmi oka sincs arra, hogy erről a reklámról önként lemondjon. Csakhamar elterjedt a valóságnak megfelelő hír, hogy a művésznő tizenhetedikén a négyötvenhárom gyorsan érkezik, amely ez alkalommal is megáll Balatonkenderes feltételes megállóhelyen.

A jelzett időpontban úgy az óslakosság, mint a mélyen tisztelt fürdőzőközönség vállalva ott jurakodik a pályaudvar mögötti térségen.

A nyaralásra érkező művésznő szeretne — bocsánat a valóságnak megfelelő naturalista

kifejezésért — lekászolódni a vonat lépcsőjén, ámde megpillantja a várakozó lömtyel. Abban a pillanatban összeszedi magát és úgy tipeg le a meredek hágyosán, ugyanazokkal a könnyeden libegő léptekkel, mint ahogyan legutóbb száznegyvennyolc ízben egymásután hagyta el a királyi trón emelvényét feledhetetlen szerepében.

A szállodaigazgató fehérruhás kislánya virágcsokorral és a főjegyző úr állal ez alkalomra írt költemény elszavalásával fogadja.

A művész nő lehajlik, homlokon csókolja a kislányt. Ebben a pillanatban kattan a masina és lapunk szemjüles riportere megcsinálta első felvételét.

Ezt követi még mintegy száznegyvenkilenc felvétel, amelyek hű képet adnak a művész nő nyaralásának összes fázisairól.

A művésznőt ujjongó tömeg fogadja az állomáson. Virágokkal díszített autó. Az igazgató a Hullám előtt beszédet mond. Virágerdő a művész nő apartmanjában. Fáklyásmenet a művész nő tiszteletére.

A művész nő a strandon. Pizsamában. A művész nő a strandon. Másik pizsamában. A művész nő a strandon. Harmadik pizsamában.

Ugyanott trikóban. Ugyanott másik trikóban. Ugyanott harmadik, negyedik, ötödik, hatodik trikóban.

A művész nő erkélyén ebédel. A művész nő a Hullám nagyteraszán vacsorázik. Kiskunhalasi Habares Muki a művész nő nőtáját húzza a jülebe.

A művész nő tenniszezik. A művész nő golfozik. A művész nő rómi . . . pardon, bocsanat : brídzezik.

A művész nő nyaral.

De mikor pihen a művész nő?
Ezt is elárulom.

Amikor a művész nő holtfáradtra nyaralta magát, szegényke, akkor összepakkol és alászolgáját mond Balatonkenderes művészpártoló öslakosságának és az édes pesti közönség iltnyaráló körszéletének. Az elindulás úgy megy végbe, mintha az érkezésről felvett filmet visszafelé pergetnék. Csak a főjegyző úr ez alkalomra írt költeménye új: csepeg a szinpedéstől.

Amikor azután a művész nő fáradtabban, mint valaha, beroskad pesti lakásába, papírt vesz elő és levelet ír hajdani öllözetlönőjének, aki néhány éve egy budakeszi sváb kisgazdához ment nőül.

„Kedves Teca!” — így szól a levél, — „líz napra kimegyek hozzátok pihenni. Én a Te unokahugod vagyok Kecskemétről. Érted? Ha egy lélek megtudja, ki vagyok valójában, megöllek az uraddal együtt. Érted. Egyébként változatlannul szeretlek, a bivalytejes kávét még nálad is jobban. Tessy”.

Szoknyablúzában megy ki vicinális harmadik osztályon. Kis készitaska van nála. A végállomásra beporoszkál Tecáékhoz. Teca kezét csókol. A sváb megsüvegei. A művész nő bemegy a liszta szobába. A svábot kiküldik. A művész nő belezuhan a vetett ágyba. Két álló napig nem kél ki belőle. Bivalytejes kávét él, amit Teca hord be neki.

Azután felkel a művész nő, még pedig hál napon át minden reggel öt óraker. Segít Tecának a ház körül és paprikás csirkét főz a svábnak.

A művész nő nem nyaral.

A művész nő pihen.

Kipihen a nyaralás fáradalmait.

JD

Aut
Szél fű
tömvé
denáro
közep
nyílász
egyen
vitorla
talan
tenger
resztül
zöntség
és kol
premi
ratiku
aki az
szálló
megel
don sz
jegyet

A li
dott a
happ
tartot
szörö
nos. I
történ
kérdő
sincse
a ny
marac
is vel
ha az
vénye
millio
megb
azon,
nincse
két
saját
kétsz
tudja
házas
jött.

Meg
sokka
nek. M
meséj

A hét premierjei

1.

Weekend

Autobuszon mentem a budai premierre. Szél fújt és záporosodó zuhogott. Az autobusz tömve volt elszánt emberekkel, akik mindenáron jelen akartak lenni. És a kocsik közepén pontosan a tető kis szellőztetőnyílása alatt állt Sebestyén Géza. Az eső egyenesen az ő nyakába ömlött. Fehér, vitorlavászonból készült ruhájában, gallértalan nyakkal olyan volt, mint egy öreg tengerészkapitány, aki minden viharon keresztül viszi színházába az igen tisztelt közönséget. Valamikor autókban, fiakkereken és konflisokon özönlöttek az emberek a premierekre. Ma már határozottan demokratikusabb a hangulat. A szegény direktor, aki az operettmilliódosok fényűző luxus szalldóit és kastélyait kénytelen a színpadon megeleveníteni, úgy festett, mintha a tulajdon színházába is legfeljebb a karzatra tudna jegyet váltani.

A librettista Szenes Andor is alkalmazkodott a kor szelleméhez. Valamikor az operett happy-endje az volt, hogy a szegénynek tartott bonvivánról kiderült, miszerint többszörös felhőkarcoló- és aranybányatulajdonos. Ebben az operettben éppen fordítva történik minden. A dúsgazdagoknak tartott kérdőkről megtudjuk, hogy egy árva garasuk sincsen. És erre a két lány boldogan borul a nyakukba. Direkt örülnek, hogy megmaradhatnak szegényeknek. És a nézőtér is velük örül. A közönség sem szeretne volna, ha az általános, mindenkire egyformán érvényes és rokonszenves szegénységet két milliomos ifjú zavaró figurája komolyan megbontotta volna. Senki sem törte a fejét azon, hogy miből fog élni a két lány, akinek nincsen sem állása, sem hozomány és a két fiatalember, akiknek összjövendelmét saját bevallásuk szerint nem éri el a havi kétszáz pengő. A pesti publikum azért tudja, hogy ez egy normális, szabályos házasság és meg volt elégedve, hogy létrejött.

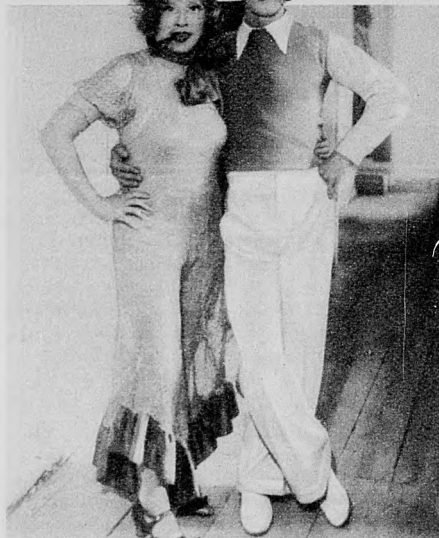
Meg kell állapítani, hogy az új operettnek sokkal nagyobb sikere volt, mint az előzőnek. Mi ennek az oka? Részint az, hogy a meséje sokkal közelebb áll a publikum érzésé-

hez. Másrészt a remek előadás. Ezúttal igazán elmondhatjuk, hogy mindenki a helyén volt. Így például a primadonna- és szubrettszerepeket Zilahy Irén és Hubay Elsie játszották, akikről meg kell állapítanunk, hogy tudnak énekelni és táncolni. Ez olyan ritka tulajdonság ma a pesti színpadokon, hogy a második felvonás után Komor karmester a függöny előtt, a közönség zúgó tapsai közepette meghatottan és mélységes háttalval csókolt kezét nekik.

Zilahy Irén akkora piros dália virágkosarat kapott, hogy a színpadról majdnem a zsinórpádlásig ért. A szőke, mozgékony, huncut mosolyú Irénkével nagy esoda történt a külföldön. Dáma lett. Olyan elegáns, letompított, abszolút izléses és művészen cizellált a játéka, hogy a közönség nem győzte elragadtatott tapsaival ünnepleni. Az embernek fanyar lesz a szája ilyenkor. Elkéseredve kell gondolnunk színpadi kultúránk már-már katasztrófával fenyegető válságára. Mert az a helyzet, hogy az operett-színházak válságával kapcsolatban egyre erőteljesebb tempóban özönlenek ki operettcsillagaink — úgy a férfiak, mint a nők —

Zilahy Irén, Latabár
Kálmán
BUDAI SZINKÖR
WEEKEND
(Áldor felvételei)

Somogyi Nusi, Kőszegi Aladár

külföldre. Most már igazán elég volt ebből. Hiszen maholnap az a különös helyzet áll elő, hogy a tehetségekben dúskáló magyar színpad lassankint minden kitűnőségét a külföldnek engedi át és itthon csak a másodosztályú klasszist képviselő művészsereg marad.

Hubay Elsie, ez a kedves kis bécsi lány már egészen kitűnően beszél magyarul. Biedermeieres gömbölyű figurája, robusztus egészsége, mely festék nélkül is pirosra festi arcát, egy kis anakronizmus a színpadon a mai fiús izlésű korban, de természetes kedvessége és bravúros táncá mindent elfelejtet. Még a raccsolását is külön megtapsolja és megkacagja a közönség. Ez is jól áll neki.

De a tökéletes operettderűt, az abszolút vidám, pillanatig sem lankadó, százkilométeres tempóval robogó jókedvet Latabár Kálmán, az ugyancsak bécsi művésszé lett táncoskomikus hozta magával. Hát igen, ilyen az ideális operettfigura. Ugy táncol, mint egy néger és olyan kitűnő énekhangja van, mint mondjuk Halmai Tibornak, a másik emigrált és már világhírűvé lett művészünknek.

Csontos Gyulának az utóbbi időkben olyan furcsa szerepeket adnak, melyek átvételénél úgy érezheti magát, mint mikor egy exclusiv angol klub tagja arra kényszerül, hogy szmoking helyett gyűrött vászonruhában jelenjen meg a bridge-partinál. Az emberek kissé megdöbbenve, megrökönyödve figyelnek fel, azután megállapítják, hogy nincsen semmi baj. A művész láthatóan maga is

Hubay Elsie, Békássy István

mulat a groteszk helyzeten, melybe belekényszerítik és táncol, kuplékat énekel olyan biztos művészi trükkökkel, hogy az első pillanatok elképedése viharos tapsokba robban.

Békássy István és Somogyi Nusi álltak még a vezető fronton. Békássy ezúttal a második felvonás érzelmes jelenetében adta komoly és sokoldalú színjátszó képességének bizonyítékát. Százszázalékosan telivér pesti fiú volt, e típus minden könnyelműségével és igazi értékével.

*

Sándor Jenő muzsikája: jazz 1932. Legáltalább három biztos sláger repült ki a zenekarból. Holnap már mindenki énekelni fogja és ez a siker legbiztosabb fokmérője.

A második felvonás meglepően szép és hatásos díszleteiért Gyarmathy Miklóst, a tempós rendezésért Lóránth Vilmost kell megdicsérnünk.

II.

Halló, itt Békeffi!

Békeffi László is új kabaréműsort mutatott be a Ligetben.

Azokban a körökben, melyekben úgy figyelik a színházat, mint a meteorológiát intézetekben a szelek és felhők járását, azt mondják, hogy a kabaré általában halálra van ítéelve. Ok: a szerzők már nem tudnak újat kitalálni, illetve azok, akik a legtökéletesebbek, szép sorjában kivándorolnak filmíróknak, ami mégis csak jövedelmezőbb foglalkozás. A kabarék tehát szépen, csendesen

Kürthy Sári, Dózsa, Weszely, Kabók, Békeffi
(BÉKEFFI-KABARÉ)

(Kamara felv.)

sen áttérnek háromfelvonásos színdarabok előadására, mint ahogyan azt két esztendő óta az Andrassy úti Színház cselekszi. A látszat kedvéért ezt a háromfelvonásos színdarabot egy kicsit körítik, egy-két rövid tréfát mellékelnek hozzá, de a lényeg a háromfelvonásos.

Lehet, hogy a Kabaré csakugyan haldoklik, de ha ez így van, akkor meg kell állapítani, hogy azt az injekciót, mellyel még életben tartják, Békeffi László adagolja.

Az új revü központjában természetesen ő maga áll, hiszen a vérbeli, ősi kabaré varázsa mindig egy személy ötletességében, mindent kifigurázó, a fonákságokat észrevető csúfolódó jókedvében rejlett. A kabaré tulajdonképpen sokkal magasabb irodalmi műfaj, mint az átlagos színdarab, mert élvezéséhez lényegesen több általános műveltség, tájékozottság szükséges. Ez természetes, hiszen a szatírárt csak az érti, akinek több az ízlése és kritikai érzéke, mint az átlagembernek. A színdarab mindenki számára készül. A kabaré csak az inyeneknek. Éppen ezért hiszem, hogy a kabarét nem annyira kitűnő fróink kivándorlása

vitte válságba, mint inkább az, hogy a közönség sorában egyre kevesebb az inyenc.

A Halló, itt Békeffi! revü legmulatságosabb számai a Leéptés, melyben Békeffi imponáló bátorsággal pellengérezzi ki a ma gazdasági politikát, azután a Képviselő úr nevenapja, a Mme Pithianer című bluett és Pethes Sándor magánszáma. Ladányi Ferenc feltűnést keltett Szini Gyula egyik szeniorozott versének elszavalásával és Súlyom Janka sanzonzait ezúttal is meleg tapsok köszöntötték. Külön meglepetés volt az egyre dúsabb komikai vénát csillogtató Kemény Olly, aki rohamléptekkel hódítja meg a közönséget. Szigeti Jenő, Weszely, Vértes és Kabók Győző egy-egy remek kabinetfigurája és Heidelberg Albert tökéletes zenei kísérete voltak még a siker biztos pillérei.

Ezzel a két premierrel le is zárult a nyári bemutatók sora. A kőszínházak színpadain délelőttönként már felgyulladnak a rivalda lámpái, mindenfelé megindult a munka. Még két-három hét és új kedvvel, reménnyel és lendülettel kezdődik a szezon...

Forró Pál.

Weszely, Kemény Olly,
Vértes, Pethes
(BÉKEFFI-KABARÉ)

Mussolini a balillák káplárjának nevezett ki egy magyar táncművésznőt

A magyar mozgásművészet lehetséges, érdekes képviselője, Korb Flóra, fényes kitüntetést kapott Olaszországban. Korb Flóra előkelő úri család leánya, édesapja Korb Flóris műépítész volt, aki többek között a Zeneművészeti Főiskolát is építette.

Budapesti táncsoporttal vendégszerepel Korb Flóra Olaszországban és a színházban megjelent az olasz fasiszták csoportja is. Tomboló sikert aratott a tánc és előadás után a fasiszták vezetői beszéltek vele és megállapították, hogy milyen kitűnően beszél olaszul.

— Ezt a táncot meg kell hálálni — mondták — és tudni fogjuk a módot, hogy milyen körülmények között nyerhet el kitüntetést.

„Érik a búzakalász” c. darabjában egy táncsoport élén, időközben Budapestre érkezett egy olasz impresszárió, aki résztvett ezen az előadáson és a szünetben átment az öltözőbe, felkereste a táncművésznőt és a következő ajánlatot tette:

— Jöjjön Olaszországba, így, ahogy van... a teljes együttesel.

Kiderült, hogy a Nyári Operettszínház gőrtjeit is Korb Flóra tanította be.

— Megyek! — mondotta. — Azóta három hét telt el és Korb Flóra már rég vonatra ült és baletársulatával Olaszország nagy városában játszott.

Atáncművésznőnek nem ez az első olasz-

A Korb-csoport egyik táncja

Annál jobban csodálkozott Korb Flóra, amikor értesítést kapott arról, hogy Benito Mussolini tudtával kinevezték a balillák káplárjának. Balilláknak nevezik Olaszországban a fiatalokat, akiket éppen úgy képeznek ki, kisebb méretekben, mint a katonákat, mindenkinek kötelessége balillának lenni.

Magának Mussolininek is káplári rangja van a balillák között.

Természetesen, ünnepélyes külsőségek között adták át Korb Flórának ezt a kitüntetést, aki meghatótt szavakkal köszönte meg a fasiszták jelvényét, amelyet most már joga van jellőzni és minden kapu kintáru előtte.

Korb Flóra legutóbb a Nyári Operettszínházban lépett fel Budapesten, Ujházy György, Kellér Dezső és Szlatinay Sándor

országi útja. Négy eszlendővel ezélt Rómában tartózkodott és megismerkedett a híres modern színház igazgatójával, Antonio Bragagliaival. Ő beszélt rá arra, hogy jellepjen nála és egymásután következtek az olasz sikerek.

Érdekes magyar számokat, különleges táncjátékokat vitt az együttesel Korb Flóra Olaszországba. Rómában, Milanóban, Nápolyban, Torinóban és Velencében fogtak jellepni a pesti lányokat, akiknek élén Korb Flóra tehetségesen működik.

Speciális magyar kosztümöket csináltattak Budapesten és az egész utazás nem egyéb, mint a magyar táncművészetnek nagy propagandája. Magyar zenére táncolnak és igazi esárdást mutatnak be az olasz közönségnek.

Korb Flóra (a középén) és négy táncosnője

Utazása előtt beszélünk Korb Flórával. Ezt mondotta:

— Meglehetősen izgatottan indulok erre a turnéra, hiszen nekem, mint balillakáplárnak ki kell vágnom a rezet és otyat kell produkálnom, amely minden lekitelben elsőrangú és nagyszerű...

A Teatro Rossini-ben lép fel először.

A magyar láneművészet, amely egyrészt most a párizsi lánecolimpiáson vitte győzelemre a magyar színeket, most Olaszországot fogja meghódítani, a mozgás szép ritmusával és a magyar zene költői aláfestésével.

A balillák káplárja biztosan nagyobb rangot fog kapni.

Korb Flóra nevét a budapesti közönség egy érdekes sikerből is ismerheti. Ő volt az, aki a Városi Színházban színrekerült Stravinszkij—Ranusz zenedráma női főszerepét játszotta, a királylányt alakította. Egyetlen nő volt a darabban és szerepét el kellett láncolnia...

A lánecos világban pedig többek között azzal tette nevezetessé a nevét, hogy 6 lánecolt először — gramofónzenekisérettel magyar színpadon.

Az olasz táncturné másik pletykája:

A társulat összes kosztümjeit Korb Flóra járja, Timár János festőművész tervezte...

K. K.

A Korb-társulat magyar táncja (Korb Flóra balról a második)

1. Van egy böles színházi mondás, amely szerint nem a támadás az igazi támadás, hanem a dicséret. Mert. Ha megtámadsz valakit, az csak annak fáj, akit a támadás szuronya megsebez.

De ha dicsérsz, az fáj mindenkinek... Ha igazán bántani akarsz: dicsérsz. Mert a dicséret egy embert tesz boldoggá és ezret mérgessé. A támadás csak egy embernek fáj, ezernek jó estéje van.

Ertjük egymást?

2.

Korzikában még néhány évtizede is szokásban volt a vendetta.

A vendetta: vérbosszú. A korzikai nem felejt, a korzikai bosszút áll. Prosper Merimée-nek van egy gyönyörű novellája a korzikai vérbosszúról. A korzikai, írja Merimée, céltudatosan készül a vérbosszúra. Csak az alkalmas pillanatot lesi ki, hogy halálos ellenségébe döfje tőrét. Égő haragú és engesztelhetetlen. Ha valakire haragszik, bosszút áll...

Mégis...

Mi egy korzikai a pesti operettprimadonnához képest, ha az aztán megharagszik...

3.

A színház levegője tele van a gyűlölet miazmáival. Sehol, egy környezetben sem tudnak úgy gyűlölködni, mint a kulisszák mögött. Senkinek nem biztos az élete.

Még azé sem, aki intrikál...

Hát még aki nem intrikál...

4.

Egy öreg színházi róka mesélte:
— Ha színesznő így szólít meg: —
Edesem... — menekülj...

Mindez pedig onnan jut eszembe, hogy egy régi könyvben aranyos dolgokra bukantam. Olyasmire, ami megöröktésre érdemes. Mert mindarra, ami színház, ami kulisszalevegő, olyan jellemző, hogy beszélni kell róla.

1790 október 25-én hangzott fel először magyar szó magyar színpadon. Kelemen László társulata ekkor játszott először. Brühl gróf darabját adták Simay Kristóf átdolgozásában. A darab címe: *Igazhízi* volt. A színházat mecenások is támogatták és így eldöcögött valahogy a lanyha közérdeklődésben. Lavota János például 15 forint gázsit kapott havonta. (Ő volt az akkori Csontos. Férfiszár.) A sok küzködés után a társulat sorsa 1792-ben jobbrafordult. A Ferenc király koronázására egybegyűlt főurak, karok és rendek szorgalmasan látogatták a magyar színházat. A személyzet boldogan játszott és olyan hatásos előadások voltak, hogy Moor Annát félóráig tapsolta a fellekesült publikum.

Minden jól ment.

A gondok örökre elvetettnek látszottak. A színház sorsáért többé nem kellett aggódni.

De ekkor...

Megszűnt a színház.

Hogy miért. Szó szerint idézem a kútfőt:

„A társulatban Prohorevics és Sehy színeszek ármánykodásai egyenlenséget szítottak és bár Ráday Pál gróf és Kármán József vették az ügyeket kezükbe, az előadásokat az ármánykodások következtében be kellett szüntetni.”

Hát nem gyönyörű?

1792-ben...

Mit szóljunk mi?

Aki tízéves korában tanár lett egy zenei főiskolában

Uj csodagyerekek uralják a világot

Yehudi Menuhin

A zseniális művész már gyermekkorában is magán viseli az isteni tehetség bélyegét. Nem kétségtelen, hogy öröm hallani, amikor egy 8—11 éves vagy 14 éves gyermek úgy bánik a hangszerével, hogy a felnőtteket is megszégyeníti vele.

Most már kicserélődött a csodagyerek-generáció. Éppen ideje volt. Mert már új tehetségek után áhítozott a nemzetközi zenei világ. Az új csodagyerekek közül itt mutatunk be néhányat a pesti közönségnek. Javarészt már úgy is ismerik... de csak hírből.

Yehudi Menuhin

Amerikába szakadt orosz szülők gyermeke. Budapesten is járt. Négyéves korában már

Az idősebbek még nagyon jól emlékeznek rá, kik voltak a háború előtt csodagyerekek. Bársonyruhában jelentek meg a pódiumon és még akkor is ebben a bársonyruhában hegedültek vagy zongoráztak, amikor már *családapák* voltak.

Hol van már a régi generáció?

Mind komoly művész lett? Nem! A csodagyerekek egy része éppen olyan gyorsan eltűnt, mint amilyen gyorsan egyáltalában életrekelt. Mindig jött a hír, felfedeztek egy hatéves fenomént... A lelketlen szülők ilyenkor kapzsi szemmel nézik az impresz-száriók fényes szerződési ajánlatát és aztán gyötrik a gyermeket, elmennek vele turnézni. És ennek a „gyereknek” aztán nincsen gyermekora, szerencsétlen sorsú ember lesz belőle, vagy pedig korán befejezi az életét. Így történt egy magyar tehetséges hegedűművésszel is, akit a szülei addig kínoztak, amíg a kis test már nem bírta többé a szereplés fáradalmait...

Ma már maguk a mesterek vigyáznak arra, hogy a csodagyerektanítvány csak abban az esetben kerüljön a nagy nyilvánosság elé, ha elég erős, ha bírja a „strapát”, mert olyan fáradalmakkal kell megküzdenie, amelyet nem minden gyerek bírhat el.

Poldi Mildner

nagyszerűen hegedült. Azt mondják, hogy ő az új Paganini. Nyolcéves korában már rég ismert koncertező művész volt, aki a legnehezebb kompozíciókat vette a műsorára. Elképesztően tud... Okos, intelligens kisfiú, akinek szülei vigyáznak arra, hogy egyéb irányú nevelését se hanyagolja el...

Poldi Mildner

Bécsi kislány. Zongoraművész. Olyan gyerekes, hogy babával játszik és boldog, ha moziba viszik. Nálánál tüneményesebb zongoristát keresni kell az egész világon. Az első ajándék, amit a szüleitől kapott, egy kis zongora volt. És az apróság már ott azon a kis gyerekjátékon melódiákat ütögetett ki. Az osztrákok büszkesége.

Amadeo Baldovino

Olasz fiú. Ő is csodagyerek. Vele történt meg az a szenzáció, amely páratlan a maga nemében. 10 esztendősen kinevezést

Amadeo Baldovino

kapott a torinói zeneakadémián. A gordonkáművészi tanszak professzora lett. Tíz-esztendősen professzor!

Maga Casals is bámulattal hallgatta a játékát. Csodálatos tónussal és bensőséges

Ruggiero Ricci

megérzéssel játszik, amelltt bámulatos technikája van.

Ruggiero Ricci

Egészen új név. Friss csoda. Olasz származású, de Amerikában született, San Franciscóban. Hét testvére van, ő a legkisebb. Mindegyik testvére kitűnő muzsikus. Az édesapja trombitás volt egy zenekarban. A család turnéra indult ezzel a különleges „családi zenekarral”, amelynek minden tagja más-más hangszereken játszott. A kis Ruggiero is kapott egy hegedűt a kezébe. Hároméves volt. És csodák-csodája, hetek alatt jobban megtanult, mint a fivére. Ötéves korában játszott először nyilvános hangversenyen és most kilencéves. Amerika legnagyobb szenzációja. Azt mesélik, hogy lassanként Yehudi Menuhin hírnevét is elhomályosítja...

Ezek az új csodagyerekek. Nem lehet tudni, melyik pillanatban bukkan fel egy újabb. Annyi azonban biztos, hogy ezek jó sokáig maradnak a porondon. Egyrészt mint csodagyerekek, másrészt később mint felnőt, ismert kitűnő művészek, akikről majd elmondhatjuk idősebb korunkban!

— Még akkor hallottam, amikor csodagyerek volt...

Mert a csodagyerekség azért nem humbug. Mozart kilenc éves korában már másét komponált...

(k.)

Új színház épült fel titokban Budapesten

A Beniczky uccai színházépület

(Kamara felv.)

Tízennyolc színházhelyiség van Pesten és az előjelek szerint mind a tízennyolc színházhelyiség meg is nyitja a kapuit a jövő szezonban. S mindezek mellett úgyszólván teljesen titokban ragyogó színház-helyiség épült a Józsefvárosban.

A Baross uca mellett a kis Beniczky uccában épült föl most a Beszkárt alkalmazottak palotája. Kívülről semmi sem mutatja, hogy ez a palota egy teljesen föl-szerelt színházat rejt magában. A színház már csaknem kész, csupán a földszinti székék hiányzanak. Ötszáz néző fér el benne. Két sor páhollyal jobbról és balról. A színpad mellett kényelmes csinos öltözők vannak, még a díszleteknek is külön raktár-helyiségük van, ennyire körültekintően építkeztek. Mindezen felül impozáns foyerja is van a főváros legújabb színházának.

Bámulatos azonban, hogy míg a publikum, sőt a lapok előtt is titokban tudták tartani ezt a színházépítkezést, addig a színházra aspirálók elszánt hada valami csodálatos hetedik érzékkel már hetek óta tudott az építkezésről és adáz ostromot indított a vezetőség ellen. Most derült ki igazán, hogy hány ember szeretne színházigazgató lenni Pesten. Személyesen, telefonon állandóan érdeklődnek a színház bérbeadási feltételei iránt. Legtöbben persze komolytalanul pályáznak és pénz helyett ötletekkel keresik fel a vezetőséget. A társadalom legkülönbözőbb rétegéből jelentkeztek vállalkozók a színház kibérlésére. Legtöbben fantasztikus bérletrendszerrel akarják megalapítani a színház — és természetesen a saját maguk — jövőjét.

A jelentkezők között van dr. Torday Ottó, a Magyar Színház és Új Színház volt

igazgatója is, aki a következőket mondotta.

— A színház gyönyörű. Meglepetés lesz. Kitűnően lehet látni és hallani mindenünnen, ezt már kipróbáltam. Nagyszerű helyen van. Az egész körzetben nincsen sem színház, sem kabaré, tehát kétségtelenül ezen a környéken szükség van színházra. A színpad nem túlságosan nagy, de mégis bármilyen scenikai megoldásra alkalmas. Nagy kedvem van ehhez a színházhoz, remélhetőleg meg is egyezem a vezetőséggel. Nagy meglepetést keltett, hogy egy ismert pesti szubrett is megtekintette a színházat, szintén kibérlési célból.

A szőke szubrett így nyilatkozott a „Déliab” munkatársának:

— Valószínű, hogy szeptemberben színházigazgató leszek, hogy kibérlem ezt a színházat. Természetesen csak zenés darabokat játszanék itt kisebb személyzettel. Szerintem óriási sikerrel kerülhetnének itt színre olyan darabok, mint a „Nászéjszaka”.

A „Muskátlí kabaré” volt igazgatója, Szőke László is pályázik a színházra. Ő egészen olesó — mint mondja, — „Józsefvárosi kabaré”-t akar csinálni ebből a színházból.

Színházalapítási tervvel foglalkozik még egyik legnépszerűbb komikusunk, sőt bonvivánunk is.

A túlekedés egyre nagyobb méreteket ölt. A pályázók úgy toladognak, mintha valami kitűnő állásról volna szó. Nemsokára számokat kell osztogatni a sorba-állók számára. Ha egy külföldi ide jönne s megkérdezné, hogy miért állanak sorba az emberek a Beniczky uccában, ugyanesak nagyot nézne, ha meghallaná, hogy a sort-állók színházigazgatók szeretnének lenni az 1932/33. szezonban Pesten.

Gerő Gyula altábornagy megjavította Pirandello rekordját:

Hetvenegy éves korában írta meg első színdarabját — Látogatás az altábornagy-szerzőnél

Finom, úri lakás Budán, a Maros uccában. Itt lakik Gerő Gyula altábornagy, főhadbíró — a legújabb magyar színpadi szerző. Az altábornagy úr egész estét betöltő színdarabot írt s ez a darabot elfogadta, sőt legközelebb színre hozza a Kamaraszínház.

Most tehát elföltünk meginterjuolni az illusztris szerzőt, akit bizonyos szempontból úttörőnek is lehet mondani, mert hiszen katonatisztek írtak már színdarabot, de — tudtunkkal — altábornagy aligha mutatkozott még be, pláne első színdarabjával a fővárosi publikum elé.

Csengetésre maga a kegyelmes asszony nyit ajtót. Már tud jövetelünk céljáról, barátságosan invitál be a lakásba. Amikor szembe kerülünk a magas kitüntetésekkel gyönyörűen dekorált egyenruhában levő altábornaggyal, önkéntelenül is katonai éveink jutnak az eszünkbe s szinte akarattalanul is haptákba szeretnők vágni magunkal, hogy „vorsrifosan” bemulakozhassunk. Az altábornagy tekintetéből azonban látjuk, hogy most erre nincsen szükség, mert aki most szívélyesen kezelt szorit velünk — nem a magasrangú katona, hanem a színpadi szerző.

Tehát áttérünk a színdarabra.

— Nem tudom, nem lútkorai-e erről a darabról beszélni — kezdi az altábornagy úr és nem tudom, hogy érdekelheti-e a publikumot az, amit a darabban kapcsolatosan előre mondhatok.

Megnyugtadjuk a kegyelmes urat, hogy ebben az esetben már maga a szerző személye is érdekes a publikumunk szemében s különösen érdekes az a körülmény, hogy egy magasrangú katona ír — katonadarabot.

Gerő Gyula altábornagy
(Labori felv.)

— Látja, helyben vagyok. Tulajdonképpen azért írtam meg ezt a darabot, amelynek „Huszárok” a címe s amely katonadarab, hogy végre — valóban katonákkal lásson a publikum a színpadon. Ne értsen engem félre.

A világért sem akarom kisebbiteni azokat a színpadi szerzőket, akik eddig katonadarabokat, jobban mondva katonák életével foglalkozó darabokat írtak. Csak esodálkozom, hogy katonai szempontból mennyire — legtöbbször — hamis figurákat hoztak. Még azok a színpadi szerzők is, akik voltak katonák, tehát ismerik a katonák életét, még azok is rendszerint egészen ferde beállításban vitték a katonákat a színpadra. Elismerem, hogy operettben, bohózatban a humor és a bohózati helyzetek kedvéért némileg karikírozni lehet bizonyos figurákat, de azért színterem mégsem volna szabad meghamisítani magát a katonát.

Ebből a szempontból tehát nagyon örülök, hogy végre igazi katonát lát majd a publikum. Darabom különben színjáték, elég komoly problémával, de azért a vídám elem is alaposan képviselve van úgy a darab figuráiban, mint helyzetekben. A cselekmény egy tiszti pavillonban játszódik le, a kaszárnya mellett. Hőse katonatisztek és tisztek női hozzátartozói. Kél ügynevezett elmaradhatatlan figura is van a darabban. Az a bizonyos tisztiszolga és az ezred zsidója.

— Kegyelmes úrnak ez az első színdarabja?

— Igen. Mert nem számítom azt a pár kisebb egyfelvonásost, amit régebben megírtam. — Egyébként esodálkozni fog, hogyha elmondom, hogy ennek a színpadi műnek a megszületése a fentebb említettek kivül még egy rendkívül fontos körülményre vezethető vissza. Fiatalkoromban, mielőtt a katonai pályára léptem volna, hírlapíró voltam vidéken. Sőt színházi kritikus, így ugyebár érthető, hogy a színpaddal való kapcsolat utáni vágygnak előbb-utóbb utat kellett törnie. Később mint katona a katonai szakirodalom terén működtem s bizony ezen a téren rengeteg sokat dolgoztam. Most pedig, ime, hetvenegy éves koromra színpadi szerző lettem s első darabom premierjére készülök...

Az altábornagy úr tehát most hetvenegy éves. A beszéde, a tartása, a járása legalább tíz évvel fiatalabb ember benyomását kelti. Fiatalnak is kell lenni annak, aki első premierjére készül, hiszen a színpadi szerzők leginkább a 20—30 évek között startolnak. Igaz, hogy az angol Bernard Shaw negyvenéves volt már, amikor első darabját játszolták, az olasz Pirandello pedig ötvennyolc éves korában jött az első színdarabjával, de ime a magyar altábornagy ezt a rekordot is leverte...

(5.)

Az ember nem mehet mindig Párizsba

Nagykörösön is lehet szerepet tanulni! — mondja Fedák Sári

A dolog úgy történt, hogy Roboz Aladár azt mondta:

— Valami rövid kis népies darabot szeretnék játszani Fedákkal!

Egy héttel e rövid monológ után már ott ültek Fedák autójában és Nagykörös felé robbogtak. Persze, akármilyen kicsiny az ilyen autó, a riporter mégis csak felkapaszkodik rá és nyolcvan kilométeres sebességgel folyik az interjúja.

— Az ember nem mehet mindig Párizsba tanulmányútra — mondja Fedák Sári. — Teltem én már olyan bolondot, hogy egyetlen operett ruhái kedvéért Párizsba és Londonba mentem helyszíni tanulmányútra. Most is azt teszem. Ruhákat akarok tanulmányozni és embereket. A színpadon egy falusi vásár lesz. Ehhez nem elég az író szövege. Hozzá kell adnom a magam ötletét, megfigyeléseit. Szemből szemben akarom látni az alföldi vásárt. Hogy miért megyek éppen Nagykörösre? Mert ott hallok a legizesebb magyar szót és ott találok

hamisítatlan népművészet. Bizony haza is hozok belőlük néhányat. Azokat fogom a színpadra is kirakni...

De hát hiába akart Fedák inkognitóban megjelenni a nagykörösi vásáron, mint Harun Al Rasid. Bizony hamarosan híre ment megérkezésének és Dezső Kázmér polgármester maga

Fedák Sári a nagykörösi strandon. Roboz Aladárné, Fedák Sári, dr. Lisznyai, Dezső Kázmér polgármester, Bíró Inre

vállalta az illusztris művésznő és kíséretének kalauzolását. A vásár szenzációs volt. Fedák lizenkét lábast, két tucat tányért, egy sereg korsót és két vég népies hímzést vásárolt. Nem csoda, ha ilyen intenzív munka után a társaság elfáradt és Roboz Aladár kívánságára a strandfürdőbe vonultak.

Ezzel a kirándulással véget is ért a kirándulás ügynevezett népies része. Mert a nagykörösiek olyan, a fővárosiakal is megszégyenítő divatos pizsamákban vonultak fel a strandon, hogy Fedák ijedten dörzsölte szemét, hogy lévedésből nem Deauvillebe autózott-e mégis?

Ebéd után séta következett, melynek során lépten-nyomon nagy csoportokba verődtek Fedák ismeretlen tisztelői. Kedves, közvetlen hangú beszélgetések következtek, melynek során azonban Fedákol mégis bizonyos csatlódás érte. Ő ugyanis valami népieset, eredetit szeretett volna hallani. És kiderült, hogy „népiesen” már csak Török Rezső tud beszélni. Nem baj. A kirándulás mégis sikerült! Roboz Aladár egészen biztosra veszi, hogy a színpadi vásárral éppen úgy meg lesz elégedve a pesti publikum, mint amennyire ők voltak a körösivel.

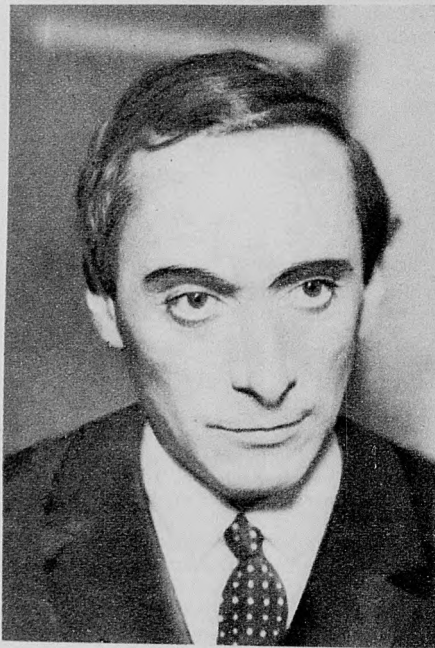

Fedák Sári a nagykörösi országos vásáron. Dezső Kázmér polgármester, dr. Csutorás Sándorné, Fedák Sári, Roboz Aladár (Városi Sajtóiroda felv.)

a legősibb vásárt. Ott még a földre rakják az árut! És még hozzá micsoda portékát! Nem holmi vacak bazárárut, hanem minden darab

Hogy lettem - színész - rajzoló - író?

Írta Gellért Lajos

Gellért Lajos

(Áldor felv.)

Osztályfőnököm, Hortobágyi Antal, a magyar oknyomozó történelem tanára legyintett egyet és vidáman mondta: lehetetlen, mindenki röhögne rajtad. — Az osztály már derül és mert kértem az okát — kitor a röhögés. — Na látod — mondja fuldokolva a nevetéstől a tanárom — alig nyitod ki a szádát, röhög az osztály. Majd az évszázó ünnepélyen valami humorosat mondj el. — De tanár úr kérem — a márciusi ünnepélyen tudott dolog, hogy komoly verset szaval az ember. Ezen csak nem fognak merni nevetni? És miért is nevetnének?

Egy kacagás az egész osztály. Padtársam, Gold Aladár, marcali gyerek a legjobb állatutánzó az iskolában, üvölt mint a foka, erre az egész osztály egy élénk baromfiudvarrá változott. Magyar Ervin kukorékol, Sugár Sándor ugat, Gálósi rőfög, Tolnai kodácsol, Rudas mint a pulyka gurguláz, aztán nyávogás, tehénbögés, brekegés, vijjogás, oroszlánordítás, elefánttrombitálás és egyéb hangok

szabadulnak el. Az állatszímfónia legtetején benyit az iskolaigazgató. — Mi van itt? Az állatkert szabadult el, vagy mi? — Hirtelen csönd. Az igazgató úr szigorúan az osztályfőnökhöz: Mi volt ez tanár úr?

— A tanár úr: én megkérdeztem az osztályt, ki akar szavalni március 15-én, senki se jelentkezett, csak Gellért.

— Erre az igazgató urat is elkapja a nevetés. Az osztályt ismét. Az osztályfőnököt szintén. Engem nem. Dühös voltam. Felállok — mi van ezen nevetni való, igazgató úr kérem? — Az igazgató úr sodorja bajszát, szakállát nevetésben: — nézz a tükörbe fiam, meglátod. — Nevetés. Gold Aladár arcom elé nyomja zsebtükrét. Nevetés. Klütöm a kezéből. Nevetés. Csengetnek. Vége az órának. Az igazgató úr még megintli az állatseregletet, rám néz, mosolyog, kimegy.

Toldi meg nagy búsan hazafelé ballag — ilyenféle hangulatban vagyok. Gyorsan megébebelek, leves, marhahús, paradicsommártás, megyek a szobámba, magamra zárom az ajtót, felállok egy székre és belenézek a fali-tükörbe, hogy kivizsgáljam miért is nem szavalhatok én március 15-én? Szigorúan nézem arcomat. Hopp! Ez a két ránc, két felkiáltó jel pont nélkül. Egy-kettő-huszonhét szeplő az orrom körül; homlokomon négy párhuzamos gondolatjel, amik mozognak, szájam fölfelé görbülő vékony fonal. Az orrom — na igen — az terebélyes — uralja az arcom — madár csőre sovány fejen — és az orrom cimpában végződik, mintha feladata lenne fémkarikákat viselni rajta. Az ujjammal feltolom az orrcimpámat. Höhöhő! Röhögőnm kell. Füleim szalad a szám, hü. De konstátálom, hogy füleim bátran állják a versenyt az orrommal. Kis görög kórsó két nagy fogantyúval. Valahogy erre hasonlítok. Az osztály, az igazgató úr, az osztályfőnök vidámsága indokoltnak látszik. Aztán meghajlok a tükörbe és mondom: Velszi bárdok, Irta Arany János. És szavalom: „Edvárd király, angol király, vágat fakó lován — Hadd látom, ugymond, mennyit ér a velszi tartomány” — Elnémulok. Ijesztő. Csárdást táncol minden izom az arcomon. Az e betűnél nevetésre húz a szájam, az á-nál mintha elnyelném a tükröt, úgy kitátom, nagy sötét kapu, a o hangzókat esőkre csücsörült szájjal csinálom. Abba hagyom. A tükörben lesz a hiba. Régi tükör. Rossz a fonesor. Torzít. Sajnos, nem. A butorok, a képek a falon a tükörből jól hatottak. Persze. Indokolatlanul hangsúlyos orr, jelentékeny fül, sovány arc, persze mulatságos lehet. Elemistás korban a tanítóm egyszer

haragjában így csúfolt: aszalt macska. Persze. Egy komoly vers, szavalja aszalt macska — a az nem megy.

Prém József „Szabadságról” című verset kellett márc. 15-iki ünnepélyre szavalni. A hatodikból egyedül én jelentkeztem, de nem fogadtak el az osztályfőnököm. A verset azért mégis megtanultam. A tükörbe mondtam a verset, addig mondtam a tükörnek, míg sima nyugodt maradt az arcom. Aztán jelentkeztem az osztályban az osztályfőnök úrnál. — Hát gyere, mondd el — mosolygott. — Megállok a katedrán szembe az osztállyal. „A szabadságról”. Írta Prém József. — Mosolyogni kezd az osztály. Nem törődöm vele. A szabadság géniuszával törődöm csak. Ót látom lebegni az osztály fölött magasan, ragyogón, nincs osztály, iskola, csak ő szikrázik fényesen, a szabadság szelleme!

A tanár úr tapsol. Az osztály tapsol. Senkise nevet. Jött március 15-ike. A tornatanár úr befejezi az ünnepi beszédet, én következem. Az igazgató úr családjával az első sorban középen. Tele a tornaterem. Felöltöttek is vannak. Szülők. Ahogy a dobogóra lépek, vidámulnak az arcok. Az igazgató úr is jókedvű lesz, a feleségének súg valamit, ő is jókedvűvé válik. Várom, míg az arcok megkomolyodnak. Sokáig tart, de kivárom. Templomi csönd, aztán rágyujtok: „A szabadságról”. Írta Prém József. A vers végén annyit hajlongtam, mint sok évvel későbbben Molnár Ferenc „Vörös malom” című darabjában, a Magisterben például.

II.

A fertőzés észrevétlenül kezdődött. Mint minden betegség. Egy közhírség ceruzával

kezdődött, amely céltalanul cikázott a Fészek művészklub fehér abroszán, valami ismeretlen göres tartotta fogva a ceruzát kezemben. Ez a furcsa fájdalommentes göres nem nyugodott addig, míg a vakító fehérségű abroszt teljesen beceruzáztam. Majd áttertem a kávéházak márványasztalaira. Tante Buchwald székeire. A fehérre meszelt falakat szerettem meg. Padokat se kíméltem. Frakkíngok plasztikonjait, kézelőit se. Eleinte fel se tűnt nekem a dolog. Csak, amikor ellenséges barátaim és barátságos ellenségeim sűrű rajokban kerestek meg; számolóécédulákat, noteszlapot, nyugtát és egyéb elismervények, okiratok hátlapját nyomták kezembe és unszoltak: engem is. És hogy üljek? — kérdezték — békésen, — mondtam megbocsájtón — igen tudom, — de profilban vagy en face, háttal vagy szemben a világgal? — Mindig szemben a világgal — mondom szimbolikusan és a kezembe kényszerített papirost villámgyorsan beceruzáztam.

Erre ők herámázták. Mire én orvoshoz mentem. A doktor megvizsgál és megállapítja rólam: gyógyíthatatlan. Aztán előveszi a receptblokkot — kitép belőle egyet, kezembe nyomja — a profilomat légy szíves ide, — berámázom. — Elkéseredve beceruzázom a receptet és megállapítom magamról: végem van jogerősen.

III.

A á b é c é s é d é e é e f g é gy é h á i j é k á l em en eny o ó ö ó pé er es esz té tyé u ú ü vé z s é i k s z í p s z i l o n . Ezeket a betűket a magyar nyelv törvényei és szabályai szerint különféle változatokban helyeztem egymás mellé míg regény, vers és ez jött ki belőle. Így lettem tehát író.

- önkép -

Gellért Lajos önképe

Amint a pestiek nevetnek

ANYAI SÓHAJ

Feleség: Nagyon félek, János, hogy a mi fiunk, a te példaidon okulva, egész életében csak butaságokat fog csinálni...

Férj: Ki van zárva! Éppen tegnap mondta, hogy soha nem fog megnősülni!

TANUKIHALLGATÁS

Bíró: Adott önnek a vádlott valamit, hogy a javára kedvező vallomást tegyen?

Tanu: Egy fillért se a smucig disznó — csak egy szivart ígért, de azt sem kaptam meg!

EGY JÓLSIKERÜLT GÖRBE ÉJSZAKA...

— Te öregem, direkt szerencse, hogy az asszonyoknak fogalmuk sincs róla, hol voltunk az éjszaka!

— Mondd kérlek alássan, hol is voltunk mi tulajdonképpen?

— Fogalmam sincs róla!

EZ MÁR IGAZÁN KELLEMETLEN!

— Miért sírsz, kislány?

— Nem találok haza.

— Hát hol laktok?

— Nem tudom. Ma költözködünk.

— Hogy hívnak?

— Azt sem tudom. Ma ment férjhez a mamám.

A KOLDUS LOVAG

Háziaszony: Rémes, már megint itt van? Nincs két napja sem, hogy kapott tőlem tíz fillért.

Koldus: Asszonyom, bocsánat! Önnek igaza van! És éppen ezért elégtételt is adok — még ma ki fogom dobni a titkáromat. Elfelejtette önt kihúzni a névsorból...!

FÉRFIDIVATÜZLETBEN

— Kérek egy harmincyolcas gallért!

— Olyat, amilyen rajtam van?

— Nem. Tisztábbat!

BARÁTNŐK

— Te is olvastál erről a legújabb szépségápolószerről?

— Sőt — ki is próbáltam!

— Persze — rögtön gondolhattam volna, hogy blöff az egész...

ORVOSNÁL

— Bizony, nagyságos asszonyom, az ön betegségének legjobb gyógyszere négy hét Abbazia lenne!

— Rendben van, doktor úr — de étkezés előtt vagy után?

A SZÜLŐK

— Hallom, hogy önök Szegetedet el akarják hagyni és Győrbe akarnak költözni?

— Így is van. Így legálább közelebb leszünk a fiunkhoz.

— Hát hol lakik a kedves fia?

— New-Yorkban...

EGY OKKAL TÖBB!

— Kedves barátom, végtelenül sajnálom, de nem adom magához a lányomat! Maga túlságosan fiatal!

— Könyörgöm — hiszen nekem már neuraszténiám is van!

KÁR!

— Kézpénzfizetés esetén ad ön rabattot is?

— Természetesen — tíz százalékot!

— Kár!

— Ugyan miért?

— Mert nekem nincs egy vasam se!

és kérdés: "operáció esetén kít vegyen inkább megmentés szempontjából figyelembe: az anyát vagy a gyermeket? Napoleon válasza ez:

— Mindenesetre — az anyát. A termőfa gyümölcse megújulhat.

A látszólag halva született fiúcskát csak hosszas dörzsölés hozza életre, kít Napoleon még bölesőjében *Róma királyá*-nak tesz meg.

Az apa boldog rajongásának legjellegzetesebb bizonyossága az itt következő kis epizód. Egyik leleményes kérvényező közvetlenül Róma királyához intézi folyamodását. Napoleonnak tetszik az ötlet és hivatja az illetőt s így szól:

— Menjen a szomszéd szobába és kérjen kihallgatást a kis királytól és tegye kérvényét a bölesőre.

Megtörténik...

— Nos, öfelsége mit szolt? — kérdi a császár.

— Semmit...

— Ugy. Akkor rendben van. *A hallgatás beleegyezés.*

A waterlooi ütközet 1814-ben letéri Napoleont, ki fia javára lemond a trónról és Elba szigetére utalják a győztes hatalmak. A 100 napos uralomnak is véget vetnek és a visszatérni merő „nagy korzikait” most Szt. Ilona szigetére száműzik. Itt hal meg 1821 május 5-én.

Neje, Mária Lujza most, a bécsi kongresszus végzése szerint, mint Parma, Piacenza, Guastalla uralkodónője Neipperg gróf oldalán feleli Napoleont, míg fia, a II. Napoleonnak nevezett, később reichstadti herceg Bécsbe kerül nagyapja, a császár oltalma alá.

Ferenc szeretettel gondolzza unokáját. Az egész udvar becézi a gyönyörű, kedves gyermeket. Mese, hogy elnyomni, elveszteni kívánták volna; sőt tudatában van atyja nagyságának, melyről Marmont marsall tarthat előadásokat neki és a fiú letcélul tűzi ki, hogy ne legyen méltatlan apja nevére. Baja sorvasztó üdövesz, melynek állapotátul esik 1831-ben.

Ennek a hervadó tasanak utolsó nap... Fannyvat való kap-

csolata...

A reichstadti hercegnek két bizalmas atyai barátja van: Eszterházy Pál herceg és a hűséges, nemes Prokesch Osten lovag, mint szellemi vezetője. Ezeknek vallja be szerelmét a művésznő iránt. Prokesch, mint naplójában megjegyzi, semmi kivétlenül nem talál az ifjú eszményi rajongásában, sőt maga közvetlen találkozásait, melyek Prokesch legjobb meggyőződése szerint nem lépték át a kellő határokat.

Külön hívja meg Elssler Fannyt, midőn a Sasfiók, mint a Wasa-ezred parancsnoka először vezényli ezredét a gyakorlaton a bécsi Práter szomszédságában, hova zajos ünneplésére Bécs színe-java kitódul.

A reichstadti herceg tudóbaja vágatva súlyosbodik. 1831 nyarán már sietve hívják anyját Bécsbe Olaszországból. Megjön. Itt fia kérésére fogadja Elssler Fannyt s ez végbúcsúul kezdet szorít a nagy beteggel ki megemlíti: mily magasra értékelte művészetét s mily boldog, szép jövő vár még rá s végszavai Fannyhoz:

— Nézze, az én életem határai mindössze az az ezüstböleső, melyet Párizs adott születésemkor és ez az ág, melyben apám aludt a wagrammi diadala után s amelyben most én készülődöm a halálra.

Ez 1831 június végén következett be. Elssler Fanny virágcsokra a koporsóba került. Főlirata fekete szalagon ez volt: *A gyönyör emlékezete: az emlékezet gyönyöre.*

A gondolatok vámmentesek ugyan. Mi gondoljuk a legnemesebbet.

Huttkay Lipót.

Mindig csak szappanozni, mindig csak fenni a kést és levágni az emberek szakállát. Szép feladat, izgalmas is, hiszen életkel játszik és könnyen elmetszheti a nyakát a mozgékony uraknak. Fehér kabátban járni és a vállára kenni a lekapt szappanhabot, melyben fekete vonalak vannak, mint a mák, Enrico, a borbély örömet lelt a foglalkozásában, mert széppé tenni az urakat már lelki szempontból is meglegedettséggel. Aztán ott volt a színház, a Rossini Színház, ő beretválta végig az összes nagyhangú portásokat és a nagyhangú hősbáronokokat. Ő vibrált késével a tenoristák gégején és közben arra gondolt, aranyezők felett járok, bizony, veszedelmes foglalkozásom van. Göndörhajú, fekete, jóképű gyerek volt Enrico és néha nemcsak a kését, de a hangját is köszörülgette. Próbált csak volna tévedni a hőstenor, mikor ott ült a karzaton. Belekiabált és hagymát dobott rá, mert egy hang, nem sok, fél hang, az sem sok, ennyit sem szabad tévedni az áriában.

— Esteledik, fiú — kiáltott rá a mestere. A borbélyeség összeszedte a cókmojkját és elindult a színház felé.

Rossini Színház. Másodrangú staggione vendégzerepel benne két napig és a melódikus, finom és bársónyos zenéjű operákat játszották.

— Hová, Alberto — kiált oda a szomszédos cukrásznak.

— A szevillai borbélyhoz. Hát te?

— Én is!

— No nézd a fiút, barátom, sok a penzed!
— Beretválni megyek. Pampaninót, a tenoristát.

— Aztán el ne vágd a nyakát!
A közönség már gyülekezett a színház tájékán. Régóta nem játszották a „Szevillai borbély”-t. Mindenki felkészült az élvezetre.

— Jó estét! — köszönt a borbély. — A portás ügyet se vetett rá.

Az öltözöben méltatlankodással fogadták:

— Miért késel? Holnap füttyölök rád, nem kell az ilyen borbély. Órákig várni rád!
— ordította a tenorista. Aztán:

— Mi... Mimimi...

A hangját próbálta.

— Ne tessék kiabálni — szólalt meg halkán a borbély.

— Miért ne kiabáljak, szemtelen fickó?

— Mert takarékoskodni kell a gyönyörű hangjával!

Pampanino fölényesen válaszolt:

— Akinek van hangja, az ordíthat!
Szappanozz!

Még a borbély elismerése is tetszett neki. Cikázott a kés és Enrico néhányszor szívesen belevágott volna a húsba, de...

— Kész!

Az ügyelő már kétszer is bentjárt, kérdezte, kezdenek-e az előadást.

— Mehet!

Felhangzott a zsúfolt nézőtér homlokán elhelyezett zenekarból a nyitány.

Enrico tiszteletteljesen nyitott utat Pam-

Az Ön levele egyéniségének fényképe!
Büszkén küldheti el leveleit, ha valódi

Gill Brand gyöngyírási
írógépszalagol és
Majestic pókhálóvékony
Carbonpapírt használ.

Egyedárusító:

Goldberger Géza írógépvállalata VI, Jókai u. 11. Tel.: Aut. 281-68

írógépe mindig tökéletes lesz, ha legmodernebbül felszerelt műhelyem tartja jókarban, vagy garanciával javítja * Használt és új írógépekben nagy raktár

páninónak, hogy a színpadra mehessen. Ő maga beosont a színpalak mögé és hallgatta a zenét.

Néha elragadtatás moraja hangzott fel a nézőtéren és mikor Pampaninóra került a sor, izegtek-mozogtak a helyükön. A borbélysegéd beretvájával lyukat vágott a díszleten, úgy nézte a színpadot, a nézőteret, melynek félhomályában figyelő arcokat lehetett látni.

Pampanino lépett a színpadra. A karmester keze a levegőbe lendült.

Döbbenetes volt ez a pillanat. Elkésett egy taktussal a tenorista. Két taktussal. Ujra mozgott a karmester pálcája, de Pampanino torkából nem jött elő hang.

Sivítás hangzott a karzatról.

Akkor egyszerre tört ki a láрма és papírdarabok, gyümölesmagok esője lepte el a színpadot. Enrico feltépte izgalmában a díszletet.

— Ki vele! Ki a színpadról! — kiáltoz-

ták a nézőtérről — és Pampanino reszketve állt a sűgölyök előtt, a torkát tapogatta.

Erőlködött, kivörösödött és túlharsogta hangjával a tömeget. Micsoda hang volt ez! Fénytelen, mint a homályos tükör, színtelen, mint a hó, mikor sárral keveredik.

Felborult a rend és az emberek egymás hegyén-hátán ugráltak a színpad felé, hogy közelebből dobálhassanak a művészre.

— Vau-vau! — kutyaugatás hallatszott. Egy lelketlen néző ebet dobott pályából a színpadra és a kutya sántítva vándorzogott a kulisszák mögé.

Ebben a pillanatban Enrico szíve hatalmas elégtételt érzett, erőt is és meggondolatlanul, a lelkesedés álmokörjében kirohant a színpadra, elvonszolta a tehetetlen Pampaninót a helyéről, aztán visszaszaladt és kinyitott beretváját a magasra emelve lekiabált a nézőtérré:

— Evviva!

Az éljenzés ujjongást váltott ki és az

Enrico énekelt

reszketve
lapogatta,
ülharsogta,
hang volt
os tükör,
keveredik,
k egymás
felé, hogy
művészre,
hallat-
pótt páho-
sánitva

ive hataf-
meggondo-
ában ki-
tehetetlen
szaszaladt
a emelve

ki és az

emberek is éljent kiáltottak, azt hitték, szónokolni fog.

Halálós csend támadt, mire Enrico leszólt a karmesternek:

— Én fogom énekelni.

Mondhatták volna többen is a nézőtéren, mert a honfitársak úgy születnek hanggal, mint más országbeliek szőke hajjal, de senki sem ellenkezett. Visszaültek és várták a produkciót.

Enrico énekelt. Talán nem is olyan szépen, mint ahogy egy tisztességes énekeshez illik, talán nem is olyan tehetségesen és ügyesen, de énekelt és nem hibázott.

Taps volt rá a felelet.

„Csakazértis” taps.

Emilia del Ponte, aki Rosinát alakította, odasúgta neki:

— Hol vacsorázol este?

— A mesteremnél.

— Kínél tanulsz?

— Carone a neve.

— Nem hallottam.

— Itt a színház közelében van az üzlete.

— Üzletben tanít?

— Hát persze.

Jött a duett, a felvonás vége és minden sikerült. A közönség egy botránnyal gazdagabb lett. Enrico pedig párszáz lírával emelte tekintélyét, Pampanino azalatt öblögetett az öltözőben és meggyógyult. Kivágta a magas cért. Legyintett, ha szóba hozták az esetet, azzal, hogy holnap úgy is kiköszörül a csorbát. A közönség elfelejtte a hibát, ha újra jót hall.

Enrico megvárta Emiliát.

— Most megyünk a mesteredhez?

— Igen.

Elmentek a borbélyhoz, Emilia csodálkozott, hogy nem énekmester, hanem borbélymesterről van szó, de nem szólt miatta.

— Két vacsorát nem adok — méltatlankodott a borbély, de Enrico hőstette és pénze megindította.

— Szeretsz? — kérdezte Emilia az ujdonsült énekestől.

— Imádlak — felelte Enrico. — Engedd, hogy megcsókoljalak.

— Holnap! — felelte az énekesnő.

Azért megengedte.

Másnap este a „Norma”-t adták. Ugyan-
csak Pampaninóval.

Enrico persze nem dolgozott, de körüljárt a városban, hogy megmutassa magát. Senki nem ügyelt rá. Pampaninónak olyan híre van, hogy mit tudja azt egy ilyen kis baleset letompítani.

A borbélysegéd este mégis bement a színházba. A beretvát is magával vitte.

— Nos, Enrico, meg akarsz beretválni, ugy-e? — kérdezte tőle Pampanino.

— Igen, művész úr.

— Elkéstél. Ezentúl nem te beretválsz. Ami biztos, biztos.

Rámosolygott a fiatalemberre.

— Ma is ki akarsz segíteni?

Enrico zavartan nézett a földre.

— Azt hitted, hogy egyszerre nagy ember leszel?

GLEICH

ÓRIÁSCIRKUSZ

**Pénteken,
augusztus 19-én
este pontosan
8 órakor**

**Budapesten
megnyitó
előadás**

**66
szentációk szám**

Csak rövid ideig!

Első előadás augusztus 19-én, pénteken este 8 órakor. Szombattól, augusztus 20-tól (szaponta két előadás, délután 3 és este 8 órakor. Délután ugyanaz a teljes műsor, mint este. Munkanélküliek, hátrókkantak és nyugdíjasok délután minden helyen félárat fizetnek. Gyermekek mindig félárat.

Népszerű árak.

Csak ülőhelyek.

A cirkusz pénztárai reggel 9 órától szüntelenül nyitva. Jegylovétel a Színházi Élet boltjában, VII. Erzsébet körút 7. Telefon 42-1-72 és 36-2-84. Állatok megtekinthetők reggel 9-től este 18 óráig. Cirkusz-telefon 37-8-98. Ingyenes térzene a cirkusz előtt 11-12 (vasárnap 10-12), 2-3 és este 7-8 óra között.

**GLEICH a legnagyobb
és legjobb cirkusz**
Csak néhány napig.

Nem válaszolt.

Kezdték a „Norma”-t és Enrico is elhelyezkedett a színpalca mögött. A staggione igazgatója nem is idegeskedett. Ő tudta, hogy Pampaninóval semmi baj nem lehet. Hang az hang.

Igaza volt.

Pampanino kiköszörülte a tegnapi csorbát.

A közönség pedig természetesen találta és éppen úgy örjögött érte, mint máskor.

Emilia del Ponte nyájasan beszélgetett vele és mikor kijött a színpadról, Enrico megszólította:

— Emilia!

— Ó, Enrico, a mi kis borbélyunk, no, mi újság van?...

— Szeretlek!

— Igazán. Akarsz egy autogramot?

— Emilia, azt ígérted...

— Mit ígérted? Hja, igen, hogy...

Holnap utazik a staggione... Addio...

Belibegett az öltözőjébe és el is felejtette a borbélylegényét.

Enrico kitérőlygott a színpadról. Az uccán roskadozó léptekkel ment tovább.

Valami koppant a földön.

A beretvája. Felsőhajtott:

— Hiszen, ha még egyszer megberetválhatnám a tenoristát...

EGY PESTI ÚRILÁNY KALANDOS LÁTOGATÁSA INDIÁBAN

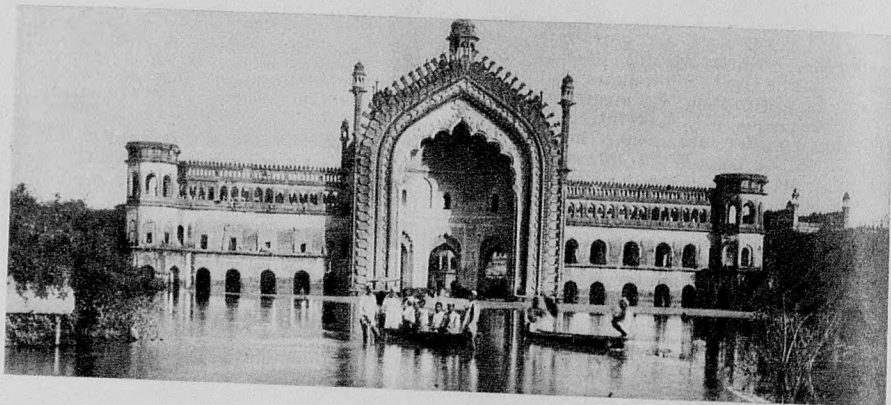
A nanparai rádza Budapestre jön

— Ha egyszer megnézhetném Indiát! — Ezt a mondatot gyakran hallottuk már a társaságban és ilyenkor, mint távoli ködös álmom, tűnik fel az ember szeme előtt a csodálatos szépségű India, minden egzotikumával és érdekességével.

És egy pesti úrilánynak alkalmá volt arra, hogy megnézzé ezt a szép világrészt. Nemcsak hogy megnézzé, de bepillantasson a mélyébe is, oda, ahová európaiak nemigen tudnak eljutni. Láthatott egy indiai udvartartást, megismerhette az indiai nők lelkületét...

Ennek az úrilánynak Sajó Lili a neve,

Meghívó a rádza póló-ünnepélyére

A nanparai rádza palotája

előkelő fővárosi familia tagja, aki évekkor ezelőtt Párizsba költözött. A párizsi társaságnak sok egzotikus vendége van és így egy alkalommal bemutatták neki a nanparai rádzsát, India leggazdagabb főúrainak egyikét, aki családjával és egész udvarával lakott a francia főváros legszebb hoteljének egész emeletén.

— Jöjjön el egyszer Indiába — mondotta a rádza.

Sajó Lili mosolygott.

Nem megy az olyan egyszerűen...

Sajó Lili — vadászszák-
mánya előtt

— Kik jönnek?

— Majd meglátja, milyen érdekes színházi szezon lesz az idén, mert rég nem látott nevek kerülnek a színpadokra. A berlini levél szerint mindössze két primadonnáról biztos, hogy a német fővárosban maradnak. Az egyik Nagy Kató, aki német állampolgár, a másik pedig Bársony Rózsi, akit az Ufa mindenképpen ott tart Berlinben. De hazafelé készülődik a pompás Eggerth Márta, akire bizony nagy szükség van Pesten az operetszínpadon és a filmen is. És készülődik vissza Budapestre a tehetséges Harmath Hilda is, aki évek óta német színpadok primadonnája. Halmay Tiborról is valószínű, hogy otthagyja Németországot, Dénes Oszkár sem marad Berlinben, lehetséges, hogy Verebes Ernő is hazajön, sőt az idei szezonban Szöke Szakállt is láthatja majd a pesti közönség. Felrisszül, megélénkül nonszokóra a pesti színpad, csupa tehetséges, kitűnő művész.

— Szóval nem lesz már többé üres frázis az a mondat, hogy „szerelnék már újra a kedves pesti közönséggel találkozni”.

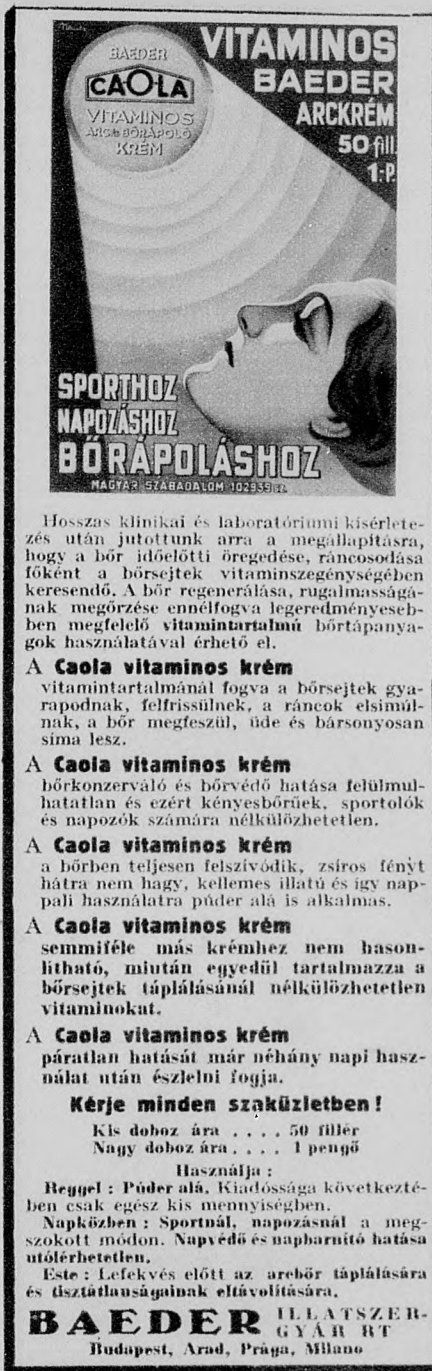
— Nem bizony! És a külföldi magyarokkal együtt még valami jön Budapestre. Az új operettmuzsika. A legújabb divat, amely szerencsére már nem fox és nem rumba és nem hasonló örület, hanem — no, találja ki.

— Sejtetem sincs!

— Hát elárulom magának, hogy a legújabb divat — a valcer. A régi, szép, igazi valcer. Ahol ritmus helyett melódia van és ugrálás helyett hangulat. Majd meglátja, jövőre milyen más lesz az operett, mert a valcerhez kell idomulnia az egész darabnak is. Meg fognak végre szünni az értelmellen, összevissza operettmesék és épkézláb történetek kerülnek a színpadra, úgy, mint régen, amikor nem egy rumba kedvéért készült az egész felvonás.

— Ezek szerint augusztus végén...

— Maga megint téved. Nem augusztus végén, hanem szeptember közepén. Mert a pesti színházigazgatók rájöttek arra, hogy a színházat csak szeptember közepétől érdemes kinyitni. És a

BAEDER
CAOLA
VITAMINOS
ARCKRÉM
50 fill
1-P

**SPORTHOZ
NAPOZÁSHOZ
BŐRÁPOLÁSHOZ**

Hosszas klinikai és laboratóriumi kísérletezés után jutottunk arra a megállapításra, hogy a bőr időelőtti öregedése, ráncosodása főként a bőrsejtek vitaminszegénységében keresendő. A bőr regenerálása, rugalmasságának megőrzése ennél fogva legeredményesebben megfelelő vitamintartalmú bőrtápanyagok használatával érhető el.

A Caola vitaminos krém
vitamintartalmánál fogva a bőrsejtek gyarapodnak, felrisszülnek, a ráncok elsimulnak, a bőr megteszül, üde és bársonyosan sima lesz.

A Caola vitaminos krém
bőrkonzerváló és bőrvédő hatása felülmúlhatatlan és ezért kényesbőrűek, sportolók és napozók számára nélkülözhetetlen.

A Caola vitaminos krém
a bőrben teljesen felszívódik, zsíros fényt hátra nem hagy, kellemes illatú és így nap-pali használatra puder alá is alkalmas.

A Caola vitaminos krém
semmiféle más krémhez nem hasonlítható, miután egyedül tartalmazza a bőrsejtek táplálásánál nélkülözhetetlen vitaminokat.

A Caola vitaminos krém
páratlan hatásút már néhány napi használat után észlelni fogja.

Kérje minden szaküzletben!
Kis doboz ára 50 fillér
Nagy doboz ára 1 pengő

Használja:
Reggel: Puder alá. Kiadósága következtében csak egész kis mennyiségben.
Napközben: Sportnál, napozásnál a megszokott módon. Napvédő és napharmitó hatása utólrézhetetlen.
Este: Lefekvés előtt az arebőr táplálására és tisztáltságának eltávolítására.

BAEDER ILLATSZER-
GYÁR RT
Budapest, Arad, Prága, Milano

Dugulás és aranyeres bántalmak, gyomor- és bélzavarok, máj- és lépduzzadás, hát- és derékfájás ellen a természetadta „**Ferene József**” keserűvíz, naponként többször bevéve, hathatós segítséget nyújt. Tudományos megfigyelések beigazolták, hogy a **Ferene József** víz alhasi megbetegedések eseteiben gyorsan és mindig enyhén hat. A **Ferene József** keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

színházak legtöbbje az idén valóban csak szeptember közepén nyílt meg. Addig átengedik a teret a nyári színházaknak. Budán a „Weekend”, a pesti oldalon pedig az „Ezerjő” szórakoztatják a közönséget. Hallotta a legújabb operett-címet?

— Nem.

— Szó van egy készülő új operetről is. És hogy össze ne tévesszék az eddigi operettekkel, a színészek már adtak is neki egy megfelelő címet.

— És pedig?

— „Ezer rossz”.

— Nem rossz!

— Elárulhatom még, hogy Bus Fekete László befejezte új vígjátékát, amely-

Orbók Attiláné és Tovalou Houenou herceg, a dahomeyi király fia Párizsban

ben **Tökés Anna** kap érdekes főszerepet. Egy tanítónőt játszik, egy szegény tanítónőt, aki nem tud állást kapni és kénytelen elszegődni szolgálonak egy pesti családhoz. Még egy érdekes ujság: az egyik pesti színház igazgatója sűrű érintkezésbe lépett Pestszentlőrincel, ahol jelenleg **Bánky Vilma** lakik. Ebből kitalálhatja, hogy **Bánky Vilmát** rá akarják bírni, vállalja el ősszel egy darab főszerepét. Talán sikerül. Mindenesetre érdekes lenne.

— Na, most halljunk valami gyilkos pletykát.

— Hát ismeri azt az előkelő színészt, aki évek óta jóbarátságban van egy csinos görüllel. Évek óta csakis a görle társaságában lehetett látni. A napokban a színész találkozik egy úriasszony ismerősével, aki tréfásan megfenyegeti: „Maga javíthatatlan Don Juan. Tegnap egy új nővel láttam. Egy egészen új nővel, akivel azelőtt még sohase láttam magát”. Mire a színész: „Bocsánat, nagyságos asszonyom, akkor az valószínűleg a feleségem volt”.

Aki majdnem börtönbe került egy keresztretvény miatt

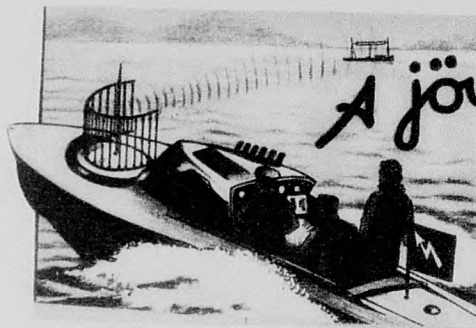
Paul Saumure lyoni hivatalnok állott pár nappal ezelőtt betöréssel vádolva a lyoni esküdtszék előtt. A tárgyaláson egészen meglepő dolgok derültek ki. Saumure szenvedélyes keresztretvényfejtő volt s egy éjszaka már teljesen megfejtette a Le Journal vasárnapi keresztretvényét, egyetlen szóval azonban sehogysem boldogult. Már valósággal őrjöngött tehetetlenségében, amikor eszébe jutott, hogy a szomszéd Lavien hivatalnokéknál egyszer látott egy lexikont. Az ám, csak hogy Lavienék nyaralni voltak. Egy szenvedélyes keresztretvényfejtő előtt nincs nehézség, egyszerűen betört Lavienék lakásába, fellapozta a lexikont és két perc múlva örömmel kiáltott fel: Megvan! Ugyanebben a pillanatban a háta mögött valaki más is így kiáltott: Megvan! Saumure vállára egy rendőr tette kezét, aki őt betörőnek nézte és minden további nélkül bevitte a rendőrségre. A lyoni esküdtszék pusztán dorgálásra ítélte a szenvedélyes keresztretvényfejtőt. Ez az eset, valamint az utóbbi időben kiadó-hivatalunkhoz tucatjainra érkező Tolnai Világtükörön rendelések is bizonyítják, hogy a lexikon mennyire nélkülözhetetlen a keresztretvény megfejtésénél. (Tolnai Világlexikonáról lapunk 76. oldalán részletes felvilágosítást közlünk.)

RÁDIO

„Halkan a parkban a szél muzsikál...”
Énekl és hallgatja : Sebő Miklós

(Kamara felv.)

A jövő rádiós háborúja

A távolból irányított „kísértet-hajók” amelyek emberi erő nélkül mozognak

A kísértet-hajók titka — A félelmetes légtorpedó — A „rádiószem” — A rövidhullámok ismeretlen ereje

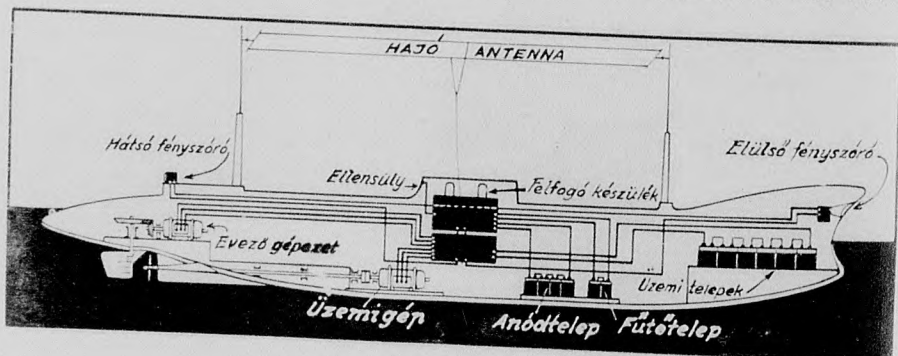
Nap-nap mellett hosszú cikkek jelennek meg a világsajtó hasábjain, amelyek azzal foglalkoznak, hogy a különféle államok hogyan használják fel a rádiót háborús célokra. Kötetekre menne leírni mindazt, amiben a rádió és a vele kapcsolatos technikai ágazatoknak szerepe van. Szóval mindenki látja már, hogy az otthonában vígan zenélő szerszám valójában félelmetes fegyver is. Vagy azért, mert nagyon tudnak vele bánni, vagy mert még nem ismerik. Mindkettő áll. Az alábbi két eset is igazolja ezt.

Az első azt bizonyítja, hogy ötletes kezekben milyen félelmetes erővé dagad a látszólagosan ártatlan szerszám. Két rejtélyes epizód irányította erre a figyelmet. Az egyik az Egyesült-Államok vizein történt, a másik a London melletti nagy hadirepülőtéren. San-Francisco környékén különös hajók futkostak éjjelenként a partok mentén. Mintha a kormányos megkergült volna, a hajók szeszélyes cikk-cakkban haladtak

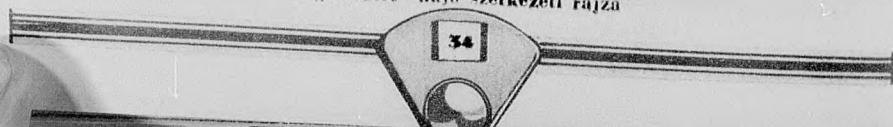
s a legkülönösebb az volt, hogy a hajók fedélzetén egyetlen élő embert sem lehetett látni.

Fura suttogások indultak meg. A parlamenti lakosság útján csakhamar szélesebb körben ismertté vált, hogy Frisco vizein kísértet-hajók járnak. A babonás tengerészségségnek nem kellett sok, néhány napon belül egészen fantasztikus legendák keletkeztek. Elhalt kalózok szellemhajói, bosszúálló lelkek kísérteties megjelenése és egyéb efféle rémítgette a gyengeszívűeket. Ez tartott egészen addig, amíg a lapok ismertetést vették az egyre vadabb legendáknak. Aztán világosság derült az egész misztériumra. Az U. S. A. tengerészeti minisztériuma kénytelen volt némi magyarázatot adni. Ebből kivilágult, hogy nem szellemek garázdálkodnak az amerikai vizeken, hanem nagyarányú és félelmetes erejű hadieszközt próbálnak ki: az embernélküli torpedórombolókat.

Ezeket a rejtélyes hajókat a távolból dirigálják rádióhullámokkal. Szabályos hadgyakorlatok folytak, hajók robbantak, precíz és védhetetlen manőverek bonyolítottak le s mindez úgy történt, hogy egyetlen emberéletet sem tettek kockára. Minden parancsot a rádióhullámokkal közvetítettek és hajtottak végre. Az embernélküli hajókon egy központi állomás vette fel a jeleket és minden jelszóra más-más gépezetet indított mozgásra. Amolyan rádiós automatatelefon volt ez. Türeszázni kellett s a letárcsázott számoknak megfelelően a „központ” más-más „állomást” kapcsolt. Ma már ezek a

A „kísértet”-hajó szerkezeti rajza

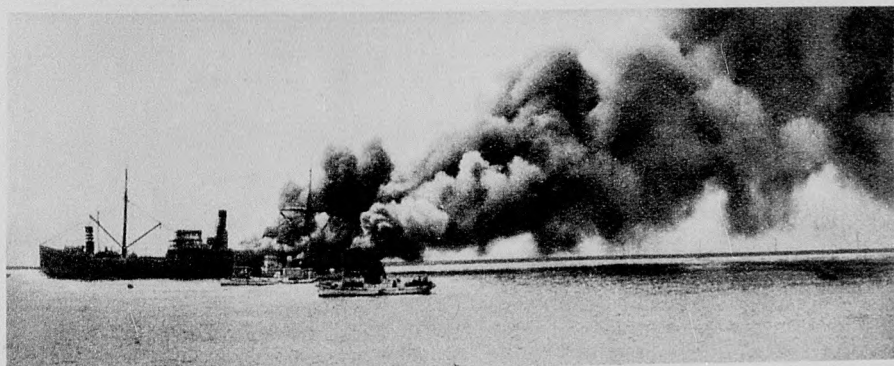
hajók minden haditengerészetben megtalálhatók.

A londoni nagy hadirepülőtéren viszont ugyanezt próbálták ki, de nem a vízben, hanem a levegőben. Ez még félelmetesebb számszám volt. A légitorpedőt magyar mérnök találta ki és szerkesztette meg s az angol kormány óriási összegeket áldozott rá, míg végül is sikerült a szörnyű számszámot tökéletesíteni. Nem kevesebbről van itt szó, mint arról, hogy a légitorpedő majdnem lehetetlenné tesz minden repülőgépműködést. Ezt szintén a rádióknak köszönhetik az — angolok. A légitorpedőnek van ugyanis egy elektromos szeme. Ez a szem a földkerekség leghidegebb és könyörtelenebb szeme. Ha egyszer rásegeztek valamire, akkor ez a pillantását többé le nem veszi a kiszemelt áldozatról. Bent a szerkezetben egy a rádiólámpához hasonlatos alkatrész: a fotócella (sokat fogunk még róla hallani a távolbalátás korszakában) dirigálja a gépet, amely sűrített levegőjű motorral szédületesen szeli a levegőt. És bármerre is fut a kiszemelt ellenfél, a fotócella folyvást követi a mozgását és utána kormányozza a gépet. Ha azután utólréte s a fotócella szemét egészen eltakarja az ellenséges repülőgép teste, akkor a torpedó irtózatossá erővel felrobban és ronggyá szaggat mindent maga körül. A kísérletek során olyan gépet is konstruáltak, amelyet a földről robbantanak fel a megfelelő időben és helyen rádióhullámok segítségével. A rádiószem ugyanis nem gondolkodik. Ha a kiszemelt gép után eresztették s közben keresztezi az útját egy másik gép, akkor ez után ered és felrobbantja még akkor is, ha az a saját államának repülője. A földről dirigált szerkezetnél ez nem fordulhat elő s ott mindig van mód az eltévedt torpedót ismét helyes útra irányítani. Ennek azonban az a nagy hátránya van, hogy

csak derült időben használható. Ha köd borul a földre, a rádiószem „megvakul” és nem lát. A kísérletek most folynak a tökéletesítés irányában.

Ezzel a két közeli példával is igazolni akartuk, hogy a rádió komoly kezekben milyen óriási jelentőségű fegyverré emelkedik. De — amint említettük — nagy bajokat is tud okozni, ha nem ismerik eléggé.

Ez történt egymásután több államban is. Eleinte mindenre gyanakodtak, csak a rádióra nem. Amint ismeretes, minden hadihajót felszerelnek most már erős, nagy távolságokra jelző rádió adó- és vevőkészülékekkel. Az adókészülékek tekintélyes energiával küldik ki jeleiket s ez az energia sok bajt okozott. Minden látható ok és beavatkozás nélkül lövedékek robbantak fel, a töltött ágyúcső elsült, szóval, úgy látszott, mintha valami rejtélyes idegen elem garázdálkodna a hajókon. Minden nyomozás holtpontra jutott, míg végül is egy ötletes mérnök megfejtette a titkot. Nem történt egyéb, minthogy a hajó rövidhullámú adóállomásának hullámhossza pontosan annyi volt, mint az ágyúcső hossza, illetve ennek bizonyos hányada. Ilyenkor nagy rezonancia keletkezik. Mint ahogy a hangvilla is erős rezgésbe kezd, ha az a hang éri, amilyen a sajátja. Az ágyúcső rezonált a rádióhullámokra és annyira felmelegedett, hogy bekövetkeztek a különös jelenségek. Legalább is ez volt a hivatalos magyarázat. A valószínűség ugyan nem szól mellette, de el kell fogadni. Az azonban igen sok helyen előfordult már, hogy az adóállomás közvetlen közelében benzines vagy petróleumos tartályok robbantak fel és gyulladtak ki. Ezeknek a magyarázata természetesen semmi más nem lehet, mint a rezonancia a rövidhullámhosszúságokra.

A „Serttle”, amely nyílttengeren kigyulladt a rövidhullámú adógép által okozott rezonancia miatt

ÖT VILÁGRÉSZ ÉRDEKESSÉGEI

Az olasz rádió fizeti kritikusait. Szeretünk Olaszországra hivatkozni, nos íme az érdekes olasz példa, melyből bizvást okulhat a magyar Studió is. Az olasz adók igen gyakran hoznak hangjátékokat és minden ilyen alkalommal 1000 lírás díjat tűznek ki a legjobb és legtalálhatóbb kritikára. A kritikai pályázaton bárki részt vehet és igen gyakran előfordul, hogy ezt a pályázatot egy olyan hallgató nyeri, aki kritikájában bizony alaposan leszedi a keresztvizet az illető műsorszámról.

Hány példányban szónokolt Hitler? A német választásokon az ország egész területét valósággal behálózták a rádióautók, melyek pick up segítségével az egyes politikusok gramofonlemezre felvett agitációs beszédét forgatták le. A nemzeti szocialista pártnak több mint 200 ilyen propaganda-autója dolgozott, úgyhogy Hitler a birodalom különböző részeiben egyidejűleg 200 példányban szónokolt.

Amikor a moly rövidzárlatot okoz. Egy Brausewetter nevű német kereskedőnek Elberfeldben kétemeletes háza égett le egy sajtósági rövidzárlat következtében, melyet a molyok okoztak. Köztudomású, hogy a molyok valósággal rajonganak a szigetelőszalag anyagáért és azt igen sok esetben keresztülragják. Így történt ebben az esetben is, a molyok a hálózatból kivezető zsinórt megrágták s a rövidzárlat következtében először a rádió gyulladt meg, majd végig a villanydrót és az egész ház leégett. Ajánlatos tehát ezeket a szabadon álló zsinórokat nyárára benaftalinozni.

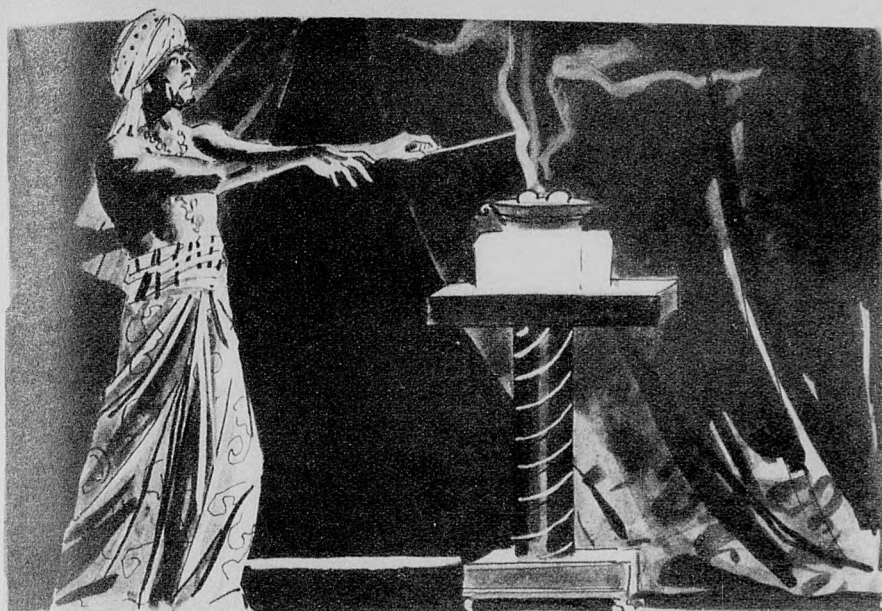
Jövendőmondás mikrofonba. Rochester amerikai állomás sajtósági ötlettel akarta a konkurens adókat lepipálni. Jövendőmondót iktatott műsorába, aki a hallgatók hozzá beérkezett leveleiből jósolt a mikrofonba. Eleinte hallatlan nagy volt a siker, a beérkezett levelek száma óriásira nőtt és a próféta kénytelen volt segédprófétát alkalmazni. A jóst azonban csakhamar utólérte sorsa, elsősorban is jóslásai nem teljedtek be minden esetben. Egy másik alkalommal egy férfinak azt jósolta, hogy felesége olyan hű hozzá, mint ő a feleségéhez. Ekkor kiört a vihar. A rendőrség eljárást indított a jóst ellen a házbéke háborítása címén. Az

eljárásnak váratlan eredménye lett, a jóst megszőkölt, mert közben az is kiderült, hogy egy régóta körözött, veszedelmes szélhámmossal azonos.

Hangszóró mint vasúti sorompó. Ausztráliában több helyen már alkalmazásban is van dr. Keat különös találmánya. Dr. Keat felesége és gyermeke egy vasúti sorompónál bekövetkezett autókatasztrófa áldozata lett. Ekkor kezdett az ausztráliai orvos különös találmánya eszméjével foglalkozni. A találmány lényege, hogy a vasúti útkereszteszékenél valahányszor egy autó elhalad, erős hangszóró szólal meg és figyelmezteti az autót a veszélyre. Gyakorlati megoldása igen egyszerű, egy fotóelektromos cella, mely az autó fényszórójának hatására relé útján működésbe hoz egy gramofonmórtort és egy erősítőt. Három perc múlva aztán egy automatikus időkapcsoló kikapcsolja a gramofont. Hogy a lemez lejárást elkerüljék, lemezül nem kerek korongot, hanem vég nélküli szalagot használnak fel.

Dr. Donáth Jenő, a philadelphiai rádió magyar zenei tanácsadója Slótokon nyarat (Hadlinger felv.)

A MÁGIKUS RÁDIÓ

A Hyde-parki mágus, aki jégen főzi meg a tojásokat

A nagy rezgésszámú rádióhullámok csodái — A modern mágia — Az égő lémrúd —
A súlytalan vaslemez — A jégen főzött lágy tojás — Mr. Shall teleplezése

Sok csodálatos és érdekes eset akad a rádiózás területein is azok számára, akik a rádió alatt csak azt a kellemes szórakozást értik, hogy leülnek a gépük elé és a hangszórójukba csalják a zenét. Nagy utat kell megtenni azonban addig, amíg ez a látszólag egyszerű s ma már szinte egészen közönséges dolgot megértjük. S persze, közben ezer és egy olyan melléktünet adódik, ami még érdekesebb, mint maga a rádiózás.

Természetes, hogy ezt tudják azok is, akiknek az a mesterségük, hogy a mások csodálkozásából teremtsék elő a sokszor elég tekintélyes összegeket a megélhetésre. Az elmúlt hetekben például a híres londoni Hyde-parkban ütött tanyát egy rejtélyes úriember. Tudta, hogy — ha nem is mutatják — az angolok is szeretnek csodálkozni. Csinált hát modern csodákat. Nagy reklámot sem csapott, szimplán és minden különösebb erőlködés nélkül mutatott be néhány kápráztató csodabogarat, amiktől London, a hideg és okos London egy kissé szédelgett, majd jóízűen nevetett.

A modern mágia: ez volt röviden a tartalma annak az érdekesfeszítő előadásnak a címe, amelyet egy előírással hindu az előírással mágusi kosztümben Amerika után Angliának is bemutatott. (Még hozzánk is elkerül az útja végén.)

A hosszú előadásnak három slágere volt. Különböztető hókusz-pókuszok után varázslónk egy ceruzavastagságnyi vasrúddal kezdett manjupulálni, amely egyszerre csak izzásba jött és szikrázva elégett. Mint holmi papírdarab. Szép, kékes lánggal, kápráztató szikraözönben. Szép volt. Nem értették az ügyet és tapsoltak.

A következő sláger már egy fokkal a nehezebbek közé tartozott. Egy levélpapírnál nagyságú vaslemezt vett elő és bejelentette, hogy az ő titokzatos hatalma útján megszünteti a vaslemez súlyát, más szóval kikapcsolja a nehézkedési erőt és a vaslemez, bár semmi támasztéka nem lesz, mégsem esik a földre. Ezzel az asztalka fölé tartotta a lemezt mintegy 15–20 cm. távolságban, majd egy gombostűvel tartotta vissza attól,

hogy a vaslemez elrepüljön. Mert a fémdarab bizony nagy sietséggel akart elszállni az asztalkától. Hogy miért undorodott ennyire a vaslemez az asztaltól, az ismét titok maradt. De viszont bárki meggyőződhetett róla, hogy a vaslemez és az asztal között valóban semmi látható sem volt. A hindu sikere egyre fokozódott.

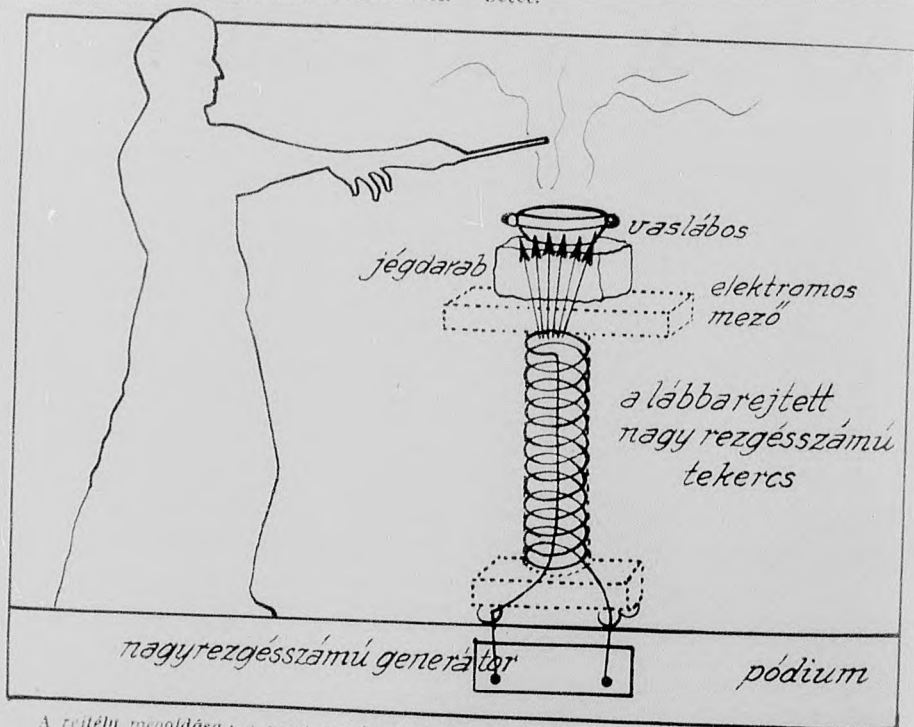
Hanem aztán jött az est fénypontja: a harmadik sláger. Behoztak egy hatalmas jégdarabot. Ezt rátették az asztalra, majd a jégre egy vaslábos került. A rejtélyes készülődés után a hindu gyorsan két tojást varázsolt elő az egyik lady etonfrizurájából és betette a lábába. Néhány másodperc után a jégen álló vaslábosban nagy rotyogással főni kezdett a víz, majd újabb másodpercek után a betett tojások szabályosan megfőttek és fogyasztásra alkalmassá váltak.

Erre a számrá már tombolt a nézősereg. S természetesen, kutatták a magyarázatot. Hiába volt minden kérdés: a hindu csak rejtélyesen mosolygott. Ő tudta, miért. Később már ketten tudták, majd egész London is. Csakhogy akkor már az élelmes hindu jó fontokkal megrakodva úton volt.

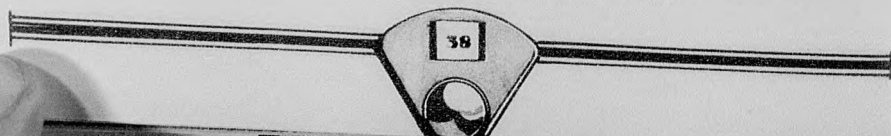
Mr. Shall, egy neves rádiómérnök le-
rántotta a leplet az újszerű mágiáról és röviden kimutatta, hogy a hatásoz számok-
nak semmi közük sincs a mágiához, ellenben
annál több — a rádióhoz. Mr. Shall szerint
az összes bemutatott kísérletek a nagy
rezgésszámú rádióhullámok hatásán alapul-
tak. Ha ugyanis egy megfelelően méretezett
tekercsbe nagy rezgésszámú rádióhullámot
bocsátunk, akkor a tekercs felett egy külön-
leges elektromos mező keletkezik. Ennek az
elektromos mezőnek a fémekkel szemben
érdekes viselkedése van. Megfelelő távolság-
ban tartva őket, taszítani fogja, közelebb
pedig megolvasztja.

Ez volt hát a titka a modern mágiának.
Az elektromos mező oly erős és átható volt
itt az asztalkába rejtett tekercs révén, hogy
a jégen áthatolva, szinte pillanatok alatt
tüzesítette át a vaslábost és forralta fel a
benne lévő vizet. A jégnek nem volt ideje
a felolvadásra, mert oly gyors volt az egész
tűnemény lefolyása.

Igy lett tehát egy élelmes idegen számára
a rádió pompás mágikus eszköz és — takaré-
kétét.

A rejtély megoldása: a nagy rezgésszámú rádióhullám, amely pillanatok alatt hevíti fel a vaslábost s így a jégnek nincs ideje elolvadni

Faragó Jenő szerkesztőségének íróasztalánál (Kamara felv.)

Amikor a mester nem mondta, hogy marha!

— erről fogok beszélni augusztus 7-én este 7 órakor, mondja Faragó Jenő

„Régi bohémek — régi legendák” címen tartja augusztus 7-én, vasárnap este 7 órakor a magyar rádióban előadását Faragó Jenő, a kitűnő újságíró, számos világsikerű operett, köztük a „Régi Orfeum” szerzője, akinél jobban ma talán senki sem ismeri a régi, „echt békebeli” jó Budapestet.

— Öregember számára már csak a visszaemlékezés marad — mondja Faragó Jenő, aki ma is 12 órát dolgozik íróasztala mellett, fiatalságban, frissességben és munkakedvben pedig felvehetné a versenyt akár két darab 30 esztendősi mai weekend-aggastyánal is. Faragó Jenő ugyan éppen 60 esztendősi, de ő az a pesti bohém, aki örökké fiatal marad.

— Régi emlékeimről fogok beszélni — mondja elgondolkozva Faragó Jenő, — azokról az időről, amikor még élt a nagy mese-mondó: Jókai Mór és amikor a pesti korzón mindennap találkozhattunk a „Mester”-rel is, örökemlékü Ujházi Edével. Mindkét hajdani örök bohém barátságával és bizalmával tüntetett ki és azok az idők, melyeket Jókai és Ujházi mellett töltöttem, bővelkednek derűs és könnyes epizódokban, számomra mindenképpen felejthetetlenek maradnak.

Mikor Jókaival együtt dramatizáltuk a „Lőcsei fehér asszony”-t, gyakran mondott el érdekes részleteket életéből, sokat mesélt Erzsébet királynéről is. Egy legendát mondott el majd két könnyesepről, megható legendát, melyet gondosan őrzök emléktáramban, úgy ahogy Jókai mesélte el.

A másik legendás régi bohém: a halhatatlan Mester, Ujházi Ede. Hogyan szerezte Ujházi az ibolyát és hogyan osztotta szét a pesti szépasszonyoknak: érdekes és meg-

ható emlékek ezek, bizonyára meghatják majd a közönséget is.

Nincs szebb dolog, mint emlékezni régi jó embereinkre, akiket szerettünk, mert amiről megfeledekezünk, az olyan, mintha sohasem történt volna meg. Sokan letagadják, hogy a régi jó idők valóban jó idők voltak. Pedig az ötkrajcáros sóskifli, a gumirádió és a lóvasút ideje verőfényt és boldogságot jelentett és jelentette egyúttal visszavonhatatlanul eltűnő fiatalságunkat is.

A rádió? Furcsa, de így van, soha olyan közvetlen hatását nem éreztem írásaimnak, mint rádiófelolvasásaimnak, a színpadi taps és a „szerző” kiáltozás nem pótolhatja azt az érzést, amit az jelent, hogy közvetlenül beszélhetünk közönségünknek. A rádiót már annyira megszoktam, hogy esténként rádiószóra írom új operettem szövegét és nemcsak, hogy nem zavar, de egyenesen inspirál.

A jövő szezónban két új darabom fog menni, természetesen operett. Az egyiket, melynek „Öregúr” a címe, Ferenc József-ről és Schratt Katalinról írtam, azokról a régi délutánokról, melyeket a császár kártyaparti, kávézás és kuglóf mellett a színésznővel töltött. A Király Színház fogja bemutatni. Másik operettem Lola Montez-ről, a táncosnőről szól, ezen most dolgozom.

A szezón első felében újra színrekerül egyik régi operettem, az „Elssler Fanny”, melyet Nádor Mihállyal együtt írtam, az Operaház fogja bemutatni, már alá is írtuk a szerződést.

A régi jó idők, az emlékek örök szerelme vagyok — fejezi be a beszélgetést Faragó Jenő és szeméből könnyesepp gördül le, talán párja annak a két könnyeseppnek, melyeknek legendáját vasárnapesti előadásán hallhatjuk meg.

Bravúros rádióhullámok

Golfmérkőzés rádióskísérettel — A mammutlapok gyilkos rádiókonkurrenciája — A levegő beszélő hősei

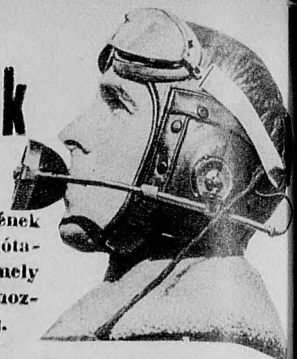
Nem túlzás annak a megállapítása, hogy Amerika, még pontosabban az Egyesült-Államok az európai kontinent minden válság és gazdasági baj ellenére majdnem egy egész évtizeddel megelőzi. Ma már a társadalmi és üzleti élet egyetlen területén sem hiányzik a rádió vagy valamilyen mellék-hajtásának alkalmazása.

Az üzleti élet gyilkos tempója a rádiót is egyhamar besorozta a fegyverek közé, amelyek a konkurens letérését célozzák.

Amerikában például hihetetlenül nagy az érdeklődés a *rugby*, a *base-ball* és a *golf* iránt. Európai ember szemében talán különösen hat, hogy minden napi szenzációt megelőzve, egy-egy komoly mérkőzés lefolyását és eredményeit a mammutlapok az első oldalon közlik. A *New-York Herald* volt az első, amely ezen a téren felismerte a rádió óriási előnyét és nagy titokban egy speciális autóra szerelt rövidhullámú apparátussal kísérte végig az angol-amerikai nagy golfesztét. A riportert a sok-sok kilométeres útvonalon követte a golfozókat és szerkesztőségének azonnal pillanatról-pillanatra beszámolt a verseny minden fázisáról. Az ötlettel a *New-York Herald* minden versenytársát megelőzve ontotta azután sok százezres példányszámaival a türelmetlen olvasók kezébe.

Persze, mielőtt nyilvánosságra jutott a rádió e bravúros használhatósága, minden szerkesztőség átvette az ötletet s azóta formális háború viharzik az újabb és újabb trükkök kapesán a lapok között.

A SUN riportérének új rendszerű pilóta-mikrofónja, amely mellett teljes a mozgási lehetőség.

Nem volt érdektelen az a fogás sem, amellyel a *Sun* pipálta le ellenfeleit. A new-yorki légi haderő a közelmúltban egy világraszóló hadgyakorlatot tartott. New-York légi bombázása és védelme érthető okokból minden amerikai nagyon érdekelt. A különleges kísérletet óriási apparátussal bonyolították le s természetesen meghívták a lapok tudósítóit is. A felajánlott katonai kísérőgépeken foglaltak helyet a riporterek, feltűnt azonban már ekkor is, hogy a *Sun* tudósítója nincs jelen.

Több órát töltöttek levegőben a riporterek és „végigélveztek” a légi támadás minden „gyönyörét”, amikor azonban a földre értek és villámtempóban igyekeztek a telefonok felé, kiderült, hogy a *Sun* tudósítója miért maradt el a szokott társaságtól. Saját külön gépén repülte végig a nagyszerű gyakorlatot s mingyárt a repülőgép rádiójával adta le személyes impresszióit a lapjának. Mire a konkurensok földre értek és telefonálni mentek, a *Sun* már az uccán volt és aratott. Amit fűrgesége révén ki is érdemelt a hálás és elkényeztetett amerikai közönségtől.

A *Sun* gépén használták egyébként először azt az új mikrofont is, amely a riportérének teljes mozgási szabadságot biztosít. Tehát nyugodtan beszélhet s ugyanakkor írhat és fényképezhet is.

A NEW-YORK HERALD kis rádióautója, amellyel az angol-amerikai golfmeccset közvetítette.

Erke
László
a „Bá
szerep
versen
hangy
után
Erkel
Békes
ckhein
volt.
nult z
rában
1829-t
eszen
karme
jártas
ben.
Nemz
meste
zenesz
1840-b
„Báth

ben a
1845-
Himm
versés
Filhar
1853-
ják
1875-
démia
után
irt,
„Istv
Wagn
1893-
peste
Fur
bohén
címer
histór
7 óra
szület
lapiró

AMIT ÉRDEMES LESZ MEGHALLGATNI

Erkel Ferenc „Hunyadi László”-jának nyitánya és a „Bánk bán” ábrándja is szerepel a Budapesti Hangverszenyekar magyar hangversenyén, 7-én dél után 5 óra 30 perckor. Erkel 1810-ben született Békésgyulán. Apja a Wenckheim grófok gazdatisztje volt. Eleinte apjától tanult zongorát, 12 éves korában Pozsonyba került. 1829-től Kolozsvárott 6 esztendeig tanult zongorát és karmesterkedik. Itt szerzett jártasságot a hangszerelésben. 1837-ben ő lesz a Nemzeti Színház első karmestere és itt kezdi meg zeneszerzői működését. 1840-ben mutatják be a „Báthory Mária”-t, 1844-

Erkel Ferenc

ben a „Hunyadi László”-t, 1845-ben komponálja a Himnusz zenéjét Kölesy versére. Ő alapítja meg a Filharmóniai Társaságot 1853-ban. 1861-ben mutatják be a „Bánk bán”-t, 1875–1879-ig a Zeneakadémia igazgatója lett. Ezután még egész sereg operát írt, utolsó operáján, az „István király”-on már Wagner hatása érezhető. 1893-ban halt meg Budapesten.

Faragó Jenő, akinek „Régi bohémek — régi legendák” címen érdekes bohém-történeteket fogjuk 7-én este 7 órakor hallani, 1872-ben született Budapesten. Hírlapírói működését előbb a

Pesti Naplónál, majd a Magyar Hírlapnál folytatta, ezenkívül állandó munkatársa volt több hetilapnak és vicclapnak. Tekintélyes számú vígjátékot, bohózatot, kabarétréfát, operettszöveget írt, a legutóbb nagy sikerrel bemutatott „Régi Orfeum” című operett egyik társszerzője. Igen sok színpadi művet ültetett át magyarra, jelenleg a 8 órai Ujság egyik szerkesztője.

GIUSEPPE VERDI

Lambrecht Kálmán előadását halljuk 8-án, hétfőn délután 6 órakor. Lambrecht Kálmán 1889-ben született Pancsován. Tanulmányai végeztével előbb a m. kir. Madártani Intézetben, majd a Földtani Intézetben működött és tudományos rovát-

Lambrecht Kálmán

vezetője volt a Magyarország című napilapnak. Speciális és értékes kutatásokat végzett a madarak őslénytaná-

ban, a pécsi egyetem magántanára lett és igen sokoldalú irodalmi munkásságot fejtett ki, többek között ő volt Tolnai Világlexikonának egyik szerkesztője.

Mozart-szerenádot közvetít a rádió 8-án, hétfőn este 9 órakor a salzburgi ünnepi játékok keretében a Bécsi Filharmónikusok előadásában. Wolfgang Amadeus Mozart 1756-ban született Salzburgban és már hat éves korában zenei esodagyerekként hangversenykörútra indult és Párizsban a francia király előtt játszott. 12 éves korában már saját miséjét dirigálta Salzburgban. 14 éves volt, amikor II. József meghívására megírta első operáját. 1769-ben a pápa az aranyarkantyú lovagkeresztjével tüntette ki. 1777-ben megvált a salzburgi érsekség hangversenymesteri állásától és turnéra indult édesanyjával, aki a turné során meghalt. 1787-ben kinevezték császári kamarai zeneszerzőnek, Bécsbe költözött, ahol azonban csak igen nehezen tudott érvényesülni az olasz operai kikkel szemben és operáit csak II. József császár egyenes parancsára adták elő. Egymás után írta halhatatlanná vált operáit: a „Szöktetés a szerájból”-t, a „Figaro házassága”-t, a „Varázsfuvola”-t. Folytonos gondok és nélkülözések közt élt, melyek szervezetét felröpltek. Operáin kívül 600-nál több zenekari művet, kamarazenedarabot és egyházi művet szerzett. Súlyosan megfízelt csillagó ifjúkoráért. Igen korán, 35 éves korában, 1791-ben halt meg Bécsben.

Sebestyén Ede, akinek „Attila” tíz operahőse” című előadását 9-én, kedden délután 5 óra 30 perckor halljuk, 1875-ben született Nagyatádon. Írt elbeszéléseket, társadalmi, irodalmi és művészeti cikkeket, szerkesztette a Gyerme-

védelem Lapját, utóbbi időben igen mélyreható és alapos zenetörténelmi munkásságot fejt ki.

Sebastyén Ede

Chopin két mazurkáját halljuk B. Kenéz Lili zongorainterpretálásában azon a hangversenyen, amelyet szerdán, 10-én este 6 óra 45 perckor ad a Studio Könings Anny (ének) és Győry Pál dr. (ének) közreműködésével. Fréderic François Chopin 1810-ben született Zelarova Wolában, Varsó mellett, meghalt 1849-ben, Párizsban. Apja francia, anyja lengyel. Már 9 éves korában kész zongoraművész Chopin. 1830-ban Párizsban telepedett meg és gyorsan világhírvé vált. A párizsi szalonok dédelgetett kedvence lett. 1837 óta tüdőbaj kínozza és állapotának rosszabbodásához erősen hozzájárult George Sand iránt érzett tragikus szerelme. Schumann és Liszt mellett Chopin a modern zongoratechnika egyik megalkotója, szerzeményei csaknem kizárólag zongoradarabok. Művészi egyénisége éppen apróbb darabjaiban, köztük mazurkáiban nyilvánul legközvetlenebbül.

Schubert B-dur harmasát játssza 10-én, szerdán este 10 óra 15 perckor a Magyar Vonóshármas: Országh Tivadar (hegedű), Salgó Sándor (mélyhegedű), Friss Antal (gordonka). Schubert 1797-ben született és 1828-ban halt meg. A bécsi udvari kápolna gyermekének karába került, ahol rendszeres zeneoktatásban része-

sült. 16 éves korában apja mellett segédtanítószkodott s pár év alatt 8 orkát, 4 misét és számos dalt komponált. 1817-ben már kizárólag a zenének élt. A magyar Esterházy grófnéknál volt házitánító s egy nyarat Zeléren töltött. 603 dalt írt, többek között Goethe, Schiller, Uhland verseire. Összes művei 40 kötetet töltenek meg, halhatatlanságát elsősorban dalainak köszönheti.

Kéler Béla, akinek olasz vígjátéknyitányát csütörtökön délután 5 órakor halljuk a Budapesti Koncert Szalonzenekar interpretálásában, 1820-ban született Bártfán, 1882-ben halt meg Wiesbadenben. Pályáját mint hegedűművész kezdte, Bécsben, Berlinben és Wiesbadenben működött mint karmester. Szerzeményei magyar táncok, zenekari nyitányok, indulók. Csokonai című nyitányával nyitották meg a debreceni Csokonai-színházat.

Szigligeti Ede „A csikó” című népszínművét Kiss Ferenc rendezte 11-én, csütörtökön este 7 óra 45 perckor. Szigligeti 1814-ben született Nagyváradon, 1878-ban halt meg. Valódi neve Szathmáry József volt. Családja kívánságára mérnöki, majd orvosi pályával kísérletezett, aztán családjával szakítva, színésznek csapott fel, sikerei azonban nem voltak. Mint színműíró hamar népszerűvé vált, „Rózsa” című történelmi vígjátéka akadémiai pályadíjat nyert. Az 1837-ben megnyílt Nemzeti Színháznak rendezője, később titkára és dramaturgja, végül igazgatója lett. Írt történelmi drámákat, társadalmi vígjátékokat, maradandó sikert azonban elsősorban népszínművei értek el, köztük „A szökött katona”, „A lelenc”, „A csikós”.

Korányi Frigyes báró, a jelenlegi pénzügyminiszter „Bourrée” című vonósnyegését játssza szombaton, 13-án délelőtt 9 óra 10 perckor a rádió házikvintette. A jelenlegi pénzügyminiszter id. Korányi Fri-

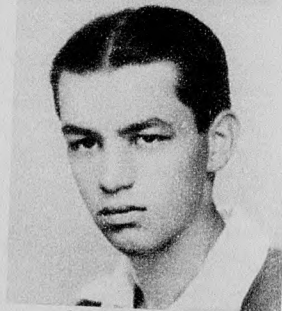
gyes orvosprofesszor fia, 1869-ben született Budapestben. Tanulmányait a párizsi, londoni, heidelbergi

Korányi Frigyes báró

egyetemen végezte. 1919-ben lett először pénzügyminiszter a Friedrich-kormányban. Érdekes, hogy Korányi báró szépirodalmilag is értékes munkásságot fejtett ki, több regényt, egy társadalmi drámát és számos elbeszélést írt, Maupasant és a Goncourt-fiúkat több művét fordította magyarra.

Jancsin Ferenc az új magyar hegedűművészgárda egyik legtöbbet ígérő tagja, aki szombaton, 13-án szerepel először a rádióban Paganini: Hegedűversenyével. A 19 éves hegedűművész Hubay Jenő tanítványa és a Buda-

Jancsin Ferenc

pesti Hangversenyzenekar egyik legkiválóbb hegedűse. A fiatal hegedűművész rádióbemutakozása elé a komolyzenei körök élénk érdeklődéssel tekintenek.

A rádió humora

BAEDECKER NÉLKÜL

A rádió, egyik elszólásairól ismert énekes Párizsban töltötte szabadságát és a Louvre termeiben összetalálkozott Szabó-Guy Lászlóval, aki most külföldön tartózkodik. Fel és alá sétáltak a termekben, akkor az énekes hirtelen megáll az egyik szobor előtt és olvassa a márványban:

MDCCXXXII.

Elmosolyodik és így szól:

— Komikus név. Bizonyára valami külföldi!

AZ EGYETLEN AKIT MÉG ÉRDEKEL

Bíró: Mi az utolsó kívánsága.

Elítelt: Nagyságos bíró úr, szeretném meghallgatni a földművelésügyi minisztérium előadásorozatát.

AMIKOR A HÁZISZERZŐ HÁZASODIK

— Hallottad? A Stúdió háziszerezője megházasodott. Ugyan mi üthetett belé?

— Bizonyára meg akarta kétszerezni hallgatói láborát.

PESSZIMISTA

— Én — mondja Sebő Miklós — egész nap billiárdozom, a mai nehéz időkben nincs más hátra úgysem az ember számára mint a golyó.

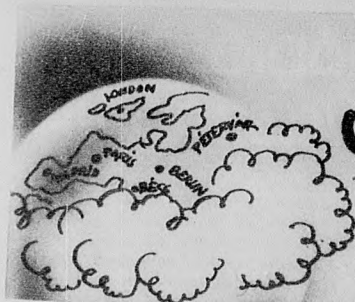
RÁDIÓSOK LEVELESLÁDÁJA

A cigányzene és a magyar nótárajongója vagyok. Elszomorodva tapasztalom azonban, hogy cigányprimásaink között szinte ragálydó vált a magyar nóták izléstelen cifrázása, olyan is akad, aki a magyar nótából egyenesen slágerdalt csinál. Éppen ezért hallgattam gyönyörűséggel és meglepetéssel az elmúlt hetekben egy eddig teljesen ismeretlen cigányprimás, gödöllői Vidák Józsi egyszerű és művészi játékát. Hiába keresem azonban azóta is a műsorban gödöllői Vidák Józsi nevét.

Kérem több magyar nótá szerelő nevében, hogy Vidáktól és a hozzá hasonló, cifrázás nélkül játszó cigányzenekart minél gyakrabban hallhassuk.

Többek nevében tisztelettel
Balogh Klára.

*

Színházi Kaviár

Vakbéloperáció, mint főnyeremény — Gázsfizetés villamosjegyekben — Van-e füle Cléo de Mérode-nak — Faust előadás a boszorkányok völgyében — Murat hercegnő Kambodzsa eszászárának tiszteletbeli ballerinája — Saljapin mecenása gyufát árul — Gaidarow ölbányában dolgozik — Egy filmszínész szakálláért 50.000 frankra perli a francia államot

Violet Holborn-nak hívják azt a fiatal newyorki színésznőt, aki most kétségtelenül a világ legkülönösebb főnyereményét nyerte meg. Violet Holborn most a floridai Tampában nyaral.

dezek egy építendő kórház céljaira. Az egyik orvosnak támadt az az érdekes ötlete: miért ne lehetne a sorshúzás nyereményeit is orvosi „értékekkel” behelyettesíteni. Így történt, hogy a sorshúzás főnyereményéül ingyen vakbéloperációt tűztek ki, több kisebb, ehhez hasonló nyeremény is volt, például mandula-műtét, egész évre ingyen háziorvos... stb. Ilyen előzmények után a sorshúzáson a fiatal színésznő sorsjegyét húzták ki a főnyereményre. Violet Holborn ingyen vakbéloperációt nyert és jogában áll Amerika bármelyik kórházában ezt az operációt elvégeztetni. A furesa főnyereménnyel egyelőre nem tud mit kezdeni Violet Holborn, mert mint az újságíróknak kijelentette: — Sajnos, egyelőre nincs vakbélgyulladásom, de talán rendeznek a közeljövőben olyan sorsjátékot is, melyen a főnyeremény ingyen vakbélgyulladás lesz... hiszen az orvosi tudomány olyan tökéleteséget ért el.

Gázsfizetés villamosjegyekben. Berlinben még sokkal rosszabbul mennek a színházak, mint Budapesten, bizonyoság erre a Theater Unter den Linden legutóbbi esete is. Ebben a színházban kollektív színtársulat játszott Josef Plaut előadóművész vezetése alatt és Ludwig Hirschfeld érdekes darabját, a „Svédgyufá”-t adták elő. A színészek hosszú ideig nem kaptak semmi gázsit. Hogy az előadás zavartalanságát mégis biztosítsák, az igazgató minden este osztott a társulat között fejenként két villamosjegyet. A két fermészetbeni villamosjegyen kívül — hogy a színészek a színházból haza és hazulról a színházba jussanak, — a színtársulat egyetlen tagja sem kapott semmiféle gázsit. Most

aztán
színház

Cléo
világhí
hírhedt
kozmet
lombav
tekinté
dig esi
nevezet
titka a
újságíró
visszav
bevallá
gött, ti
s egy in
színrho
író, —
frizurát,
csak az
idején le
mosolyo
újságíró
látott.
des lege
nak nin
a kozm
utólag?

Pár h
kísérleté

zi

e Cléo de
Kambodzsa
w ölom-
a államot

aíra. Az
s ötlete:
eményeit
teni. Így
eményeül
á, több
is volt,
ingyen
ek után
rsjegyét
Holborn
ában áll
ezt az
nyere-
kezdeni
róknak
es vak-
közél-
a fő-
esz...
életes-

Berlin-
a szín-
erre a
esete
zintár-
művész
rdekes
A szí-
emmi
ságát
a este
t két
villa-
ek a
házba
etlen
Most

aztán a
színház kénytelen

Cléo de Mérode, a párizsi opera hajdani világhírű táncosnője, Lipót belga király hírhedt metressze — Colette mintájára — kozmetikai szalont akar nyitni. A nyugatlombavonult táncosnő Párizsban él és tekintélyes magánvagyonon kívül még mindig esinos összegeket keres a nevével elnevezett arckrémrel, melynek gyártási titka az ő tulajdonát képezi. Egy bécsi újságíró a napokban intervjút csinált a visszavonultan élő táncosnővel, aki saját bevallása szerint, otthon, zárt ajtók mögött, tükör előtt szokott már csak táncolni s egy indiszkrét kérdéssel fordult a hajdani sztárhoz. — Igaz-e, — kérdezte az újságíró, — hogy az úgynevezett Cléo de Mérode frizurát, a híres fülrefésült hajviseletet ön csak azért találta ki, mert füleit annak idején le kellett operálni? — Cléo de Mérode mosolyogva húzta félre haját s a bámuló újságíró két rózsás és szabályos fülkagylót látott. Így foszlott semmibe az az évtizedes legenda, mely szerint Cléo de Mérode-nak nincsenek fülei. Hogy ezeket a füleket a kozmetikai sebészrel ragasztotta oda utólag? Ki tudja?

Pár hete mult csak Price dr. érdekes kísérletének, melyel a hírhedt Brocken-

intendánsának, Erich Pabstnak rendezésében érdekes „Faust” előadást tartották, nagyszámú fizetőközönség előtt a Brocken völgyében, a boszorkányvölgyben — este. Hans Erick játszotta Mefisztót, Wilhelm Honselaar Faustot és Else Queck Gretchent. A szabadtéri előadás kasszasikerén felbuzdulva, rendszeresítették ezen a nyáron a színházi előadásokat a boszorkányok völgyében.

Keleten még mindig nem halt ki a romantika és az exotikus kitüntetések sem mutták divatjukat. Murat herceg, a nápolyi királynak, Napoleon híres marsalljának leszármazottja most tért vissza fiatal felelőségével világméretű útjáról. Látnivalókon és tapasztalatokon kívül a fiatal hercegné még egyebet is szerzett ezen az úton, a világ egyik legérdekesebb színházi kitüntetését. Kambodzsa császára pusztán barátságából a hercegnét „Kambodzsa első udvari ballerínája” címmel tüntette ki. A dolgnak az ad különös pikantériát, hogy a hercegné egyáltalán nem tud táncolni.

Az orosz emigráns színészek párizsi nyomorúságára vet fényt az alábbi pár adat: Dawidow, a cári opera volt lírai tenorja uccai énekes Párizsban, Vera Cholodnaja,

Phyllis Stanley

a hajdani híres filmsztár, Mosjoukine elvált felesége, szakácsnő, Worotnikow, a hajdan leggazdagabb és legjobban kereső orosz impresszárió gyufát árul Párizs kávéházaiban, Morosow, volt földbirtokos, aki annak idején Saljapint a világhír felé elindította, multimilliomos volt és most Worotnikowval árulja együtt ő is a gyufát.

*

Ki ne emlékezne Wladimir Gaidarow nevére? Annak idején, ha emlékeztünk nem csak, a „Párizs grófnője” című filmben aratta első sikereit. Gaidarow Európa egyik legszebb férfja, sokáig emigrációban élt, míg végül az orosz kormány megengedte neki a hazatérést. Gaidarow Moszkvában telepedett meg és színpadon is fellépett. A forradalmi Oroszországban is tucatszámra kapta nőktől a szerelmesleveleket s ez, úgylátszik, szemetszúrt a G. P. U.-nak. Gaidarowot figyelni kezdték és a figyelés eredményeképpen most ellenforradalmi tevékenység címén Szibériába száműzték. Így lett a film hőse egy kalandos és filmregény valódi hőisévé, mert Gaidarow ma napnap után egyik szibériai ólombányában dofgozik. Ilyen tragikus sorsra került

Európa legszebb férfja, annyi szerelmi regény hőse.

*

A párizsi törvényszék előtt egészen különös színházi vonatkozású kártérítési pert tárgyalnak. A felperes de Nervi, belga származású filmszínész, aki 50.000 frankra perli a francia államot szakálláért. De Nervi hosszú, lengő és gondosan ápolott szakállából élt, mert a francia filmgyárak mingyárt érte küldtek, ha ilyen hosszúsakállú szereplőre volt szükség. De Nervi-t valami kisebb csalásért 8 hónapi börtönre ítélték, melyet később 6 hónapra mérsékeltek. A párizsi „Santé” fogházban töltötte vizsgálati fogságát és a „barbár” fogházigazgató-ság már az első napon erőszakkal megfosztotta de Nervit legnagyobb díszétől, hosszú, lengő szakállától, melynek még helyét is simára borotválták.

Most kiszabadulása után de Nervi számszerű adatokkal igazolja, hogy ez az önkényes borotválás neki ötvenezer pengő kárt okozott, mert ennyi jövedelemtől esik el az alatt az idő alatt, míg szakálla újból kinő. A furesa perben persze egyáltalán nem kétséges az ítélet. Nervit különben kiltották Franciaország területéről.

PEREC A FILM

ROVATVEZETŐ: PÁN IMRE

erelmi

külö-
pert
szár-
ankra
Nervi
kállá-
gyárt
sze-
alami
étek,
eltek,
vzs-
gató-
fosz-
sszú,
ét is

zám-
nké-
kárt
k el
jból
alán
ki-

Toutain újra működik: megharapott egy fiatal színésznőt!

Még le sem zajlott *Toutain* első botránya : a nadrág-affér, már kitört a második. El kell ismerni, hogy monsieur Roland Toutainnek igazán magyaros a temperamentuma. Ezúttal azonban nem nadrág, hanem szoknya szerepel az ügyben.

*

Itt közöljük a furesa eset lefolyását. Éjszakai felvételen dolgoznak a Hunniában. A díszletszínpadon apacsjelenet játszódik; a díszletnézőtér asztalai körül pezsgőző statiszták ülnek. Toutain ezúttal önkéntes statisztaszerepre vállalkozott, amennyiben nem beszélt, csak szopogatta a pezsgőt. Természetesen, nem a bárasztalokra állított üvegekből, mert ezekből csak málnaszörp csörgedezett.

Mire a jelenetet beállították, Toutain eltűnt. Senki sem kereste, mert nem volt

Roland Toutain

Roland Toutain illuminált állapotban írta autogramja, a szerkesztőnek a rajzával

Egyre filmakcióvannak, nek mehezebbé alig val mindenki filmfelvétel mint egy tíz méter gozása Filmfő néhány Felvilágosítás "Déliabál" Felkér amatőrök kockát "Déliabál" a legdíjakat

egy film
zel,
kétheti
kétheti
kétheti
kétheti
három h
színházb
három h
színházb
öt teker
három t
két tek
két tek

AMATŐR FILM

Egyre nagyobb az érdeklődés amatőr-filmakciónk iránt. Érdekes, hogy sokan vannak, akik azt hiszik, hogy nem tudnának megbirkózni a filmezéssel, pedig alig nehezebb a dolog, mint a fényképezés és alig valamivel kerül többre. Félóra alatt mindenki megtanulhat bánni az amatőr-filmfelvevőgéppel — amely nem nagyobb, mint egy közönséges filmfelvevőgép — és tíz méter keskenyfilm lepergetése és kidolgozása mindössze négy pengőbe kerül.

Filmfelvevőgépeket szívesen kölcsönzünk néhány napra, mégpedig teljesen ingyen. Felvilágosításokkal örömmel szolgál a „Délibáb” filmrovata.

Felkérünk mindenkit, aki már pergetett amatőrfilmet, hogy küldjön be néhány kockát vagy kópiát filmjeiből. Ezeket a „Délibáb” amatőrfilmrovatában közöljük — a legjobbak között pedig a következő díjakat osztjuk ki:

1. DIJ:

egy filmfelvevőgép;

2. DIJ:

kétheti operatőrsködés a Hunniában;

3. DIJ:

kétheti operatőrsködés a Hunniában;

4. DIJ:

kétheti operatőrsködés a Hunniában;

5. DIJ:

három hónapra szóló bérlet a Radius film-színházba;

6. DIJ:

három hónapra szóló bérlet az Ufa film-színházba;

7. DIJ:

öt tekercs (ötven méter film);

8. DIJ:

három tekercs film;

9. DIJ:

két tekercs film;

10. DIJ:

két tekercs film.

A kis filmamatőr ...

Két jelenet Dudás László amatőr pergető „Kirákatbabák” című filmjéből. Dudás László már közel ezer méter filmet pergetett le.

DI DIKTÁTORÁNÁL

ollywoodi stúdiók labirintusában felfedeztem rugos lépcsőt, amely minden asszonyok földi zágába, a filmgyárak divatdiktátorának művezet. Kövessenek halkán. Itt vagyunk. A lépcső okán a szélesvállú, örökké jókedvű divatvezér, *Banton* fogad. Kecses női cipő, leheletfinom csipkeaktárakon keresztül vezet be irodájába.

széleshátú és nyugodt embernek kell lennie úrnak, ezt mindenkinek el kell ismernie. mindent látott és hallott tizenkét esztendei

szoknata alatt.

Mary Pickfordtól Clara Bowig, Pola Negritől Nancy Carollig és Colleen Mooretól Kay Francisig ő öltöztette fel a vászon leghíresebb asszonyait. Persze, nem mint öltöztető, hanem mint az öltöztetők királya.

A sokféle temperamentumú asszonnyal való érintkezésnél áldhatja *Banton* a szerencsecsillagát, hogy egészségesen élte át a tizenkét esztendőt.

Banton bevallja, hogy a filmmetropolisz szép asszonyai között *Clara Bow* a legtemperamentumosabb és — tisztesség ne essék szólván: a legvadabb. *Clara* asszony gondoskodik róla, hogy *Banton* munkája ne vájjék egyhangúvá. Ha ez az izgalmas nő megjelenik, az utolsó tanuló lányig mindenki nyüzsögni kezd.

Próba közben idegrohamokat kap, mert nem tűri, hogy sokat tűzőgepszenek rajta. Poecéknak találja a ruhát, de őt magát *Banton* mégis nagyon édes teremtésnek tartja.

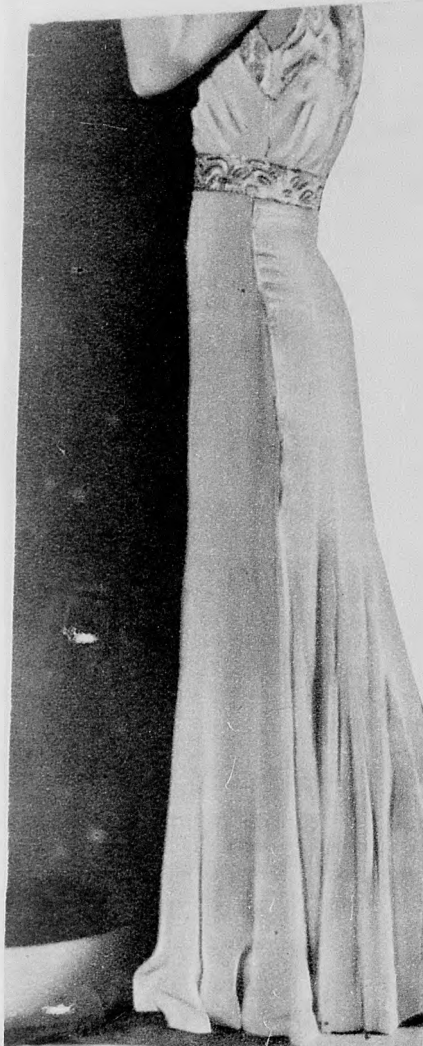
Azt állítja róla, hogy talán ő az egyetlen színész nő, akinek a ruha nem fontos és aki szerint a ruha csak arra való, hogy idegessé tegye az embert.

Tizenkét esztendei működése alatt *Banton* közel 50.000 kabátot és ruhát tervezett. Voltak ezek közt ezer évvel ezelőtti és talán évek múlva divatossá váló ruhák is. Így aztán sohasem fordul elő, hogy nem tudja, milyen fejdísz visel egy afganisztáni nevelőnő vagy egy kaukázusi menyasszony. A cipők és harisnyák beszerzése is *Banton* feladata. A cipőkkel van a legtöbb baja. A színésznők cipőben sokkal válogatosabbak, mint a ruháknál.

Nancy Caroll, Clara Bow, Lillian Tashman és társaik filmként átlag hat, évente körülbelül negyven-negyven-nyolc pár cipőt fogyasztanak. Így érthető, hogy hamarosan összegyűlt a stúdiók mai hatalmas cipőraktára. A nagy stúdiókban minden alkalomra megfelelő, közel ötezer pár cipő van raktáron. Harisnyából is óriási a szükséglet. *Banton* minden cipőre két pár harisnyát számít. Csak *Clara Bow* nak kell több. Ő állandóan fűtkároz ide-oda, minden sarkot felkutat s így nem csoda, ha kétszer annyi harisnyára van szüksége, mint a többieknek.

Az elegáns *Joan Crawford*

(M. G. M.)

Trav
Ho
dív
Pa

NÁL

felfedeztem
nyok földi
ának mű-
r. A lépeső
divatvezér,
om csipke-
ba.
kell lenne
ismernie.
esztendei

161 Nancy
szlette fel
int öltöz-

érintke-
gy egész-

asszonyai
— tiszt-
asszony
jék egy-
z utolsó

em türi,
a ruhát,
tartja.
inésznő,
ak arra

n közel
özt ezer
ruhák
milyen
kaukáz-
zése is
színész-
háknál.
társaik
gyven-
hama-
klára.
közel
iási a
számít,
z ide-
étszer
k.

Travis Banton
Hollywood
divatiktátora
(Fotó
Paramount)

csóbb sztár

ha közvetlen környezete szépségével törődik. Ugy szeret viselkedni férfiak között, mintha ő maga is férfi volna.

— Már Svédországban is ez a győzni akarás vezette Garbót és ez segítette őt a némafilmről a hangosfilmre is — mondja Goulding.

— Ha Garbo azt mondja, hogy fáradt, haza akar menni — akkor tényleg fáradt és akkor tényleg haza kell engedni. Munkában nem ismer szeszélyt. Keményebben dolgozik, mint bármely kollégája. Szóval joga van ahhoz, hogy néha önszántából megszakítsa a munkát. Az öltözőjében is próbál. Ebéd közben a szerepet mormolja. Munka közben nem lehet félbeszakítani. Nem történhet semmi, amiért ki lehet hívni a műteremből, még szünet alatt sem.

— *Greta a legolcsóbb sztár*, mert tökéletesen pontos, soha nem késik egyetlen percet sem, nem szeszélyes, mindig tudja a szerepét, sőt másokat is úgy fellelkesít, hogy mellette mindenki jól dolgozik. Tehát Greta nem okoz a gyárnak egyetlen dollár fölösleges költséget. Más sztárok szeszélyvel és hibái óriási túlkiadásokat emésztenek fel... Sokkal kevesebbet kell vele próbálni, mint mással. Jeleneit nem kell többször felvenni — szóval Garbo főszereplése ezernyi megtakarítást jelent. Igazán nem gondolná senki, hogy végeredményben a legdrágábbnak hitt sztár a legolcsóbb.

— Tudom — mondja őszintén Goulding, — hogy nem fogadhatok el semmiféle bököt a Greta-filmekért. Neki nincs is szüksége rám. Az ő rendezője csak a felvevőgépet és a színt rendező — a többi elvégzi Garbo maga. Mindig jobban tudja, mit kell csinálni, mint rendezője. — Olyan, mint egy versenyparipa, nógatás nélkül nyerli meg a versenyt.

Tel
és
szom
sztár
állan
ros
nem
olim
verse
gosai
ha
idebe
Férfi
hetik
Athl
Pe
mínc
Rész
den,
a kü
visel
Két
lian
Jael
olin

OLYMPIC

Sztárok az olimpiászon

(Los Angeles, 1932 augusztus 1-én).

Tekintettel Los Angeles és Hollywood közvetlen szomszédságára, egész sztáresapat tartózkodik állandóan az olimpiai város közelében. A nőknek nem szabad bemenniük az olimpiai faluba, ahol a férfi-versenyzők laknak. Túlságosan nagy volna a kísértés, ha a világhírű szépségek idebenn megjelenének. Férfiak viszont nem léphetik át a *Housing for Lady Athletes* küszöbét.

Pelschauer Attila már mindegyiküket ismeri. Résztvett azon a nagy ebéden, amelyet a filmsztárok a különböző nemzetek képviselőinek tiszteletére adtak.

ÜDVÖZLET MAGYARORSZÁGNAK

Jack Farmer
SECRETARY

Két érdekes autogram: William May Garbaud elnök és Jack Farmer titkár — az olimpiász két legfőbb vezetője

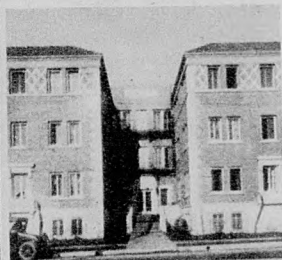
BUSTER KEATON

SZÓZATOT INTÉZETT AZ OLIMPIAI VERSENYEK KÖZÖNSÉGÉHEZ:

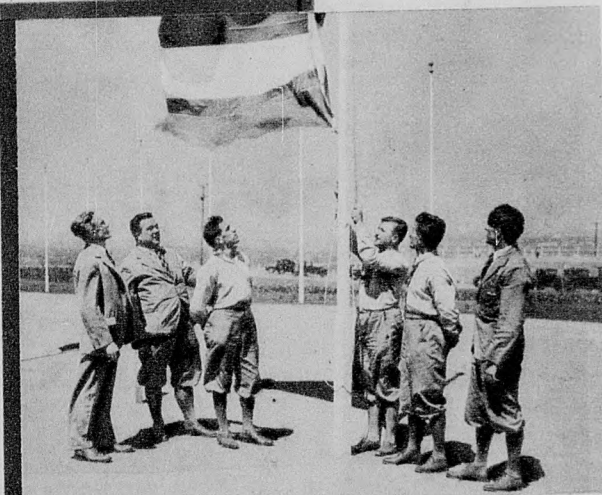
— Mondjanak le a szülők arról, hogy minden gyermekből versenyzőt neveljenek. Kétféle minőségben beszéltek — jelentette ki, — elsősorban mint a Gyermekvédő Szövetség elnöke, másodsorban, mint két egészséges gyermek apja.

— Szívesebben nevelnék gyermekeimből akrobatát, mint atlétát. Ez két nagyon különböző dolog. Az akrobata elvégzi a maga nehéz munkáját, de nem kényeszerűl olyan időklő finisre

mint az atléták. Tudom, hogy az atlétika nagy dolog és hiszek is benne — de magam sohase lennék versenyző, mert ez azt jelenti, hogy idegfejtő tempóba kell hajszolnom az életemet.

Itt laknak a női versenyzők. Idegeneknek tilos a bemenet!

FELHUZZÁK LOS ANGELESBEN A MAGYAR LOBOGÓT
Proissl attasé, vitéz Bujdosó Kálmán, Benkő Tibor, vitéz Somogyi Endre, a pentatlonisták kapitánya, Somfay Elemér és Petneházy Imre

Mi történt Bánky Vilma filmszereplésével?

Megírták a lapok, hogy *Bánky Vilma* mégis filmmezni fog, azonban nem Budapesten, hanem Berlinben. Az új *Louis Trenker*-film női főszerepét kellett volna eljátszania.

Ki is utazott Berlinbe, hogy aláírja a szerződést. Az utolsó pillanatban azonban meggondolta magát és a megállapodás szerinti összeg egyharmadával többet kért.

A gyár ezek után közölte vele, hogy nem fogadja el az új feltételeket. És azon-

nal leszerződötték helyette *Eszterházy Ágnes*t.

TITKOK, AMIKET NEM TITKOLNAK

*Nils Asther*nek van egy mellékfoglalkozása is: biztosító ügynökséget szervez a filmkolónián.

Busler Keaton balkezes.

Anita Page divattervezőnek készült. Az első ruhaszalónban, ahol jelentkezett, azért utasították el, mert

D

FILMUJSÁG

szép volt. A tulajdonos kijelentette, hogy az ő üzlete nagyon szolid és ezért csak csúnya lányokat vesz fel. *Reginald Denny* díjbirkózó volt.

Clark Gable viszont olajgyári munkás.

Joan Marsh már háromszor vált el — pedig még egyszer sem ment férjhez.

John Gilbert egyesek szerint borbélyüzletben dolgozott. Ő maga azt mondja, hogy gumikereskedő volt.

*Conrad Nagel*nek egész zöldségpiaca van — saját terményeiből — Beverly Hillsben.

Helen Twelbrees imádja a főzést, de utálja a mosogatást.

Lionel Barrymore rajzoló volt egy amerikai magazinnál.

Jean Hersholt viszont kéreklépversenyekeken kereste kenyerét.

Wallace Beery színházi világosító igazolványát még ma is őrzi.

HERE'S a newcomer—and as far as we're concerned, she's welcome. Loretta Sayers was plucked from Larchmont and placed in the Columbia studios—and she's making good. Blonde, blue-eyed and petite, she looks something like Vilma Bánky. You'll be seeing her!

FÖLFEDEZTÉK AZ ÚJ BÁNKY VILMÁT?

Loretta Sayerset, Hollywood egyik szépségét úgy ünneplik, mint Bánky Vilma utódát

Petrovi
Schust
Budape
barokk
mar s

MEGM

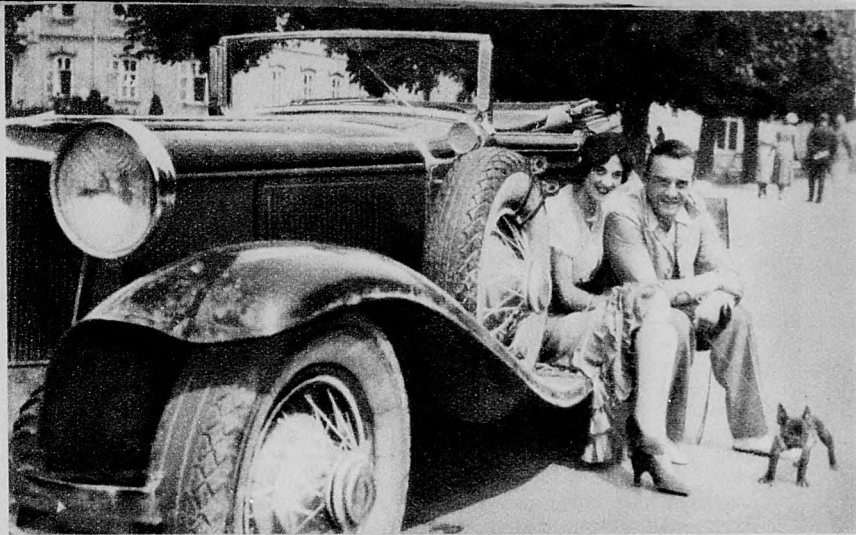
Az u
tot in
Pereg
számol
a ben
mekrő

SOHA
HA M

Cher
meger
tudós
érdeke
nyilat
hogy
tőle M
ki Am
marad
sége
rizsba

CLAR

napon
rotvál
vanna

Petrovich Szeptiszláv romantikus körülmények között kötött házasságot partnernőjével, Friedl Sebusterrel. Hatalmas autójukon együtt indultak el nyaralni; az elmúlt héten megfordultak Budapesten is. Innen Trensénteplere mentek. Egyik kirándulásukon fölfedezték azt a régi barokkápolnát, ahol valamikor Kertész Mihály és Lucei Doraine is esküdtek és ahonnan már sok érdekes házasság indult el. Ebben a kápolnában adták őket össze (Foto Paál Jób)

MEGMONDJUK VELEMENYÜNKET!

Az új szezonban új rovatot indít ezen a címen a *Pereg a film*. Őszinte beszámolót és kritikát frunk a bemutatásra kerülő filmekről!

SOHASEM VÁLT VOLNA EL, HA NEM MEGY AMERIKÁBA...

Chevalier válásának hírére megerősítették az amerikai tudósítók. A dolog azért érdekes, mert *Yvonne Vallee* nyilatkozott és kijelentette, hogy sohase vált volna el tőle Maurice, ha nem megy ki Amerikába. *Chevalier* kinn marad a válás után is, felesége pedig visszamegy Párizsba, francia színésznőnek.

Egy másik kevésbé romantikus, de nem kevésbé érdekes házasság: Joan Bennett feleségül ment Gene Markey filmíróhoz. Joan Bennett házasságkötésének érdekessége az, hogy visszaautasított egy gazdag dollárkirályfit és szívére hallgatott. Ez azt jelenti, hogy vége Amerikában a mesés pénzházasságoknak, egyszerűen azért, mert vége a mesés pénzüsszegeknek

A HOLD ÉS A HATPENNIS

CLARK GABLE

naponta háromszor botorváltkozik, ha felvételei vannak.

Ez a furesa cím *Somerset Maugham* híres regényének címe. *John Barrymore* játszotta el most filmen.

FILMUJSÁG

Füstkarikák

Azok a füstkarikák, amelyekről itt szó lesz, a filmstúdiók körül szállnak.

Először is előre kell bocsátanunk egy kis összeállítást, amelyet nemrégén készített egy német filmstatisztikus. *Hans Albers* 45 cigarettát, 3 szivart szív naponta; *Lillian Harveyt* eltöltötték a dohányzástól és a tilalmat naponta ötvenszer szegi meg. *Liane Haid* vezet a német filmsztárok között: napi adagja 55. *Dolly Haas* nagy dohányos volt táncosnő korában. Ma nem szívja, csak a fogát. *Wallace Beery* a hatvan körül jár (nem éveinek, hanem cigarettáinak számával). *Lubitschnak* sohasem fogy ki a szivar a szájából. *Marlene* csak társaságban dohányzik. *Garbo* csak otthon, mikor egyedül van.

Nem is hinnénk, hogy milyen furcsa történeteket rejtenek a filmvilág füstkarikái. *Garbo* például azért nem vesz cigarettát mások előtt a szájába, mert azt állítja, hogy nem való egyéniségéhez. Az igazság az, hogy nem áll jól neki.

Buster Keaton száz kilométert hajlandó gyalogolni egy jó cigarettáért. Neki egyébként a kutyája, a híres *Etner* is dohányzik. Alighanem feltűnési viselkedéséből. *Chaplin* egyik cigarettáról a másikra gyújt rá és ha lejátszotta jelenetét, azonnal rágyújt. Ilyenkor külön vízzel üvegedényt hoznak be

neki a stúdióba, ahol sohasem szabad rágyujtani. Egyet szippant és kioltja a tüzet.

Általában ismerni kell a film és a cigarettá bensejének viszonyának szabályait:

1. A filmgyár területén nem szabad dohányozni. Az öltözőkben tilos a dohányzás. A műhelyekben szigorúan tilos a dohányzás. A stúdiókban a legszigorúbban tilos a dohányzás. A laboratóriumokban elbocsátás terhe mellett tilos a dohányzás.

2. A scenáriumíró rágyújt, mielőtt megírja a témát; a rendező rágyújt, mielőtt megrendezi; a színész rágyújt, mielőtt eljártssza, a világosító rágyújt, mielőtt begyújt stb., stb.

Szóval senkinek sem szabad dohányozni és mégis mindenki dohányzik. Persze csak titokban, rejtett helyeken, mert ha egyetlen füstkarika szállna a műteremben, néhány kegyetlen elbocsátás történné.

A sztároknak sem szabad rágyujtaniok. A szeszélyes filmszillagokra is vonatkozik a tilalom. Ezért nevezik néhányan a filmvárosokat Csillagbörtönnek.

A sztárok azonban megbosszulják magukat. Még pedig azzal, hogy ragyogó beállásban ingerlő cigarettákat szívnak el

Helen Chandler 50 cigarettát füstöl el naponta

Fritz Grünbaum füstkarikákban

filmjeiken — és a nézőtérén közben tilos a dohányzás.

A füstkarikák gusztust csinálnak a nézőknek. De nem gyújthatnak rá. Ez a karika-csapás.

Sokszor igen komoly szerepe van a filmben a cigarettának. A *Dich hab ich geliebt* legszebb jelenete füstkarikákba volt burkolva. Két üzletember leült tárgyalni. Rágyújtott. Fejük összehajolt és alóla szállt a füst. A füst jelezte az idő múlását és nem-sokára mindent elborított. A füstben azután megjelent a következő kép: amíg az üzlet-emberek tárgyaltak, az asszonyok... stb. A többi már tudjuk.

A felvételek után mindenki siet és rágyújt. Ha másra nem, egy nőtára. A férfibős a vamp szikrázó szemeitől kér tüzet. Az operatőr a lenese gyújtóváolságától.

A filmmemberek rendszerint erős dohányosok. A lázas munkában kell a narkózis. A megjátszott bűn, a megjátszott szerelem, a megjátszott szenvedélyek, a gazdagság, a bukás, az öröm és a sors, amit a film mutat, nem egyéb, mint játék az élettel. Képzjük el a rendező életét, aki egész nap királyok vagy legalább is pénzkirályok sorsát intézte és képzeljük el a színészt, aki a királyokat játszotta... A mesés környezetből hazamegy és úgy érzi, hogy álomból ébred. Olyan álomból, amit jó volna továbbálmódni, továbbélni... Fáradtan és idegesen rágyújt és a füst, amelyet kilehel, különös alakokat ölt. A füstkarikákban megjelennek az ábrándképek. Ezek azonban szétfoszlanak, mire a cigaretta leégett.

Az állatszemeszek közt is van néhány dohányos

Anna Steu szenvedélyes cigarettás

Hans Albers örösi szivarokat szív

Heinz Rühmann sokat szivarozik

FILMREJTÉLY

A „Délibáb” 30-as számában közölt jélarcú filmszínész: *Conrad Veidt*. Érdekes, hogy ezúttal régi rejtélyeseink legnagyobb-része tévedett a megfejtésben: *Richard Taubert* vélték felismerni a képen. Bizonyára a monokli tévesztette meg őket.

E héten két szemtelen színésznőt közlünk. Szemfüles olvasóink bizonyára így is felismerik a két ismert sztárt.

A jutalmak nyertesei:

A RÁDIUS FILMSZINHÁZBA SZÓLÓ KÉT JEGYET:

Molnár Erzsébel, Reiter Ferenc ucca 29, I. emelet.

AZ UFA MÁRVÁNYPALOTÁBA SZÓLÓ KÉT JEGYET:

Bácsi Ferenc, II. ker., Batthyány ucca 65, földszint 6.

CONRAD VEIDT FÉNYKÉPÉT:

Klein Rózsi, Karpfenstein ucca 15, III. 5.

AZ ÁLDOR-ATELIERBE SZÓLÓ FÉNYKÉPUTALVÁNYT:

Elszászer Ernőné, V. ker., Pannónia ucca 14, I. em.

LAKATOS LÁSZLÓ „EGY ÉJSZAKA TÖRTÉNETE” CIMŰ REGÉNYÉNEK EGY-EGY DISZES FÉLBŐRKÖTÉSŰ PÉLDÁNYÁT:

Bálint Lajos, III. ker., Vihar ucca 12-d.

Gamm Erzsébel, VII, Thököly út 6. szám.

Köszeghy Irén, IV, Veres Pálné ucca 12.

LIGETI ERNŐ „KÉK BARLANG” CIMŰ REGÉNYÉNEK EGY-EGY DISZES FÉLBŐRKÖTÉSŰ PÉLDÁNYÁT:

Krausz Tibor, III. ker., Szentendrei út 8181.

Király Ilona, V. ker., Visegrádi ucca 17, I. emelet 4.

Schnell Artur, Munkási ucca 31, I. 48.

KI EZ A KÉT SZEMTELEN SZÍNÉSZNŐ?
A helyes megfejtők között tíz értékes díjat osztunk szét

DÉLIBÁB

ELŐFIZETŐINEK ÉS OLVASÓINAK

OLCSÓ

BEVÁSÁRLÁSI FORRÁSAI!

Olcson és jól vásárolhat

WEISZ MARISKA

kézimunkaüzletében

Főüzlet: V. Lipót krt. 22. Tel. Aut. 262-34. Fióküzlet: IV. Rákóczi tér 6. Tel. Aut. 824-63

Cipő Friebertnél

legszébb, legjobb, legolcsóbb

Rákóczi út 39, Vámbház krt. 10, Teréz körút 62

Fűző- és fürdőfűző-

különlegességek

Keleti J. orvosi műszergyár
fűzőosztálya

PETŐFI SÁNDOR UCCA 17 SZ.
Kérjen ingyen árjegyzéket

FÜRDŐKÁD,

gyermekkádkád, mosdók, klozetek, klozettartányok, vízkagylók, kis gyári hibával. Fürdőkályhák, pohártartók, polcok

Bálint-nál, Magyar u. 1

Kossuth Lajos u. sarok. Telefon

UNGÁR ÉS MIKLÓS

Dívat-, selyem-, szövet- és bársonykülönlegességek nagykereskedése.

V. GRÓF TISZA ISTVÁN U. 11

Erzsébet tér sarok

Tükröt,

esiszolt üveget készít és javít Menezer és Prégler R.-T. VII. Kazinczy ucca 9. szám. Tel. 426-40. Üvegjavítás! Autóüvegek.

Ha jól és olcsón akar öltözködni, keresse fel új helyiségében az 50 éves

„IMHOF“ férfiruha-áruházat VII, Rákóczi út 52. Nem saroküzlet

Csillár, rádió, gramofon részletre is!

Legolcsóbb ár! Legnagyobb választék! Reich Miklósnál VILMOS CSÁSZÁR UT 45 SZÁM Telefon: 144-72 és 272-67

INTÉZETI RUHÁK, FEHÉRNEMŰEK, CIPŐK stb. NAGY VÁLASZTÉKBAN!

SZÉKELY JENŐ

IV, PETŐFI SÁNDOR U. 9

VILLAMOS VASALÓK.

forralók, teáskannák, csillárok elsőrendű minőségben, rendkívül kedvező áron

EDINGER ARTHUR és TSA

IV, PETŐFI SÁNDOR UCCA 5. Telefon: 872-45

3 db. szőrmatrac

48 pengő

MOLNÁR GYULA

Károly körút 3/e. (sarokház) Telefon: 32-1-02

FOG orvos dr. Hegedűs, fogbe-

tegségek szakorvosa. Rendel: vasárnap délelőtt is. VII. Erzsébet körút 12. I. Műfogak szájpaddalás nélkül (amerikai rendszer). Fogtömés, foghúzás 30 évi gyakorlat. Régi fogak olcsó átalakítása. Havi részletre is. Vidékiek 24 óra alatt kielégíttetnek

ÓRAJAVÍTÁS

munkadíja P
Üveg vagy mutató 30 f.
Pótlandó alkatrészeket legolcsóbban számíttjuk. Egy évi jótállás. Törhetetlen óraüveg megvárható. GÁRDOS órás, Múzeum körút 2

2.-

„GLOBUS“ épületasz-

talosüzem

Ajtó, ablak 36.— P-ért

Használt árú raktáron!

V. ker., Csanády ucca 10

LEGJOBB SZABÁS, LEGOLCSÓBB ÁR!

GERŐ

uridivat fehérneműkészítő IV, MUZEUM KÖRUT 35 SZÁM

Telefón: Aut. 854-11

MIG ŐN NYARAL

dunnájából PEHELYPAPLANT készítünk.

Brokát műselyemből ... P 32.—

Virágos műselyemből ... P 26.—

PLUMA paplangyár Kammermayer Károly ucca 2 (Szervita tér sarok)

Piperecikket az

„URÁNIA“ ILLATSZERTÁRBAN

MUZEUM KÖRUT 17

v á s á r o l j o n .

Pontos, figyelmes kiszolgálás!

KISIPARI TERMÉKEK

BUTORCSARNOKA RT

VII, DOHÁNY UCCA 66 SZÁM

Mindennemű lakásberendezések, asztalosmesterek készítményei. —

Kedvező fizetési feltételek, részletre is

ZÁLOGCÉDULÁKAT,

aranyat, ezüstöt, briliáns-ékszert bárkinél dragabban veszek.

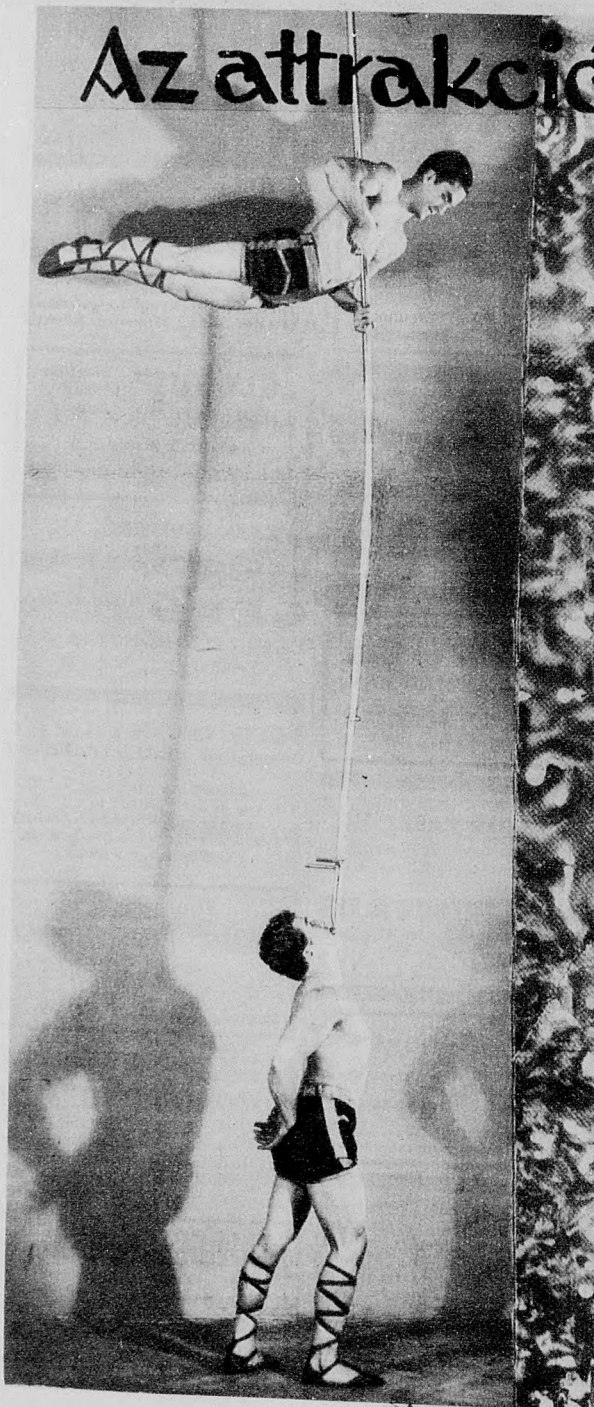
SINGER, Egyetem ucca 11.

Pontos címre kérem ügyelni.

Az attrakció

és a halál

Artistabalesetek — Szédítő magasságban — A légtornász sérülései — Milyen veszélyes munkát végeznek az artisták

Amikor pár héttel ezelőtt Strohsneider tanár a magasban kifeszített kötélén produkálta magát, az emberek nem is annyira a mutatványokat nézték, mint azon tőprengtek, azt találgatták — mi történik akkor, ha ez a vakmerő ember leesik a hajmeresztő magasságból? Elképzzelhetetlenek tartották, hogy egyszer le ne essék, még elképzzelhetlenebbnek tartották, hogy egy ilyen lezuhanás ne járjon együtt a biztos halállal.

Az emberek mindkét esetben tévedtek. Elsősorban a tanár — szerencsére — itt Pesten egyáltalán nem zuhant le, másodsorban még egy ilyen magasságból való lezuhanás sem jelenti — az artistánál — a halált. Strohsneider — mint e sorok írójának kijelentette — egyszer már lezuhant — Németországban harminc méter magasságból. Súlyosan megsebesült, de pár hét alatt mégis tökéletesen felépült, mert, mint mondta, az artisták védszentje megővta őt a pusztulástól és az artista lélekjelenlétével sikerült neki a lezuhanás veszedelmét némiképpen csökkenteni.

Valóban, az artisták lélekjelenléte és az artisták láthatatlan védszentje megővja őket a lépten-nyomon rájuk leselkedő veszedelmektől. Sok-sok ezer artista produkálja magát a világ minden táján, rengeteg baleset is előfordul

A Glower testvérek mutatványa a bambuszrúdon

(Lori)

a
ál

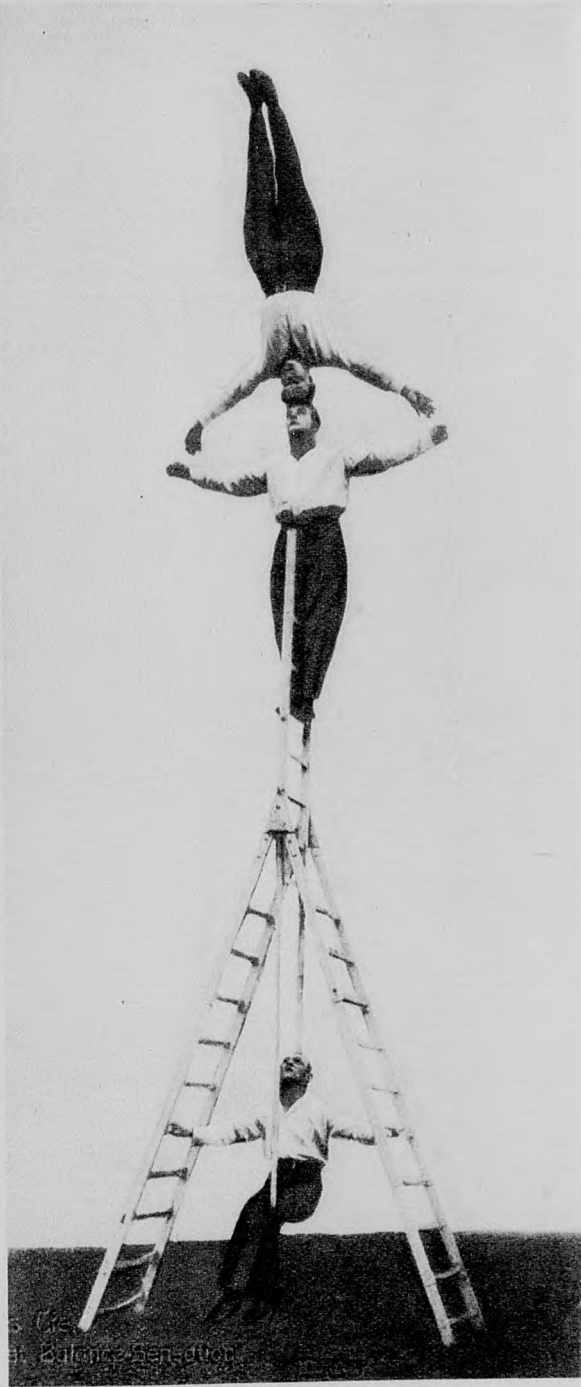
Szédítő
A légtornász
és veszélyes
az artisták

ttel ezelőtt
ár a magas-
élen produ-
berek nem
atványokat
töprengtek,
mi történik
merő ember
ztó magas-
hetetlenek
vszer le ne
pzelhetelle-
hogy egy
ne járjon
állal.
dkét eset-
sorban a
ere — itt
em zuhant
egy ilyen
lezuhanás
tistánál —
ler — mint
lentette —
it — Né-
inc méter
san meg-
hét alati
telépült,
az artisták
ót a puszt-
sta lélek-
meki a le-
ét némi-
lák lélek-
lák látha-
gójva őket
juk lesel-
öl. Sok-
rodukálja
en táján,
előfordul

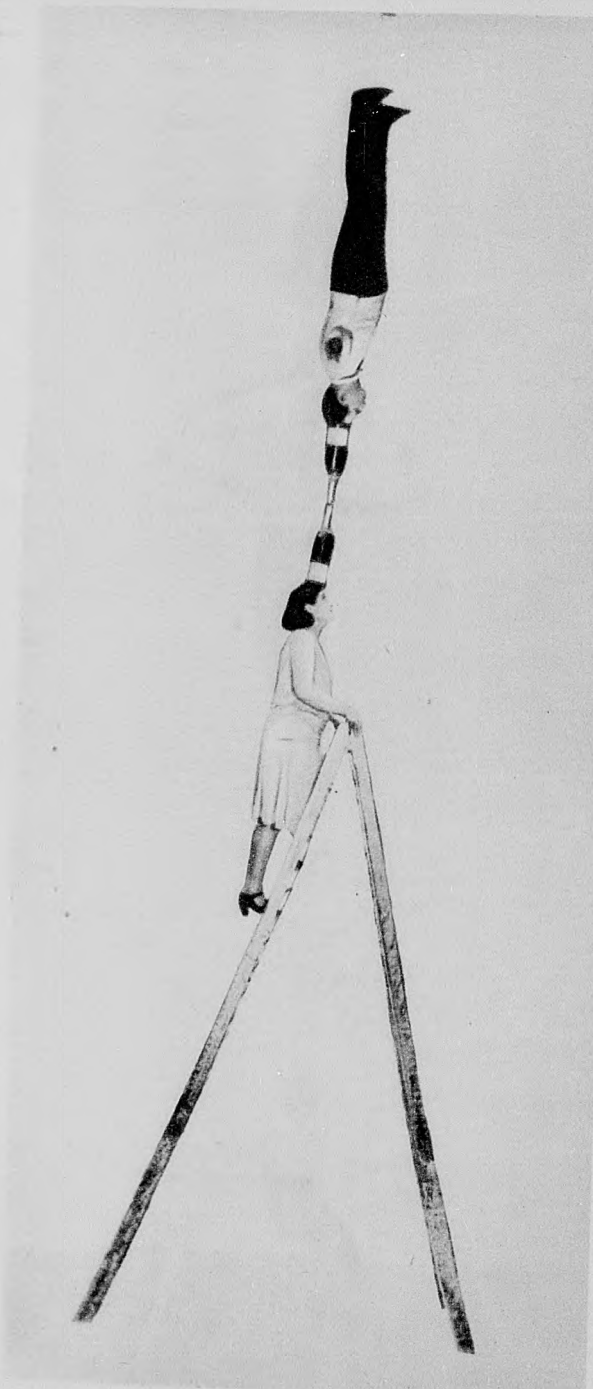
mutatványaik közben, de ezek a balesetek — szerencsére — legtöbbször szerencsés kimenetelűek. A halálos balesetek száma — tekintve a produkciók ezer veszélyes változatát — meglehetősen ritka. Az artisták, az erőművészek, az akrobaták, az idomítók, a kötélátúzó, a tornászok, a különböző gépek boszorkányos művészei, sőt még a speciális táncosok is naponta forognak életveszedelemben. De mivel megszokták az életveszedelemeket, mivel „készen állnak rá”, megvan minden rátermettségük arra, hogy ezeket a veszélyeket a lehetőség szerint, ha szükség van rá, ellensúlyozzák. Persze vannak esetek, amikor minden szerencse és lélekjelenlét hiábavaló. Az artista hivatásának áldozata lesz...

Csodálatos, de úgy van, hogy a legnehezebb az artistának ott a dolga, amikor gépekkel dolgozik. Az ördögös kerékpár, amelyik elindul a magas vasalkotmány tetejéből, hogy a síneken lefusson s közben két szaltót csináljon, egyet a sínek között, egyet pedig a levegőben — határozottan biztos produkció. De egyszer valami másképpen történik, mint ahogy erre számítottak s kész a szerencsétlenség. Nálunk pár évvel ezelőtt egy súlyos balesettel kapcsolatosan be is tiltották ezt a mutatványt.

A Glower-testvérek mutatványainál többször előfordult baleset. Ez az a mutatvány, amelynél nem lehet eléggé vigyázni. Az egyik Glower három méter magas bambusz nád tart a kezében. A bambusz nád tetején tornászik a másik Glower. Itt még sohasem fordult elő szerencsétlenség. De nagyon gyakran előfordult akkor, amikor a hatás kedvéért a mutatványt komplikálják. Az első komplikáció az, hogy az egyik Glower, aki a rudat tartja, nem áll meg,

★
Fred, Luis, Cie a híres
egyensúlyozó művészek

hanem menni kezd, a másik komplikáció pedig az, hogy nem a kezében tartja a rudat, hanem a fogán, végül a harmadik, hogy a fogán tartja a rudat és sétál vele. Ezeknél a változatoknál valóban gyakran fordult elő baleset, amely természetesen mindig a rudon dolgozó Glowert érte. Mivel ez számított erre, érthető, hogy az eséseket olyan ügyesen parirozta ki, hogy mindig lábujjhegyre esett, miáltal ritkán sérült meg.

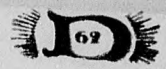
Egyáltalán, ott, ahol ketten, vagy pláne hárman dolgoznak együtt, a balesetek száma szaporodik. Hiszen ha az egyik nincs jól diszponálva, ezáltal veszélyezteti a másik kettőnek a testi épségét is.

Fantasztikus mutatványokat láthatunk attól a három fiatalembertől, akik Fred, Louis, Cie néven járják sikerrel be a világot. Az ő produkciójuk egy kettős létrán játszódik le. A leghavúrosabb egyensúlyozó mutatványokat végzik egy himbálódzó létrán. Egy berlini előadáson megtörtént, hogy az egyik, a létra legfetején himbálódzó fiatalember egyenesen a publikum közé repült.

Nemrégiben produkálta magát nálunk is egy angol házaspár eredeti mutatvánnyal, amelyhez csupán egy keresztlétra és két pezsgősüveg volt szükséges. Az asszony a fejére tett két pezsgősüveget s így ment föl-le a létrán. Ez eddig ugyebár igazán nem életveszélyes. De ha meggondoljuk, hogy a pezsgősüvegek tetején viszont a férj helyezkedett el, még pedig fejjel lefelé s az asszony ezzel a kedves teherrel tette meg jó egypárszor fel és le az utat, akkor mingyárt másképpen bíráljuk el a dolgot. A férj bizony gyakran lezuhant a veszélyes helyzetből, de mindig olyan szerencsésen, hogy nem történt komolyabb baja. Egyébként a fején védőt is visel, hogyha

Egy páratlanul vakmerő produkció

pontosan
kapjon
Araeri
évvél e
produkci
nos —
mártirja
két méte
nak le a
jére vél
fel az a
elkezdí
nagyobb
Végül i
bálnia, l
is egész
szont ell
tenetes
annak a
kor balu
del. Az
los ba
Az óriás
ellentáll
netes se
el magá
a harm
negyedü
ennek a
nak töki
nem fog
busznád
Willi
súlyzson
ványai
lábaival
zsonglór
súlyoka
a célra
aki azo
posan n
golyó le
arcát. A
ványokl
A plasz
különös
a világo
Bámula
gyakorl
mást r
egyik sz
hogy eg
jön a p
vételről
trióból.
De é
nál is
dulnak
ugyanis

A vilá

a másik
az, hogy
a a rudat,
ül a har-
n tartja a
Ezeknél a
an gyak-
let, amely
mindig a
vert érte.
erre, ért-
ket olyan
ki, hogy
e esett,
meg.
ol ketten,
folgoznak
háma sza-
az egyik
ezáltal
k kettő-
s.
tatványo-
a három
ed, Louis,
errel be a
ukciójuk
zódik le.
egyen-
at vég-
létrán.
m meg-
a létra
fiatal-
ublikum
lta ma-
l házas-
ánnyal,
kereszt-
eg volt
a fejére
t s így
z eddig
etveszé-
doljuk,
tetején
dett el,
é s az
teher-
párszor
or min-
ljuk el
gyak-
s hely-
un sze-
történt
ébként
ogyha

pontosan a fejére esnék, ne kapjon agyrázkódást.

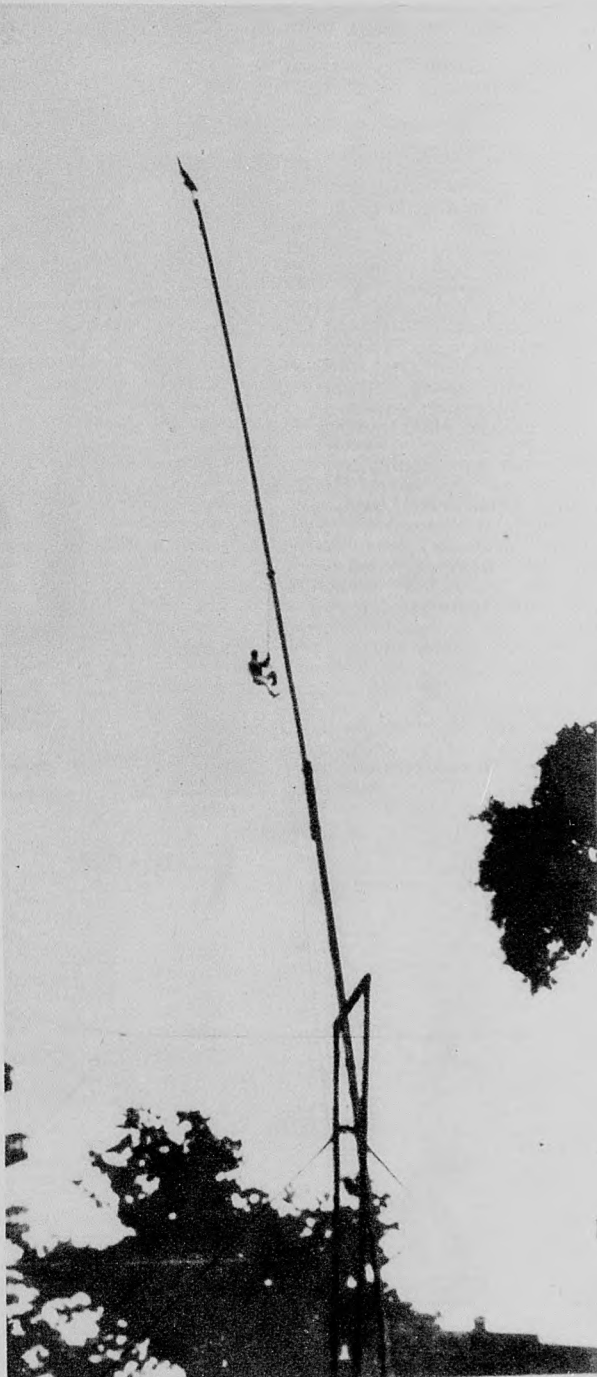
Amerikában föltaláltak pár évvel ezelőtt egy ördögös produkciót, amelynek — sajnos — már eddig is sok mártírja volt. Egy negyvenkét méteres hosszú póznát raknak le a földre. A pózna tetejére vékony kötélén mászik fel az artista. A pózna végén elkezd hibálni magát mind nagyobb és nagyobb erővel. Végül is akkorát kell hibálnia, hogy balról is, jobbról is egészen a földig érjen. Viszont elképzelhető, milyen rettenetes erejűnek kell lenni annak a hibálódásnak, amikor balról jobbra érinti a földet. Az első kísérletek itt halálos balesetekkel végeztek. Az óriási erőnek nem tudtak ellentállani az emberek, rettenetes sebességgel dobálta őket el magától a pózna, egyenesen a harmadik uccába vagy a negyedik ház tetejére. Ma már ennek a mutatványnak is vannak tökéletes művelői, akiket nem fog ki az ördögös bambuszpad.

Willi Picardy amerikai súlyszonglór kedvenc mutatványai közé tartozott, hogy a lábaival és kezeivel egyszerre szonglórösködött. Nehéz vasúlyokat választott ki erre a célra ez a modern Rastelli, aki azonban egy ízben alaposan megjárta. A súlyos vasgolyó leesett és összetörte az arcát. Azóta másfajta mutatványokkal produkálja magát. A plasztikus tornászok közül különösen nagy sikerrel jártak a világot a német Hollertek. Bámulatos ügyességgel és gyakorlatlással dobálták egymást mindaddig, amíg csak egyik szerencsétlenül nem járt, hogy egyelőre le kellett mondjon a produkcióban való részvételről. Most duett lett a trióból.

De érdekes, hogy a táncnál is milyen balesetek fordulnak elő. Az artistatáncok ugyanis rendszerint a vak-

A világ egyik legizgalmasabb artistamutatványa

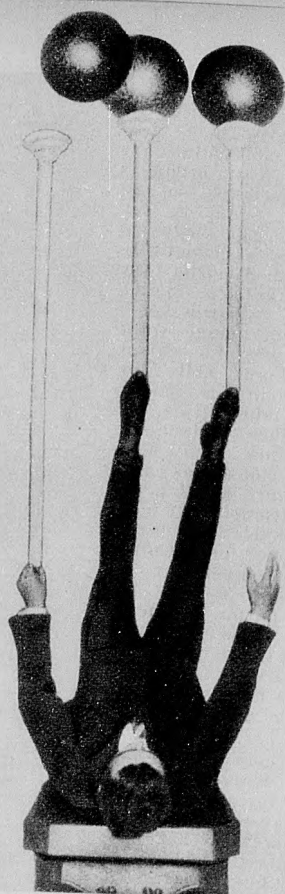
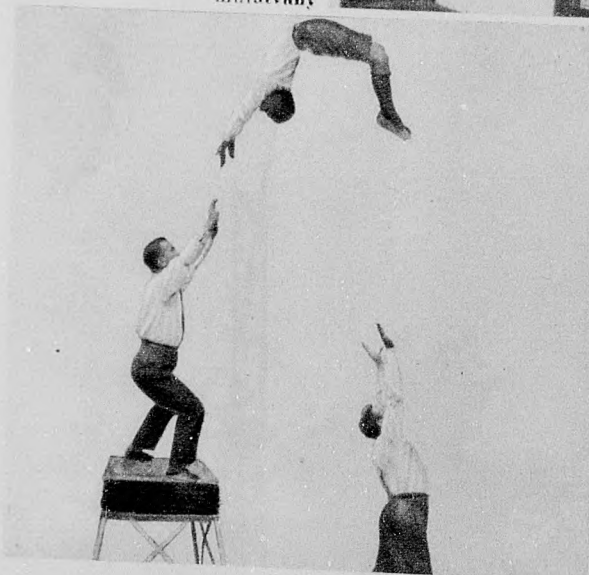

merő ugrásokon alapulnak. Egy angol testvérpár jár ebben elől. Ezek olyan táncot találtak ki, amit még ma sem tudtak utánozni. A férfi a színpad közepén áll kinyújtott karokkal, a nő pedig egy felső páholyból leugrik a férfi kinyújtott karjába. Mindezt persze zenére. Magyar követői is akadtak ennek a produkciónak olyanformán, hogy a nő nem a páholyból, hanem a színpad sarkában levő emelvényről ugrik. Londonban ez még ma is a legjobban fizetett artistaprodukciónak egyike. Érdekes, hogy a nő eddig mindössze egy ízben tévesztette el az ugrást, akkor hetekig feködt élet-halál között.

A modern parkettáncnak is kitalálta már az életveszélyes formáját egy berlini artista. Egyszerre két nővel táncol. Mint kijelentette, sajnos, a nőket állandóan cserélni kell, mert lépten-nyomon megtörténik, hogy egyik-másik elcsúszik a parketten s hetekre képtelen táncolni. Viszont a

A veszélyes zsonglormutatvány

tanc maga gyönyörű s idáig még senki sem merle ezt megcsinálni...

Valóban, súlyos balesetek s néha halál is leselkedik a hivatását végző artistákra. De azért hiába hallja az artista, hogy az óriási erejű Breitbart egy kis szögön vérzett el, hogy az angol állatszeldítő torkát kettéharapta az oroszlán s hogy a bambusz nád két kilométerre dobta el magától az artistát, senki sem fog emiatt megrettenni, senki sem fogja emiatt abbahagyni ezt a szép pályát, amelynek rabja és fanatikusa.

Barna Jenő.

Hollertek, a legesodálatosabb tornászok

A Mont...
színház...
nemzetk...
A párisi...
három év...
bokat jár...
A grand...

A pár...
ben, a s...
egyik ré...
helyviség...
Grand C...
zalom-Sz...
szószerin...
a felnőt...
híres Pe...
ma már...
realisztik...
csigázó...
A felnőt...
mes és...
színpad...
sors, a H...
a grand...
a gyerm...
felnőt...
zongató...
a vitéz...

keknel...
bábalakj...
A Th...
280 szen...
e legkis...
tikus öt...
ságokra...
élezett...
egyfelvo...
szik ki...
hosszabb...
színre e...
házban...
szoiongá...
az egyfé...
izgalom...
cselekm...
merész...
más ors...
a szính...
azonban...
ságok f...

A pá...

GRAND

GUIGNOL

A Montmartre apró, népszerű színházának három évtizedes, nemzetközi specialitása —

A párizsi Théâtre du Grand Guignol harminchárom éves története — Milyen tárgyú darabokat játszanak a Borzalom Színházában? — A grand guignol-műfaj és a kriminalisztika

A párizsi Grand Guignol Színház egyik plakátja

multtal rendelkezik. Hazi írói között ott szerepel Courteline, Tristan Bernhard, André Lord,

A párizsi Montmartre legsötétebb részében, a szűk és barátságtalan Rue Chaptal egyik régi bérházának udvarán, kis bolt-helyiségben talált hajlékot a Théâtre du Grand Guignol, a világszerte ismert Borzalom-Színház. A grand guignol, amely szörszerű fordításban nagy paprikajanesi-t, a felnőttek bábszínházát jelenti, a lyoni híres Petit Guignol színházból származott s ma már világszerte a véres, kegyetlenül realizisztikus és az izgalmat a végsőkig felcsigázó drámák műfajának fogalmát jelenti. A felnőttek bábszínháza fogalom elég szellemes és találó a rejtelmek és borzalmak színpadának elnevezésére, mert egyrészt a sors, a kegyetlen végzet ugyanúgy rángatja a grand guignol színpadi hőseit, akárcsak a gyermekek bábszínházában, másrészt a felnőtteknél is ugyanazt a szorongó, borzongató rémülethatást próbálja elérni, amit a vitézslázló-színpad produkál a gyermekeknek az ördög, a nálal vagy a kísértetek bábalakjának megjelenésénél.

A Théâtre du Grand Guignol nézőterén 280 személy számára van férőhely és Párizs e legkisebb színházának műsorát fantasztikus ötletre, véres eseményekre, gyilkosságokra épített, nagy színpadismerettel kiélezett, az izgalmat a végsőkig felcsigázó egyfelvonásos és kétfelvonásos drámák teszik ki. Rendszerint öt rövid, vagy három hosszabb léleketű egyfelvonásos kerül színpadra egy estén a montmartrei apró színházban, amelynek nézőtere estéről-estére szorongásig megtelik közönséggel. Egyike az egyfelvonásosoknak vidám tárgyú, de az izgalom és idegfeszültség itt sem hiányzik a cselekményből, amely nem egyszer olyan merész témakörhöz nyúl, hogy bármely más ország rendőrhatalma beleavatkozna a színház műsorösszeállításába. Párizsban azonban más szempontok vezetik a hatóságok felfogását ilyen tekintetben.

A Grand Guignol multja

A párizsi grand guignol-színház szép

Leroux és sok más előkelő francia író neve és a párizsi kritika irodalmi eseményként szokott megemlékezni a sajátos kis színház bemutatásáról. Látnányos drámáknak nevezik azt a műfajú egyfelvonásost, ami a grand guignol valódi jellegzetességét adja és akármilyen konkurrenciát is csinál legújabbban a film, az Amerikából importált izgalmas detektívdrámák divatos műfaja, a grand guignol népszerűségét semmi sem ingatja meg. A sok külföldi, aki minden évszakban megfordul Párizsban, kivétel nélkül felkeresi a Montmartre kis színházának ezt a francia specialitását.

Az apró színházhelyiség az idők folyamán mindenféle változáson ment át. Eredetileg kápolnának épült, ahol Père Didou, az ismertnevű egyházi szónok tartotta nagyhatalmú prédikációit. Később kiállítási helyiséggé alakították át az egykori kápolnát, főként egyházművészeti kiállításokat és jótékonyági vásárokat rendeztek benne, majd egyidőben egy Rochegrosse nevű festő műterme volt. 1896-ban építették át az egykori kápolnát színházhelyiséggé. Gótikus építési stílusa megmaradt s a sok, kezdetleges faragású angyalfej még ma is a terem eredeti rendeltetésére emlékeztet. Az új színház neve „Théâtre-Salon” volt s eleinte amolyan kísérleti színpad jellege volt. Egy évvel később nyílt meg benne a Théâtre du Grand Guignol, az a színház, amely azóta világhírnévre tett szert s amely izgalmas cselekményű drámáival új színpadi műfajt teremtett.

Grand guignolos ma minden irodalmi munka az európai fogalomban, ami verisztikus, kegyetlen, kiméletlen és a borzalom műfaja felé hajló s a szó lassan polgárjogot teremt magának a francia akadémia szótárában is. A rendezés és az összjáték minden esetben mesteri az apró színházban. A valószínűség határára mozgó cselekményt egészen sajátos és különös, a közönséggel bensőséges kapcsolatot tartó színpadi beállítás és levegő festi alá. Tompa világítás, fojtott színpadi hang, kevés, szinte bábjátékszerűen merev mozgás a kísértetesség, a valószínűtlenség és a rejtelmesség hangulatába ringatja a nézőt, mintha nem is

valóságot szemlélné, hanem valami hallucinációt érzekne — s ezt a hangot a grand guignol társulata pompásan betanulta.

A véres esők

Már a kis drámák színhelye és kerete is jellegzetesen érdekes. Mutatóba egynéhány keret a legújabb műsorból: Jean *Aragny* drámája, a „La baiser de sang” (A véres csók) egy klinikai műtőteremben játszódik le. Mialatt az orvosok egy nehéz műtétet hajtanak végre, egy idegen férfi tör be az ajtón s azt követeli, hogy a jobbkezét azonnal amputálják. Az egész párbeszédet a gyors műtétben akadályozott orvosok izgalmá és az erőszakos látogató őrjöngő indulata fűti alá. Az orvosok megállapítják, hogy a jobb kar teljesen egészséges, az idegen azonban tombolva követeli, hogy vágják le, mert ezzel a kézzel ölte meg feleségét, akinek szelleme minden éjszaka megjelenik előtte s hálásan csókolja a kezét, amelyek a gyilkos fegyvert szívének irányították. A csók nyomán véres folt bimbózik ki a kézen, maró seb, ami — ha nem is látszik — elviselhetetlen kínt okoz. Ezt a fájdalmat nem bírja tovább a gyilkos férj és egy óvatlan pillanatban a műtőteremben maga szeli le a karját.

Az iszonyat háza

Edmond *Gilbert* „Le presbître d'épouvante” (Az iszonyat háza) című drámájának hőse egy aranyszívű, jóságos fiatal pap, aki egyetlen fivérért hazahozza az örültek házából a paplakba, házi ápolásra. Az első éjszakán a tébolyodott fivér vérfürdőt rendez a paplakban s maga a jólelkű pap kénytelen agyonlőni testvérét.

A meztelen ember

Charles *Méré*, a kis színház népszerű háziszerezője „Nuits du baigne” (Éjszakák a büntetőgyarmaton) című egyfelvonásos drámája a bagnó-ban, a francia büntetőtelepen játszódik le, ahol kiszolgált idegenlégiós katonák a fegyőrök. A büntetőtelep kántinjában játszódik le a dráma, amelynek keretét egy izgalmas fejenclázadás adja s a brutálisnál brutálisabb büntetőintézkedések egymást követik a nyílt színen. A dráma végén az egyik vak fegyenc megöli az állatiasan kegyetlen telepfelügyelőt, akinek éppen szemévilága elvesztését köszönhet.

Charles *Foley* „L'homme nu” (A meztelen ember) című drámája középpontjában egy párizsi sportférfi áll, aki gépkocsitűrája során autódefekt miatt egy vidéki kastélyba kerül. Valami retentő titok van a levegőben, a vendég nem tud szabadulni a rejtőző iszonyat érzésétől s éjszaka egy elálatiasodott, retentő külsejű ember-szörny tör rá. A kastély lakói korbáccsal próbálják megfékezni a szörnyet, akiről

— miután a vendég egyetlen revolverlövessel leterítette — akkor derül ki, hogy a vendéglátó házaspár torzszülött, egyetlen gyermeke volt, akit el akartak rejteni és titkolni a világ előtt.

A vakok drámája

Hosszú hónapokon át kedvence műsordarabja volt a színháznak a „La Maison des Ténèbres” című dráma, amely a vakok intézetében játszódik le, ahol épp egy új ápoló, egy olasz munkás, akinek szemévilágát szerelmese vitriolmérénylete alig pár nappal előbb égette ki, izgalomba és lázba hozza a bennlakó vakokat. Ekkor jelentkezik az igazgató előtt egy szerencsétlen anya, aki siketnéma fiát hozza be az intézetbe. Az igazgató felvilágosítja, hogy ez a vakok menhelye s udvariasságból körülkalauzolja az asszonyt az épületben. A siketnéma fiú egyedül marad az igazgatói szobában, amikor betódnak az izgatott vakok. Végéskig kiélezett, retentően drámai helyzet, amikor a vakok megérzik, hogy valaki idegen van a szobában, rákiáltanak, hogy mondja meg kicsoda és a siketnéma nem képes hangot adni. A vakok dühe annyira felgerjed, hogy üldözőbe veszik a fiatal fiút s amikor elfogják, az olasz mindkét szemét kiszúrja a nyílt színen. A visszatérő anya most már háromszorosan nyomorékon találja fiát.

Ilyen és ehhez hasonló témák váltogatják egymást a borzalom színházának színpadán s ami a kis színház irodalmi és művészi értékét adja, az E. T. A. *Hoffmann*, Edgar Allan *Poe* és Barbey d'*Aureville* levegőjén kívül a színészi munka, amely a maga közvetlen, megrázóan verisztikus művészetével valóban templommá avatja ismét a kápolnából lett kis párizsi színházhelyiséget.

Vései Leó.

Jelenet egy régi grand guignolból

Egy
hogy
gróf
az ar
valla
nyát,
kell.
nan
legye

Fön
a ven
parkb
eső, a
villany
sőtélő
már e
Imre
Beljeb
ján le
amely
kis ká
szíve
kellett
Egy
lát. A
dult n
vész o
— I
Uzo
mány
nélkül
— I
Beszél
nek,
amely
szony

a főlő
son-
hónatj

Egy angyal megszökik a mennyországból, hogy kicsit körülnézzen a földön. Hantay gróf álarcosbájljára toppan be. A gróf, hogy az anyagi összeomlást elkerülje, egy nagyvállalkozó fiához akarja kényszeríteni leányát. Az angyal megjelenése óriási feltűnést kelt. Mindenki találhatja, hogy ki lehet, honnan jött. Battlay öreg szobrász megkéri, hogy legyen a modellje.

Főn a termekben megszólalt a jazz és a vendégek táncra kerekedtek. Künn a parkban lassan szitálni kezdett a nyári eső, a lámpiónok kialudtak s csak a színes villanykörtek világították meg bágyadtan a sötétlő kertet. A park hátsó kiskapujánál már egy órája türelmetlenül várta Uzoni Imre Bébyt... Nem bírta az idegeivel... Beljebb ment a parkban s a kis tó partján leült egy fatöncre s egy bokor mögül, amely eltakarta őt, izgatottan figyelte a kis kapu felé vezető keskeny utat... A szíve olyan hevesen dobogott, hogy reá kellett szoritania a tenyerét...

Egyszer csak könnyű kéz érintette vállát. A meglepetéstől felugrott és úgy fordult meg, Angéla állt szemben vele. A művész esodálkozva meredt reá.

— Ne várja őt — mondotta Angéla.

Uzoni hallgatott. Úgy elragadta a látomány szépsége, hogy minden gondolat nélkül csak bámulta Angéla szépségét...

— Ne várja őt — ismételte Angéla. — Beszéltem vele. Megmagyaráztam Bébynek, nem szabad elkövetnie a bűnt, amelyre maga reávette. Béby menyaszszony... Engedelmeskednie kell atyjá-

nak... Gyűrűt váltott már völegényével s adott szavát nem szegheti...

— Béby engem szeret — szólalt meg a művész, aki meglepetéséből lassanként magához tért s emlékezetében hirtelen megint előtűnt az imádott leány arca.

— Béby csak völegényét szeretheti! — mondta szigorúan Angéla.

Uzoni elöntötte a sértett hiúság haragja:

— Miért szeretné? Engem szeret... Halálisan szeret!

— Béby hű marad völegényéhez...

— És mondja, micsoda jogon avatkozik maga bele a mi sorsunkba? — vont a kérdőre a művész Angélat, de hangja közben elcsuklott és hirtelen szelidre fordult.

— A barátnője vagyok... Illetve a barátnője lettem. De különben is nemesak joga, hanem kötelessége mindenkinek a jószág, a hűség, az adott szó szentségének hirdetése...

— Nem érti mi van közöttünk... Mi történik Bébyvel?...

— Bármilyen történet, nem szabad megtennie azt, amire reá akarja venni... Borzalom! Boldog vagyok, hogy megakadályoztam...

Uzoni megint megfélekedve bámulta Angéla nemes alakját, ahogy büszkén, ki-egyeneseďve állt ott szemben vele, a felhők mögül kibukkanó hold ezüstös fényében.

— Mondja, ki maga? — kérdezte hosszú hallgatás után Uzoni.

— Angéla a nevem...

Most már egyszerű lett

a főösleges szörszálak eltávolítása, mert a Morisson-tej egy perc alatt leviszi lábáról, karjáról, hónalfáról a túltengő hajszálakat. A Morisson-tej

teljesen ártalmatlan, illata kitűnő, használata kényelmes, nem fájdalmas, de gyors és megbízható, ára olcsó.

— Honnan jött? Mióta van itt? Kik a szülei?

Angéla mosolygott:

— Miért érdeklí mindez? Senki nem befolyásolt abban, amit tettem, Megtudtam, hogy milyen bűnös lépésre szánták el magukat... Nem bírtam ellentállni, hogy az útjukba ne álljak...

A kezét nyújtotta a művésznek és kérelően nézett reá:

— Ígérje meg nekem, hogy belenyugszik Béby elhatározásába s nem kísérti többé őt! Ígérje meg, hogy nyugodt lélekkel tovább mehessek...

Csöndesen hozzátette:

— Mert én nagyon megszerettem magukat, gyarló embereket...

A hegedűművész nem bocsátotta el a feléje nyújtott kezét. Minden idegszálán kéjes borzongás futott át ennek a beszédes, rimázkodó, meleg kis, eleven és ideges alabástromkéznek az érintésére. Valami határtalan, leírhatatlan lelkesültség ömlött át rajta a szívébe, de sokkal többet érzett még a bomlott eszű szobrásznál is — ez nem pusztán a művész rajongása volt.

Hirtelen magához vonta Angélát és erős kézzel tartva őt karjaiban, lázasan suttogni kezdett:

— Igérem, Angéla, lemondok Bébyről... Lemondok örökre, a maga kedvéért... Eddig nem tudtam, de most már tudom, hogy sohasem szerettem őt... Nem is tudtam eddig, hogy mi a szerelem...

Angéla törékeny teste kétségbeesetten vonaglott a férfi erős karjaiban...

— Csak most tudom, hogy mi az: szeretni!... Csak most, amióta magát megláttam... Nem kérdezek semmit, hogy kicsoda, hogy honnan jött... Nem törődöm semmivel. Szeretem, Angéla! Szeretem és arra kérem, legyen a feleségem!...

Angéla most kisiklott a kezéből és felsikoltott:

— Távozz tőlen, sátán!

Zokogni kezdett:

— Oh, milyen csúnya dolog... Ezt meri mondani nekem... Maga, aki az imént még őt szerette... Alig egy órája bűnre esábitotta... Menjen előlem, hogy ne lás-sam... Hiszen magából a sátán beszél...

Olyan őszinte, a lelke mélyéről kitörő fájdalommal beszélt, hogy Uzoni meghök-kent és mentegetőzött:

— Tudom, ellenem szól a látszat... Hogy azt hiheti, csak szalmaláng a szerelmem... De majd meg fogja látni, hogy szeretem... Esküszöm, Angéla, imádom...

Angéla szemében ebben a pillanatban őszinte harag tüze lobbant fel.

— Ne tetézzé bűneit! Kérem, hagyjon magamra!

A művész szólni akart, de ajkán fagyott a szó. Egy másik Angélát látott maga előtt. Szoborszerű, hideg, szenttelen, szinte élettelen, démonikusan szép, de emberfelettién kérlelhetetlen teremtést — és ahogy kinyújtott karral az utat mutatta, a művésznek az volt az első érzése, hogy minden mentegetőző szóval csak még jobban eltávolodik ettől a büszke, megsértett, istenien előkelő leánytól. Ereje elhagyta, döbbenetet, fájó megaláztatást érzett s lassú, nehéz léptekkel, megadással, rejtetlen nehéz szívvel elindult a kis kapu felé... Hirtelen feltűnt most emlékezetének tükrén gyermekkorának egy megleve-venedő régi képe, amit akkoriban borzadva nézegetett katekizmusában... A jelenet, amikor az arkangyal lángpallosával kiűzi a paradicsomból Ádámot és Évát. Ebben a pillanatban ugyanaz az őszinte ijedség remegte meg, mint amikor szűz fantáziájával bele tudta magát élni a bűnös emberpár borzalmas sorsába...

Alighogy eltűnt a kiskapun át, Angéla gyorsan végigsuhant a kerten, a kastély feljáróig ment. A teraszon egy lakáj állott. Magához intette és meghagyta neki, hogy amilyen gyorsan csak tudja, hozza el a ruhatárból a szárnyait. A fiatal inas buzgólkodva sietett. Alig két percre tellett s már jött is a szárnyakkal. Angéla mégis reászólt, hogy gyorsabban járhatott volna. Egyetlen könnyed mozdulattal felesatolta szárnyait, az inas elképedve nézte a zsonglóri gesztust s még sokáig ott állott a titokzatos hölgy után bámulva, amikor az már rég eltűnt a nagy park mélyében.

Angéla a teljesen néptelen tisztásra ment, amely a tó mögött volt. Ott szökellő léptekkel kapaszkodott fel a kis mester-séges várrom falára és kiterjesztette szár-

A BUDAPESTI HIRLAP
vasárnapi képes melléklete
a magyar újságírás szenzációja

nyait... A hold kíváncsian kikandikált az úszó felhők mögül... Angéla az ég felé nézett és repülni akart... Leugrott egy kicsiny falról... De nem emelkedett, hanem a puha pázsitra esett...

Megértette, hogy nem repülhet el. Hamarabb utólérte az Ég büntető keze, mint gondolta volna. Nem állt fel. Nem próbálkozott. Fájdalmas, könnyörgő pillantással nézett az égre, amelyen a hold derűs arcát most hirtelen sötét felhő takarta el. Magába roskadt, feje lehanyatlott és zokogni kezdett. Sokáig sírt, keservesen, mint a gyermek, akinek kedvenc játéka összelört...

Aztán lassanként megnyugodott, fejét hátraszegte s úgy nézett a magasba. Hátha mégis jó onnan valami segítség...

A szobrász állt előtte a domboeska alján. Ezúttal alázatosan, szelíden, szinte koldulva a biztató szót, könnyörgött:

— Angéla, bocsásson meg... Nagyon boldoggá tett, de nem merek hinni benne... Pedig úgy szeretném hinni, hogy a nyáron eljön Tihanyba... És a modellem lesz... Csak egy párszor modellt ül...

Angéla felállt, hozzálépett és a vállára tette a kezét:

— Mester, ha akarja, most mingyárt elmegyek magával...

A szobrász megremegett a boldogságtól:

— Most mingyárt? Komolyan mondja?

— Igen, most mingyárt... Még ma...

Rejtsen el az emberek elől... Nem szeretem az embereket... A modellje lesz... Csak a maga modellje...

A művésznek könny csillant meg a szemében.

— Köszönöm — mondta szinte elfuló hangon.

Angéla belékarolt.

— Induljunk, mester... Arra menjünk, a hátsó kiskapun át... Hogy ne lásson meg senki...

Öt perc múlva hatalmas túraköcsiben ültek s a balatonj országút felé robogtak. A mester arca ragyogott a boldogságtól. Angéla sápadtan, szomorúan, szótlánul ült mellette...

*

Harmadik hónapja élt Angéla a szobrász tihanyi kastélyában és az örök szerelem szobrán már csak apró simításokat kellett végeznie a mesternek. Soha életében még nem dolgozott a nagy művész olyan lelkesültséggel, mint most. Legnagyobb álma jutott el a megvalósulásig: érezte, sikerült olyat alkotnia, ami örök időkre felejthetlenné teszi a nevét. Nem is csinált agyagmintát, hanem a görög és

Haja veszedelemben forog,

ha nem ápolja rendszeresen. Meg kell tisztítani a haját és a fejbőrt a szennytől és zsírtól, mert ezek eltömik a hajgyökereket és a haj hullását okozzák.

A hajápolás céljára már 30 év óta a legjobb szer a

PIXAVON és a Pixavon-Shampoo

A PIXAVON a tülevelűfa kátrányát, ezt a hatásos szert tartalmazza, teljesen szagtalan és színtelen és klinikailag igazoltan megakadályozza a hajhullást. A PIXAVON-t evti-zedek óta ajánlják az orvosok mint olyan szert, amely a hajnövesztést elősegíti, a korpakepződést megakadályozza és megőrzi a haj szépségét, illatát és egészségét.

renaissance mesterek példáját követte és mingsyárt első lábában vésővel esett neki az óriási hófehér márványtömbnek s az romba, érzéketlen kőből — mintha valami isteni csoda történt volna — lassanként megszületett, kiformalódott és életre kelt Angéla felséges alakja. És a márványarcon még jobban visszatükröződött az az égi tisztaság, amelynek érzékelhetetlen, de mégis szívgig ható fényében Angéla tekintete fürdött; a szobor hatványozott kifejezése volt az angyali bájnak, a szűzies hamvasságnak s a magasbatörés vágyának...

Hiszen ha ez a vágy nem égette volna Angéla lelkét, boldog tudott volna lenni a művész társaságában, akinek rajongása az alkotásért, a szépért, az egyedül maradandó, a megvalósított eszményért magával ragadta s mérhetetlenül megvizsgáltatta a tudat, hogyha az emberi halandóság jut is osztályrészül s túlvilági jövője kétségessé válik, tovább fog élni márványban s aztán az újra s újra megújuló emberiség emlékezetében...

Csak azok a felséges szép csillagos esték ne lettek volna... Angéla már nem emlékezett reá, hogy honnan került a földre, hiszen a szédítő zuhanás alatt eszmélete elhalványult s a földi légkörben emlékezete emberivé lett, de valahányszor a teraszon ült a mesterrel s elmerengve a magasba nézett, vagy pedig a hold fénye belopózott szobájának ablakán, leküzdhetetlen vágy fogta el, hogy a magasba szálljon, eltűnjön a végtelenben a visszakerül-

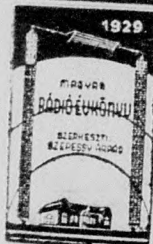
jön abba az égi fényességbe, amelynek gyönyörűségeit nem tudta ugyan vissza idézni, de sejtette, hogy minden földi gyönyörűségénél különbek s az elmulás gondolata nem fakítja el színeit.

A mester csak szobrának és modelljének élt. Úgy bánt Angélával, mint valamit édes, éltető káprázattal, amely egyetlen hangos szóra, vagy megfelelő gesztusra örökre és visszavonhatatlanul eltűnik. Fáradt, öreg szívének egyetlen, deledgetett, imádozott gyermeke volt a leány, de még nek szívmérgét sejtette ugyan, de még önmaga előtt sem merete firtatni; ő, aki olyan közel járt már az örülethez, félt, hogyha a leány titkát kutatná, olyan problémák merednének reá, amelyek valóban megörjitenék...

Angéla nem vágyott reá, hogy embereket lásson s a mester nem is fogadott senkit házában. Öreg gazdaasszonyán, Lontin kívül senki sem lakott a kastélyban, amelynek vendégszobáit lezárták. A húscseléd pedig nem zaklatta kíváncsiságával őket. Egyszerűen elhitte a mesternek, hogy Angéla árva rokonleány és ha nem is bírta sehogy sem megérteni, hogy egy ilyen csodálatosan szép kisasszony hogyan élhet ennyire eldugottan az emberek szemétől, amikor körülötte a balatoni fürdőhelyeken valósággal tobzódtott az élet, mégsem kuttatta a rejtély nyitját; megszokta, hogy a mester körül nem mindig érthető dolgok játszódnak le.

A mester esténként, ha szép idő volt, Angélat vitorlás kirándulásokra vitte. A

75% engedmény e két Rádió szakmunkából

5. — P. bolti ár helyett

1. — pengő

a

Magyar Rádió
Évkönyv 232 oldal,
93 ábrával

Tartalomjegyzék: Képtáviró. Távolbalítás. Rádió-mozi. Távolbalító amatorkészülék építése. Színes és nappali távolbalítás. Éjjeli és ködbelátás. Egyen- és váltóáramú anódpiótlók házi építése. Fűtő- és anódkumulátorok kezelése és karbantartása. Rövidhullámú amatőrizmus. Gyakorlati hibakezelés. Éterzene-készülék. A stúdió művészi élete és sok más érdekes cikk teszik értékessé e könyvet. Portó 20 fillér.

Krétapapíron

1.60 P helyett 40 fillér

Kartonon

3. — P helyett 75 fillér

a SZEPESSY-féle

Rádió hibakereső kulcs,

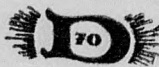
mellyel 1 perc alatt a gyermek is megtalálja készülékén a hibát.

Eddig 5 kiadás 50.000 példányban fogyott el, Európa hullámhossz Kw távolság térképével és állomásbeíró táblával együtt.

Minden rádiósnak nélkülözhetetlen!

Portó 20 fillér.

Megrendelhetők a Délibáb kiadóhivatalában, Budapest, VII. ker., Dohány ucca 12

be, amelynek
ugyan vissza
den földi gyö
elmulás gon

és modellje
mint valam
mely egyetlen
ejtkező gesz
tatlanul eltű
yetlen, dédel
a leány, aki
an, de még
latni; ő, aki
ülethez, félt
atná, olyan
melyek való

ogy embere
ogadott sen
nyán, Lontin
kastélyban,
ták. A hű
áncsiságával
ernek, hogy
ha nem is
gy egy ilyen
ogyan élhet
k szemétől.
dőlhelyeken
négsem ku
ta, hogy a
nető dolgok

o idő volt,
a vitte. A

kából

fillér

fillér

kulcs,
ek is meg-

fogott el,
ság térké-
al együtt.
tellen!

ucca 12

leány nagyon szerette ezeket a kis séta-
hajózáásokat. Battlay mélyen bevitörázott
a tóba, oly messzire, hogy a partoknak
csak a kontúrjai látszottak, ott aztán be-
vonta a vitorlát s a ringó esónakon mesélt
Angéliának művészetéről, életéről, szenvedé-
séről nem... Pedig Angélat érdekelte volna
ez a téma is, mert nem sokat tudott róla...

Egy szép, enybe augusztusi délutánon
a mester bérelt mótorcsónakkal átment
Balatonföldvárra, mert a Szépművészeti
Múzeum igazgatója ott nyaralt és mindená-
ron beszélni akart vele. Az igazgatót
nagyon izgatta az örök szerelem szobra,
amelyről esodálatosképpen elterjedt a hír
a közvéleményben, hogy elkészült — a
mester viszont nem akarta a lakásán fo-
gadni az Európaszerte ismert műértőt,
amíg teljesen el nem készült nagy alkotá-
sával. Babonás félelemmel örködött, hogy
Angélián kívül emberi szem ne láthassa a
márványszobrot, lelkének körülrajongott
gyermekét.

Ugyanaznap este ismét kivitorlázott a
tóra Angélával. Beszélgetés közben meg-
jegyezte:

— Tudja, Angéla, kivel találkoztam
egészen véletlenül Balatonföldváron?

— Kivel? — kérdezte Angéla minden
különösebb érdeklődés nélkül.

— Hantay Bébyvel... Ott nyaral az
urával, azzal a szögletes, bábuemberrel.

Angéla lazasan érdeklődni kezdett:

— És mondja, mester, boldogok? Hogy
néz ki az a gyönyörű Béby?...

A mester esodálkozva nézett a leányra:
— Nem tudom... A grófnő nagyon jól
néz ki... A férje elég savanyúan kullog
mellette... Igaz, hogy a társaságukban
egy rendkívül fess repülőtsízt volt... Ta-
lán nem tetszik a dolog Kartner Egon-
nak... Féltékeny...

— Mégis, mit mondott Béby?... Miről
beszélte vele?

— Elmondta, hogy az apját a napokban
neveztek ki brüsszeli követté... Szóval
reaktálták... De miért érdekli olyan na-
gyon magát, Angéla, Hantay grófnő sorsa?

— Nagyon érdekel!... Barátnőm volt...
Némj szerepem van benne, hogy Kartner

A bűvészet könyve

Különböző bűvészműtárgyakat tartalmazó
könyv 400 ábrával. Ára füzve 4 pengő 50 fillér,
portó 50 fillér, utánvétellel 40 fillérrel drágább.
Beszerezhető a Délibáb kiadóhivatalában,
Budapest, VII. kerület, Dohány ucca 12. sz.

Jöjjön a Hungária

strandra

A római fürdői dunaparton METR. hajóállomásánál

ELUDA PEST
LEGNAGYBBI FORRÁSVÍZ MEDEKÉRE

Fürdőtelep Telefon: Aut. 520 92

**Kombinált jegyek az uccai Ibusz-
pavillonokban kaphatók.**

**Bszkrt.—Hév. retourjegy, strand-
belépővel és vetkőzőszekrényvel
hétköznap..... 90 fillér**

**Bszkrt.—Hév. retourjegy, strand-
belépővel vasárnap P 1.20**

Egon felesége lett... Egy kis áldozatot is
hoztam érte...

Szomorúan sóhajtott, aztán folytatta ki-
pirult arccal:

— Szeretném viszontlátni őt!... Szeret-
ném együtt látni őket... Őt és a férjét...
Kérem, mester, hívja meg őket!... Minél
előbb... Mondja meg, hogy én is magá-
nál vagyok... Hogy látni akarom...

A mester megdöbben. De nem ellenke-
zett, mert olyan mérhetetlen hálát érzelt a
leány iránt, hogy legkisebb szeszélyét, kí-
vánságát is parancsnak tekintette. Meg-
ígérte, hogy másnap telefonozni fog Bala-
tonföldvárra, Hantayék villájába. Csak azt
kötötte ki, hogy Kartneréknek nem mutat-
ják meg a szobrot...

(Folytatjuk)

Mária: Ugyan!
Ödön: Hangulat!
Mária: Téved!
Ödön: Lira!

Mária: Az sem!
Ödön: Hanem?
Mária: Pengő!
Ödön (mélyen Mária szemébe néz): Most megiszom a gondolatát!
Mária: Csak vigyázzon! Nehogy a torkán akadjon!

Ödön: A gondolata?
Mária: Igen! Most egy — gyöngysorra gondoltam!
(Küsszák a pezsgőt.)

Ödön (hirtelen): Maga nem szereti az urát!
Még ma éjjel velem kell jönnie. Megszöktetem! Nem tudom hová! Megmutatom a világot magának és magát a világnak!

Mária: Megőrült?
Ödön: Beszállunk Kelenföldre! A hálókocsiban diszkrét félhomály... először megcsókolom a kezét...

Mária: És aztán?
Ödön: A karminvörös ajkát!

Mária: Aztán?
Ödön: Átölelem nádszál derekát!

Mária (türelmetlenül): Aztán? Aztán?

A legszenzációsabb riportsorozat:

Mexico véres trónja:

Habsburgi Maxmilián császár és Sarolta császárné tragédiája

a bécsi császári levéltár anyagából és egyéb dokumentumokból a kitűnően szerkesztett

ÓRAULSÁG

minden számában.

Eredeti képekkel és rajzokkal

Ödön: Aztán Adonypusztaszabolcs következik!
(Mária hirtelen, vadul átöleli és belecsókol).

Ödön (pár pillanatig nem tud szóhoz jutni, majd boldogan, felszabadulva): Megtört a jég!

Mária: Kár! Épp ma akartam koresolyáznii!
Ödön: Mondja, mindig ilyen cinikus? Ilyen kegyetlen? Hát tényleg nincs szíve?

Mária: Az a bajom, hogy van. Nagy! Kilóra lehet mérni. (Isznak...) csak egy kicsit esodálkozom. Magán, Magamon! Jón egy mohó fiatalember és se szó, se beszéd, azt kívánja, hogy szerelmes legyek belé!... Hogy az övé legyenek!... Hát hogy képzeled ezt, fiatal barátom?... Hiszen tulajdonképpen azt sem tudom, kiesoda!

Ödön: Hiszen bemutatnák!
Mária: Igen, azt hiszem, a Gellérten... a tangót remekül táncolja, de hogy kiesoda? Hogy micsoda? Azt abszolút nem tudom!

Ödön (gúnyosan): Kívánja, hogy ismét bemutatkozzam? Parancsoljon! Siklós Ödön, ügyvéd.

Mária: Ha jól emlékszem, a papájának van egy remek tulajdonsága!

Ödön: Nem egy! Hat gyára van a papának! Nála ezer pengő fixem van havonta!

Mária: Kereken?
Ödön: Dehogya! Ebből még levonja a — konzekvenciákat.

Mária: Iszik?
Ödön: Amint látja! Pezsgőt!
Mária: Kártyázik?
Ödön: Ettől függ, hogy mennyit iszom?

Mária: Barátnője van?
Ödön: E pillanatban.
Mária: Szenvedélye?
Ödön: Maga! (Nevet.) Úgy kikérdezte a nacionálémat, mint egy igáslóét szokták a lóvásáron. Csodálom, hogy nem érdeklődött, hogy milyen állapotban vannak a fogaim. És hogy van-e pedigrém?

Mária: Jogában áll magának is feltenni kérdéseket hozzám!

Ödön: És fog válaszolni?

Mária: Próbálja meg!

Ödön: Szeret?

ELADÓ játékbaba stancni
rendkívül jutányos áron. Bővebbet a
kiadóhivatalban, VII, Dohány uca 12 szám

Mária: Ezt sohse tudom biztosan.
 Ödön: Volt már szerelmes?
 Mária: Nagyon!
 Ödön: Kibe?
 Mária: A vezetéknevét nem tudom!
 Ödön: Keresztneve?
 Mária: Jenő!
 Ödön: Foglalkozása?
 Mária: Optikus! Hütlén volt! Csalódtam benne!
 Ödön: Optikai csalódás!
 Mária: Imádtam! És milyen figyelmes volt! Karácsonyra vett egy ezüst Lanciát.
 Ödön: Maga hajtott?
 Mária: Mint egy sakkbajnok! Hol egy futót ütöttem el, hol egy parasztot. Elvették az engedélyem! Pedig hogy imádok vezetni!
 Ödön: Ha nagyon jó lenne hozzám, vennem én is egy kocsi magának!
 Mária (boldogan): Igazán?
 Ödön: Igen! Holnap délután 4–5-ig egy taxit. Fel a Svábhegyre!
 Mária: És mit kér érte?
 Ödön: Magát!
 Mária: Hohó, számítson át pengőbe!
 Ödön: Egy éjszaka!
 Mária: Nekem is többre van!
 Ödön: Előlegül egy csókot!
 Mária (nyújtja a homlokát).
 Ödön: Mi vagyok én? Múzsza, hogy homlokodon csókoljam? (Szájon akarja csókolni.)
 Mária: Nana, publi! Térjen magához!
 Ödön: Én szívesebben magához térek!
 Mária: Micsoda hang ez?
 Ödön: Kellemes bariton!
 Mária: És mit akar ezzel a hanggal?
 Ödön: Folytatom, ahol abbahagytam a kérdéseket. Csalja az urát?
 Mária: Soha!
 Ödön: És ő?
 Mária: Fogalmam sincs! Egy ideig rejtély volt előttem! Nem tudtam elképzelni, hol tölti az éjszakáit?
 Ödön: És rájött?
 Mária: Tegnapelőtt! Véletlenül hazajöttem éjjel! Képzeld, itthon ült!
 Ödön: Szórakozni szokott?
 Mária: Gyakran!
 Ödön: Színház?
 Mária: Esetleg.
 Ödön: Sport?
 Mária: Tennisz.
 Ödön: Könyvek?
 Mária: Ujjé!
 Ödön: Dekobra?
 Mária: Wells!
 Ödön: És?
 Mária: Mozil!

Ödön: Ramon Novarro?
 Mária: Greta Garbo... Imádom ezt az asszonyt... Szeretnék pár napig Greta Garbo lenni!
 Ödön: Nem elég férfit bolondít meg így is?
 Mária: Nem! Kevés!
 Ödön: És még mi szeretne lenni?
 Mária: Félvilági nő... nem sokáig... két héttel... Világvárosi hotel halljában ülni egy bőrfotelben... kezemben a London News...
 Ödön: Tud angolul?
 Mária: Nem! De remekül áll az arcomhoz a London News... Szeretnék Los Angelesben golfozni Adolph Menjouval... Egyetlen estére sztár lenni a Piccadylin... lángoló transzparenszek csillognak a nevem... a proszceniumban a velszi herceg... vagy dívánbaba lenni Marlene Dietrich budoárjában... táncolni a párizsi Nagyopera bálján az aranyhídon...
 Ödön (ezalatt felhúzta a gramofont): Madame!
 Mária: Monsieur! (Táncolnak.) Szerelmes lenni valakibe... egy férfi!
 Ödön: Belém?
 Mária: Gyerek! (Egy pár tánclelés valamilyen finom, hangulatos zenére.) Tangó... Ilyenkor elveszti az ember az esztét és nem vállal felelősséget azért, ami történni szokott... (Az ablakhoz táncolnak.) Az ablakon túl Budapest...
 Ödön: ... az ablakon innen a — mennyország... és maga a főangyal!
 Mária: ... és te vagy a főcsaesi!
 Ödön: Ha tegez, én visszategzek!
 Mária: ... a karjaidban tartasz egy remek nőt és nem tudod, hogy mi a kötelessége ilyenkor a férfinak!...
 Ödön: Mária! Szeretsz?
 Mária: Bolondul!
 Ödön: Régen?
 Mária: Nagyon!
 Ödön: Mióta?
 Mária: ... az utolsó pohár pezsgő óta!
 Ödön: Már tíz percel!
 Mária: Cirka!
 Ödön: Hogy bírtad ki idáig?
 Mária: Nem szabad most bántani Máriát...
 Mária most szerelmes... és megveri

A Pixavon leglényegesebb eleme a PITRAL, amely az orvosi gyakorlatban is elismert gyógyító hatással bír a hajhullás és hajmegbetegedések ellen. A Pixavon ennél fogva legelsőrangú hajápolószer.

azt, aki bántja őt!... Dá! (Csók.) Dá!
(Csók.) Dá-dá-dá! (Csók, csók, csók.)

Ödön: Csak üss tovább!

Mária: Milyen jó érezni, hogy van valaki,
aki szeret...

Ödön: ...egy becsületes férfi...

Mária: Mit bánom én, hogy becsületes!

Ödön: Csak nem akarod azt mondani,
hogy képes lennél egy sikkasztót sze-
retni?!

Mária: Az attól függ!

Ödön: Mitől?

Mária: Hogy mennyit sikkasztott?

Szobalány (rémülten beszalad): Nagysá-
gos asszony, hazajött a nagyságos úr!

Mária: Szent Isten! Hol van?

Szobalány: Most jön a lépcsőházban! (El.)

Ödön: Elbűjök!

Mária: Hiába! Megtalál! Megöl!

Ödön: Megvívok vele!

Mária: Örültség! Megöl engem is!

Ödön: Mit tegyünk?

Mária (a toaletasztalon levő kis Buddha-
szoborra esik a tekintete): Figyelj ide!
Azt fogod mondani, hogy szenvedélyes
mügyűjtő vagy és hallottad, hogy a
tulajdonunkban van ez az értékes kis
Buddha-szobor... Alkudj rá... ígérj,
mondjuk 500 pengőt... úgy sem fogja
odaadni, mert már nyolcszázért is meg
akarták venni...

Férj (be): Csókollak, anyuci! Sikerült
előbb elintézni dolgaimat. (Meglátja
Ödönt.)

Mária: Bemutatom Siklós urat, aki sze-
retné gyűjteménye részére megvenni a
kis Buddhaszobrunkat!

Férj: Van szerencsém!... Csenevész va-
gyok! (Kezet fognak.) Sajnálom, uram,
hogy hiába fáradt, de semmi pénzért
nem vagyok hajlandó megválni nagy-
értékű műkincsemről!

Ödön: Kérem, én hajlandó vagyok 500
pengőt fizetni érte!

Férj: Kár a szóért, uram! A szobor nem
eladó!

Mária (hízeleg a férjnek): Apuci, gondol-
kodj a dolgon... talán tudsz még egyet
szerezni a londoni British Museumból!

Ödön: 700 pengő!

Mária: Apuci!...

Férj (egy pillanatra habozik): No nem
bánom! 700 pengő. Hogy kellemes em-
léke legyen.

Ödön (meglepődik, majd leolvas a férj ke-
zébe 700 pengőt. A szobrot elteszi):
Hálásan köszönöm! Sohse fogom elle-
lejteni. Ajánlom magam!... (Máriá-
hoz.) Csókolom a kezeit, asszonyom!

És köszönöm a saját szobromat. A
butha szobrot. (El.)

Férj (a telefonhoz megy. Tárcsázás):
Halló?... Lepost régiségkereskedő?...
Van szerencsém! Kérem, abból a pengő
huszas Buddhából sürgősen küldjenek
fel egy lucatot... Hogy a gyár nem
győzi az utánrendelést? Sajnálom!...
Én se tudhattam előre, hogy három
lucat másfél hónap alatt elfogy... Leg-
később reggel 9 órára szállítsák le,
mert csak egy darab van még!...
Igen!... A viszontlátásra! (Leteszi a
kagylót.)

Mária (kezében egy hosszú lista. Egy ne-
vet kitorúl róla. Ödönt. Számol tár-
csáz a telefonon): Halló... maga az.
Férj?... Itt Mária!... (Halkan.) A
férjem hajnalban elutazik, szívesen
látom holnap délután egy csésze teával

(Függöny)

**A világ legnagyobb cirkusza Budapestre
jön.** 500 exotikus állat. A Szent István heté-
nek legnagyobb látványossága. Mint köz-
tudomású, rövidesen megérkezik Gleich
óriás cirkusza, amely vállalkozás egy pár
előadást fog tartani Budapesten. Három óra
alatt szétszedik a hatalmas alkotmányt,
melyet csaknem hat óra alatt ismét felépí-
tenek. Ez a gyorsaság a titka Gleich igaz-
gatónak, hogy egyetlen napot sem veszít,
minden nap tart előadást. Tegnap még
Bécsben, ma Budapesten vendégszerepel
társulatával.

Hogy könnyen megérthessük ezt a csodá-
latos teljesítményt, amint ezt az óriás
kolosszust, amelyet ilyen rövid idő alatt
fel- és leépítenek, tudnunk kell, hogy néző-
tere 12.000 személyt fogad be, istállóiban 500
exotikus állat látható. A cirkusz körül a
vagonok százai állanak. 12.000 személy
részére ülésberendezése, 62 m. átmérőjű
homokarénája, saját villanyvilágítása, erő-
mű, vízvezeték és telefonberendezése van.

Mindez Gleich igazgató zsenialitását dí-
cséri. Ő, aki a milliókat érő objektum tulaj-
donosa, ami képességeinél fogva termé-
szetes, mégis csodálatos, ha tudjuk, hogy
semmiből teremtette. Bejárta az egész
világot és böles tapasztalatai szolgáltak
alapul annak a céljának, hogy a legnagyobb
cirkuszt, egy óriás vállalkozást vezessen,
amely félezer különböző nemzetiségű ember-
nek ad kenyeret.

Ez a vállalkozás nekünk káprázatos szóra-
kozást nyújt, de erről az oldalról is kell
megnéznünk a cirkuszt, amely munkát ad
emberek százainak, akik hatalmas munka-
teljesítményt produkálnak, őket gondosan
válogatta ki Gleich igazgató, kinek ügyes,
szorgalmas munkatársai. Ez nem csoda
akkor, amikor Ő maga az első munkása
vállalkozásának.

A megfellek k
Megt

1	2		
12			
19	20		
25			
29			
38	39		
44			

Megfellek

Vízszintes s
filmszínező.
Az első szépsé
berakodóhelye
római császár
Ékezettel H
Mulatságok, h
uralkodója ve
Egyiptomú na
28. Gyilkol.
34. A cselekv
37. Igekötő fe
léke. 40. Zene
gatója volt. 4
felszólítás a p
Függőleges
2. Idegen pro
A Metamorph
nogramja. 5.
jár. 7. Svéd k
ét. 8. Az ar
alakja, a mul
Rag. 11. Ver
A starter. 20.
dítéssel. 23. I
vitéz. 31. Épi
36. Férfinév.
dítése. 41. F

Fizetőknek és olvasóinknak megküldjük részletekre az III felsorolt művek bármelyikét!

Tolnai Világlexikonai 18 kötetben, izléses kötésben, összesen Budapest 40, vidéken pedig 42 pengőért, bérn. Tolnai Világörténelmet..... 20 kötetben, izléses kötésben, összesen Budapest 36 pengőért, bérmentve 2 pengős Tolnai: A világháború története 10 kötetben, izléses kötésben, összesen Budapest 30 pengőért, bérmentve 2 pengős részlete

Azok, akiknek a fent felsorolt művekből már birtokukban van néhány kötet, a hiányzó köteteket megrendelhetik, még pedig kötetenként, bérmentes szállítással, a következő áron: Tolnai Világlexikona 2 pengő 40 fill., Tolnai Világörténelme 1 pengő 80 fill., Tolnai: A világháború története 3 pengő. Törődék kötelek megrendelésénél 5 kötetig csak az összeg előzetes dokt-dése mellett szállíthatjuk a szobaforgó műveket. Ha öt kötetnél többet rendel, részletre is megküldjük egyszerre a köteteket, ha kiadóiavatunktól ilyen célra szolgáló megrendelőlapot kér.

Azok, akik a fenti pártalan alkalmat igénybe akarják venni, töltsék ki olvasható írással az alább közölt megrendelőlapot és küldjék be a Delibáb kiadóhivatalnak (Budapest, VII. Dohány uca 12). Akik a megrendelőlap kivágásával nem akarják megszokhani a lapot, másolják le szószent az itt következő szöveget. Vagy ha levelezőlapot írnak kiadóiavatunknak, külön nyomatott megrendelőlapot is kaphatnak. Akiknek már van részlet-folyószámajuk, ezt a rendelőlapon külön jelezzék. A könyvek leszállítása előtt mindennemű pénzküldemény mellőzendő. Egyszerre csak egy sorozatot szállítunk, csak önálló keresettel bíró, Magyarország területén lakó rendelőknek.

Itt tessék levágni és a kiadóhivatalnak beküldeni!

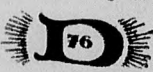
Megrendelőlap

(Azok számára, akik valamelyik miből a teljes sorozatot kívánják.)

Megrendelem:

- *Tolnai Világlexikona 18 kötetét vidéken 42 arany P árbán
- *Tolnai Világörténelme 20 kötetét 42 arany P árbán
- *Tolnai: A világháború története 10 kötetét 36 arany P árbán
- egygyanymutáni, egyenlő havi kettő pengős részletefizetésre. Az első részletet a kötelek átvétele után történő, azután pedig minden hó 1-én a vállalat pénztárházán levonás nélkül fizetem. A teljes lefolytatásig a sorozat tulajdonjogát a vállalat fenntartja. Már egy részlet be nem tartása esetén a hátralevő teljes összegben esedékessé válik. Az esedékes és lejárt részleteket a cégnek jogában áll költségemre postai megküldéssel bevonni. Per esetén alavetem magam a budapesti közp. bír. Járásbíróság hatáskörének és kizárólagos illetékességének. Ezen

*A nem kívánt sorok és rovatok törölendők!

megrendelés vissza nem vonható, de ennek elfogadását Önök fenntartják maguknak. Szóbeli, illetve a rendelőlapon kívüli telt írásbeli megállapodások érvénytelenek. Újnyelvezést köteles vagyok bejelenteni.

Kelt.....193.....hónap.

aláírás

felgátlkozás

pontos cím

KERESZTREJTVÉNY

Készítette: PAYPER LAJOS

A megfejtők között minden héten tíz könyv- és egy ötvösművészeti ékszerajándékot osztunk ki. Megfejtési határidő augusztus 13. Minden borítékra ráírandó: Rejtvénymegfejtés

1	2	3		4	5	6	7	8		9	10	11
12				13						14		
		15	16		17				18			
19	20			21			22	23			24	
25			26					27			28	
29		30			31		32			33		
		34			35	36			37			
38	39			40				41		42	43	
44												

Megfejtésnél elegendő beküldeni a vízszintes 1., 13., 44. és függőleges 1., 5., 11. sorokat

Vízszintes sorok: 1. Korán elhunyt amerikai filmszínész. 12. ... hal = békaporonty. 13. Az első szépségverseny bírója. 14. Hajók ki- és berakodóhelye a kikötőben. 15. Hatalmas német-római császár jelzős nevének kezdőbetűi. 17. Ékezettel Hamlet népe. 18. Olasz névelő. 19. Mulatságok, bálok színhelye. 22. Montenegró első uralkodója volt, Nikita apja. 25. Juttat. 26. Egyiptomi napisten. 27. Korjelzés rövidítése. 28. Gyilkol. 29. Tuzijáték. 32. Apró szárnyas. 34. A cselekvés rügója. 35. A vadász búvóhelye. 37. Igeköltő fordítottja. 38. A vasút fontos kelleke. 40. Zeneszerző, a budapesti Operaház igazgatója volt. 42. Szegecs. 44. Felvilágosítást kérő felszólalás a parlamentben.

Függőleges sorok: 1. Az egyik pesti színház. 2. Idegen prepozíció. 3. Boxolók küzdőtere. 4. A Metamorphosis Transsylvaniae írójának monogramja. 5. Kedvelt pesti komikus. 6. Jegyben jár. 7. Svéd koloraturénekesnő, a mult században élt. 8. Az arzén vegyjele. 9. Mikszáth regényalakja, a mult évben színdarabra is átirták. 10. Rag. 11. Verdi-opera (1851). 16. Karkötő. 18. A starter. 20. Női név. 21. Keltezés idegen rövidítéssel. 23. Félhang. 24. Taszít. 30. A kemény vitéz. 31. Építetek rá. 32. Fondorlat. 33. Redő. 36. Férfinév. 39. Izomkötő. 40. Ur angol rövidítése. 41. R. L. 43. Kettő római számmal.

31. számú keresztrejtvény megfejtése. **Vízszintes sorok:** 1. Arany János: Toldi. 13. Prepa. 14. Ionok. 16. Omega. 17. Arsen. 19. Ab. 21. Aru. 23. Á. K. M. 24. Év. 25. Kup. 27. Naftali. 30. Ana. 31. Ut. 33. Ronny. 34. D. D. 35. Echo. 37. Ered. 39. Decentralizálás. 40. Sima. 41. Tvin. 43. Na. 44. Ipezs. 47. An. 49. Évi. 51. Okarina. 53. Apa. 54. Lő. 55. Ábel. 56. Solt. 58. Iv. 59. Esor. 61. Bois. 63. M. Kir. 64. Hód. 66. Irán. 68. Szeptember végén. **Függőleges sorok:** 2. Rp. 3. Aro. 4. Néma. 5. Ypern. 6. Jaguár. 7. Nő. 8. Sírály. 9. Toski. 10. Ó, nem. 11. Lon. 12. Dk. 15. Makó. 18. Avar. 20. Bu. 22. Itn. 24. Én. 26. Puccini. 28. Forró Pál. 29. Analízis. 30. Adalina. 32. Thema. 34. Dráva. 35. See. 36. Ona. 37. Ezt. 38. Dán. 42. Béla. 44. Iker. 45. Er. 46. Snob. 48. Savó. 50. V6. 51. Óbort. 52. Aloiv. 53a. Pi. 55. Á sip. 57. Tiré. 59. Eke. 60. Jób. 62. Ság. 63. Mz. 64. H. M. 65. De. 67. Né.

Jutalmazott megfejtők. A megfejtők közül Ferenczi Kálmán, Bp. ötvösművészeti gyűrűt kapott, az alábbiak pedig könyvjutalomban részesültek: Kaba István, K. Róth Sári, Sz. Horváth Rózsi, Bp. Kalmár András, S. Végh Imre, T. Erdős Mária, Bp. Igaz Jenőné, Bp. Madaras Károlyné, P. Jánosi Ferenc, D. Tihanyi Béla, Bp.

SZÉPSÉG LEXIKON

IRJA DR. HEKS IMRE ORVOSKOSMETIKUS

XXXV.

Naptüredő. A napfény testet-leket üdítő hatását csak az tudja igazán értékelni, ki szoba-levegőn, szellőzetlen négy fal között kénytelen tölteni napjait. Az ilyen egyén nélküli mindazt az áldásos gyógyhatást, amit a nap sugarai szervezetünkre kifejtnek. Amennyire helyén való a napjainkban divó strandkultusz, amely a természet három legfőbb gyógytényezőjét: a levegőt, vizet és napfényt állítja az egészség szolgálatába, annyira helytelenítjük egyeseknek a nap sugaraival való olyantokú visszaéléseit, amellyel minden rendszer és mértékletesség nélkül, csupán a barnabőrűség rekordjára töreksenek.

A „lebarnulásnak” egészségi szempontból csak másodrendű fontossága van és kozmetikai célnak is az felel meg jobban, ha a barnulás lassan és fokozatosan következik be.

A napfénynek szembevető jelenségein, tehát látható külső hatásain kívül, jelentősebbek a belső szervekre és szekréciós mirigyekre gyako-

rolt hatásai, melyek az élet automatikus lefolyását szabályozzák és a hormonműködést olyan irányban segítik elő, hogy a szervezet feltrissülését és fiatalodását eredményezik.

Bőrünknek a nappal szemben való ellenállását annak festéktartalma (pigment) szabályozza. A pigmentben gazdag, tehát sötétebb bőrű egyén a napfény sugaraival kevésbé érzékeny és bőre egyenletesen barnul; a pigmentszegény világosbőrűek a nap sugaraira fájdalmas bőrgyulladás reagálnak és a véredények kitágulása következtében égő vörös színt nyernek. A bőrt lassankint és fokozatosan kell hozzászoktatni a napozáshoz és annak érzékenysége szerint olyan zsiradékkal kell bekenni, mely az esetleg fellépő gyulladás fájdalmait is enyhíti.

Világos, szepőképződésre hajlamos bőrt megfelelő módon kell a napfény sugaraitól védeni. Ezért célszerű széles karimájú kalapok viselése, barna- és vörösrózsínű fátöl alkalmazása. A bőr szepőképződés elleni védelmet szolgálják még az ú. n. fényvédő kenőcsök és hintőporok, melyek a nap ultra-violett sugarait nem engedik a bőrbe hatolni.

Tülrézkény bőrtüknél a nyári napfény hatására ú. n. napfény-sömör keletkezhetik, mely az arcon, mellken és általában a lemeztelenített testrészekben apró, viszkető, sokszor nedvező pikkely képeben jelentkezik. Ilyen esetekben csak megfelelő szakorvosi kezelés segít.

A túlzásba vitt napozás hatására jelentkező különböző kozmetikai elváltozásokon kívül még súlyos zavarok támadhatnak az idegrendszerben is akkor, ha felhevült testünk nem képes felesleges hőmennyiségétől megszabadulni. *Ilyenkor napszúrás jön létre.* Szervezetünk hőtermelésének ugyanis mindig arányban kell állnia annak hővesztésével. Tikkasztó nyári napokon a szervezet hőtermelése növekszik, melyet testünk fokozott verejtékiválasztással igyekszik ellensúlyozni. Mivel ilyenkor a levegő páratartalma is megsokszorozódik és a test hőmérséklete pedig folytonosan emelkedik, a lehűlés nem következhetik be és így az emelkedett vérhőmérséklet és a vér nagymértékű besűrűsödése folytán súlyos zavarok állnak elő.

Szerencsére nálunk a napszúrás elég ritka jelenség és ésszerűen alkalmazott napkúránál nem fordulhat elő.

Kozmetikus orvosunk megcímzett és felblyegzett válaszboríték beküldése ellenében a hozzáfordulóknak levélben is válaszol. Levél címére a szerkesztőségbe küldendők.

A LEGJOBB SZÉPSÉGÁPOLÓSZER
A FÖLDES FÉLE

Margit

SZAPPAN
CRÉME
PUDER

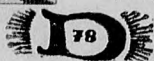
KAPHATÓ
MINDENÜTT

Szörtelenítő
a legfőbbkövetesebb francia készítmény.

Minden drogériában és illatszertárban kapható.
Ára F 150

KOMOL vezérképvislet:
Teréz körút 40-42 ILLATSZERTÁR

Szerkesztői üzenetek

Németlen levelekre nem válaszolunk. Levélben csak abban az esetben adunk választ, ha a levélíró egy megcímezett és felbélyegzett válaszborítékot küld. A nekünk szóló levelet így lessék megcímezni: „Délibáb” szerkesztőségének, Budapest, VII. Dohány uca 12. Felvilágosítást kérek.

Kéziratokat nem őrizünk meg.

Szalatnak. 1. Jeritza Mária 1888-ban, Brünnben született és pályáját Olmützben kezdte. 2. Bármelyik zeneműkereskedésben megveheti a dalnak kótáját. — **Ismérés.** Berend István címe: Aradi uca 9—11. — **S. Arthur, Munkácsi uca.** Angol színész, de németül is tud. Ha németnyelvű levelet ír neki, úgy előreláthatóan válaszolni fog. — **Emerich.** A fényképpel akkor is elkészett volna, ha már hetekkel ezelőtt beküldi. A pályázattal kapcsolatban megírtuk a határidőt is, sőt egyik további számban azt is közöltük, hogy a jelentkezéseket lezárunk és újabb fényképeket még kivételes esetekben sincs módunkban elfogadni. A nota-szövegek megzenésítésre nem alkalmasak. Nincs tisztában a verselés szabályaival. — **Pusztai olvasó.** A hangyák ellen a következőképpen védekezhet: Kemény papírra mézet csöpögtet, amit előzően összemorzolt élesztővel kevert össze. Ezt a papírt azokon a helyeken helyezze el, ahol a hangyák jelentkezni szoktak. Egészen biztos, hogy elpusztulnak. — **Egy Bózsai a sok közül.** Kérdésére, sajnos, nem tudunk kielégítő választ adni, mert az illetőt nem ismerjük, tehát nem tudhatjuk, hogy tényleg el akarja-e venni. Lehetséges, hogy komoly fiú, éppen ezért nem akar most nősülni, de az is lehetséges, hogy csak pusztán időtöltésből jár a házukhoz. Különben is abból, hogy valaki háromszor elmegy egy lányos házhoz, még nem lehet azt következtetni, hogy rövidesen megkéri a lány kezét. Ha legközelebb eljön, kérdezze meg tőle. — **Józan ész.** Tökéletesen így van: jobban teszi, ha otthon marad és megmarad továbbra is gondos háziasszonynak, ahelyett, hogy az éragadtatott ismerős tanácsára hallgatna és a színésznői pályára menne. Hogy neki ezzel mi a célja, nem tudjuk, semmiestre sem lehet komoly ember és az önkéntes letöltés barátja. — **Kis anya.** Ez nem betegség, hanem legfeljebb baj, amit nem orvos van hívva gyógyítani, hanem a szülők. A gyermek rossz, rakoncátlan, engedetlen, aminek egyetlen oka az, hogy két-három évvel ezelőtt nem bántak vele elég szigorúan. A verés és a brutális bánásmód között óriási különbség van és — sajnos — néha

szükséges a veréshez folyamodni. Ezen a véleményen vannak az orvosok és a pedagógusok is. Természetes, hogy csak a legenyhébb testi fenyítéket szabad alkalmazni, de ezt aztán szigorúan és ami a legfontosabb: tudja a gyermek, hogy miért kap ki és utána nem szabad mingyárt össze-visszacsókolni. — **Imrédy.** Egylőre nincs Budapesten és nem tudjuk, hogy mikor jön vissza. Már nem tagja az Operaháznak és előreláthatóan nem is lesz. Tudomásunk szerint eddig külföldön sem kötött szerződést. — **Ujpesti olvasó.** Erre a kérdésre csak levélben válaszolhatunk. Küldjön be válaszbélyeggel ellátott borítékot. — **Tini.** Így látatlanban nem tudjuk megmondani, hogy a krém használni fog-e az arcbőrének. Rendkívül fontos az a kérdés, hogy arcbőre száraz vagy zsíros-e. Az orvoskozmetikus címét csak levélben adhatjuk meg. Mind a három bajt orvosolni fogja. Szívesen szolgál tanácsal és utbagazítással. — **Budai kislány.** Késői bánat. Ezt a levelet nem lett volna szabad elküldenie. A legjobban akkor fog járni, ha ő kislányos bolondságnak tartja a levelet azonnal megsemmisíti. Ha szóba kerül, mondja meg neki, hogy a dolgot nagyon sajnálja és csak múltó szeszélyből cselekedett így. — **Jónás.** Részletes hírlátot nem adhatunk, mert nem tudunk. Röviden: nem dal és nem is lesz belőle soha. — **I love you.** Ezek az életrajzok mind megjelentek a „Délibáb” régebbi számaiban. Elismétlésükre nincs helyünk. Ha néhány kérdést intéz hozzánk, szívesen válaszolunk rájuk. — **T. Glzi.** Kis csacsi, miért gondolna öngyilkosságra, amikor erre semmi oka sincs. Hogy nincs énekhangja, annyi baj legyen. Sok, sok millió nőnek nincs énekhangja és attól még mind boldogok. Ha valaki tizenhárom éves, még ilyen gondjai vannak, kívánjuk, hogy a jövőben se legyenek komolyabbak. Dehogy haragszunk, csak bátran írjon. Mindig szívesen válaszolunk. — **Hü előfizető, Kispeszt.** Nem kicsit, hanem nagyon kalandos ennek a vállalkozásnak a terve. Maradjon csak szépen otthon és ne induljon világgá. Sehol sem jobb, mint itthon és külföldön egészen biztosan még nehezebb lenne az élete. Tizenkétezer kilométernyire van Budapesttől.

Előfizetési ár:

¼ évre 2 pengő 50 fillér, ½ évre 5 pengő.
Ausztriában példányonként 40 Groschen.

Szerkesztő: TOLNAI SÁNDOR

Kiadótulajdonos: TOLNAI NYOMDAI
MŰINTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT RT.

Kiadásért és szerkesztésért felel: PAIZS GÉZA
Budapest, VII, Dohány uca 12.

Nyomatott Tolnai Nyomdai Műintézet és Kiadó-
vállalat Rt. mélynyomó-körforgógépelem,
Budapest, VII, Dohány uca 12 szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszámai:
József 423—39 és József 423—50

Déli báb

*Íme,
egy elegáns nő,
aki olcsón és jól
öltözködik,
mert a
PÁRISI DIVATOT
olvassa*

*Egy szám ára
60 fillér*

Tolnai Nyomdai Műintézet és Kiadó-
vállalat R.-T. nyomása, Budapest